

Tregëtare e Shqiperise

2010

KJO PUNE FINANCOHET 75% NGA ARKA E ZHVILLIMIT PERIFERIK
TE EUROPES (A.Z.P.E.) & 25% NGA TE ARDHURAT NACIONALE

INTERREG III

DHOMA E TREGETISE JANINE

Permbledhje bibliografi.

<http://www.geocities.com/albaland/>

<http://www.geocities.com/albaland/sights/>

<http://albania.interneti.eu/>

<http://www.mtkrs.gov.al/> Turizmi - Foto Galeri

<http://www.albantourism.com/> Natural heritage

Other Photo Gallery

<http://www.shqiperia.com/galeria/main.php>

<http://keshilliministrave.al/showalbum.php?albumID=18&gj=gj1>

Albania > Governmental Agencies

Fondi Shqiptar i Zhvillimit
Albanian Development Fund
Rr. e Durrësi Tirana, Albania
E-Mail: eneida@a-d-f.org
Tel: 223 48 85

Agjensia për Zhvillimin Ekonomik

Agency for Economic Development

Blv. "Zhan D'Ark" Tirana, Albania
E-Mail: aeda@albnet.net
Tel: 225 07 68

Dhoma e Tregtisë

Chamber of Commerce
Rr. e Kavajes Nr.6 Tirana, Albania
E-Mail: kabineti@abisnet.com.al
Tel: 223 02 84

Agjensia Kombëtare e Mjedisit

National Environmental Committee
Blv. "Zhan D'Ark" Tirana, Albania
E-Mail: mdeliana@albnet.net
Tel: 236 52 29

Fondi Rural-Rural Fund

Rr. "Ismail Qemali" #32 Tirana, Albania
E-Mail: ffrural@albaniaonline.net
Tel: 225 19 10

Korporata Energjitike Shqiptare
National Electricity Corporation
Blloku "Vasil Shanto" Tirana, Albania
E-Mail: kesh@icc.al.eu.org
Tel:/ Fax. 223 20 46

Drejtoria e Përgjithshme e PTT

General Department of PTT
Rr. "Myslym Shyri" #42 Tirana, Albania
Tel: 222 72 04 Fax. 223 37 72

Drejtoria e Përgjithshme e Doganave

General Department of Customs
Rr. "Sami Frashëri" Tirana, Albania
Tel: 224 39 20/21 Fax. 224 39 14
<http://www.dogana.gov.al/>

Komiteti i Zhvillimit të Turizmit

Tourism Development Committee
Blv "Zhan D'Ark" #2 Tirana, Albania
Tel: 225 83 23 Fax. 225 83 22
Drejtoria e përgjithshme e tatimeve
<http://www.tatime.gov.al/>

BANKAT DHE INSTITUCIONET FINANCIARE:

Ne Ateliete e Biznesit, nuk mungon nje sektor i perbashket per te gjithë sipermarresit ekspozues, Bankat dhe Institucionet Financiare, te cilat jane ne te perditshmen e tyre, ne forma dhe raporte te ndryshme.

Klientet po ndryshojne! Mundesite e reja dhe thjeshtesia ne informacion dhe sherbime, i ben ata edhe me kerkues, akoma e me teper te ndryshueshem e fleksibel kur duhet te zgjedhin ofruesin me te mire, qofshin keta edhe klientet me te besuar.

Sipermarresit te rinj apo konsoliduar kane nevojë te njihen me propozimet e reja, e mbi te gjitha lehtesirat qe u ofrohen atyre; e nga ana tjetër, interesi i bankave per te zgjeruar rrjetin e klienteve, kane nevojë qe nepermjet humusit te Atelieve te Biznesit, te gjenerojne kapitale te qendrueshme klientesh.

Ateliete e Biznesit, garantojne kontaktin e panderprere me ekspozuesit dhe vizitoret e shumte te aktivitetit, duke u kthyer ne kete menyre nga kontakte te thjeshta, ne kliente te rregullte

Panaire Tregtare

Klik expo group Rogner Europapark - Bulevardi "Dëshmorët e Kombit"

Tel: 00355 42274209,

Fax: 00355 42274211

email:info@klikekspogroup.com është një nga organizatorët me të mëdhenj të panairove tregtare të organizuara në Shqipëri. Gjithashtu dhe Fierra del Levante organizon çdo vit panair në Tiranë.

Klik expo group organizon: Konfort, panairin nderkombetar të pranverës, Balkan Modus Nutriendi, Atelietë e biznesit.

KONFORT – PANAIRI NDERKOMBETAR I PRANVERES

KONFORT është një nga aktivitetet lajmëtare të sezonit çelës, me një frekuencë bienale, që zhvillohet çdo fund prilli. Konfort shenjestra ideale për ata që ofrojnë dhe kërkojnë zgjidhje të reja të çelësive të lartë.

Kushtuar tërësisht të përfitshmes komode dhe mirëqenies personale, mozaiku i Konfortit përbehet nga grimca sallonesh shumëngjyeshme si stina në të cilën anunçohet vetë eventet:

Në Sallonin e Mobilimit dhe Arredimit, ngasjet e reja për të "banuar në formatin e kohës", për të ringjallur vatrën e klasikes apo për t'u rehatuar me ëndjen artizanale, propozohen nga studio arredimi dhe arkitektura, që me lenden e parë të prodhuesve me në të mobiljeve, elektroshtepiave, materialeve ndërcimit, tekstileve e tezgjahut, pajisjeve e aksesoreve për shtëpinë, permbushin shijet e tregut të mirëqenies

BALKAN MODUS NUTRIENDI

Balkan Modus Nutriendi, është panairi i parë i specializuar në një nga sektorët jetësorë të ekonomisë shqiptare, sic është ai agro-ushqimor. Industria Agorushqimore zë rreth 30% të GDP-së: sektore si perpunimi i mishit (sallameti), prodhimi i vajit, pijet etj. janë në rrugën e zhvillimit të mbare. Disa ndermarrje në udhën e certifikimit ISO, disa të tjera në fazë riorganizimi.

Që në edicionin e tij të parë (2005), u kthye në promotor të levizjeve në mbrojtje të konsumatorit dhe prodhuesit shqiptar, atij të konsoliduar dhe sipërmarresit të vogël e të mesëm: Konsumoj Produkte Mbarëshqiptare, Shije të Certifikuara, Bioproduktet, Vitrinat Tipike, Festivali i Birres, Festivali i Pijeve Ballkanike etj.

ATELIETË E BIZNESIT

Klik Ekspo Group, ushtron një strategji distancimi e diversifikimi të produkteve të saj, duke mbajtur ritmin me hapa të shpejtë përpara.

Nën këtë frymë, një instrument i ri hidhet në tregun e panairove dhe ekspozitave tregtare nga Klik Ekspo Group: ATELIETË E BIZNESIT "mekanizmi" me i ri i propozuar nga Klik Ekspo Group për prodhimin dhe shumëfishimin e nderlidhjes dhe komunikimit në biznes.

PROKURIMET PUBLIKE:

Një tjetër marrëdhënie që krijohet dhe kultivohet në Atelietë e Biznesit është edhe ajo me ofruesve të shërbimeve dhe produkteve dhe kontraktoreve shtetërore, të cilët vjelin dhe shkëmbejnë informacionet të dyanëshme: nepermjete publikimit të nevojave për procurim, ofertues kombëtare dhe nderkombëtare gatiten të konkurojnë.

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 842 6 8290

EMPORIKI BANK

DEGA GJIROKASTER / GJIROKASTER BRANCH

Drejtori / Branch Manager: Migjen NUSHAJ

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 8422 64777

TIRANA BANK

DEGA GJIROKASTER / GJIROKASTER BRANCH

Drejtori / Branch Manager: Stefan KEKEZI

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 842 62297 / 263632 / 264125 / 265174

Fax: (355) 842 65112

e-mail: skekezi@tiranabank.net

DEGA GJIROKASTER / GJIROKASTER BRANCH

Drejtori / Branch Manager: Stefan KEKEZI

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 842 62297 / 263632 / 264125 / 265174

Fax: (355) 842 65112

e-mail: skekezi@tiranabank.net

DEGA KAKAVIE / KAKAVIE BRANCH

Person Kontakti /Contact Person: Adriana KEKEZI

Adresa/Address: Kakavi Border

Tel/Phone: (355) 884 90012

DEGA PERMET / PERMET BRANCH

Drejtori / Branch Manager: Agim ANDONI

Adresa/Address: Ish Turizmi

Tel/Phone: (355) 8132 2115

Fax: (355) 8132 2659

e-mail: aandoni@tiranabank.net

Adresa/Address: Dogana Kakavie

Tel/Phone: (355) 8442 90214

Fax: (355) 8442 90214

e-mail: igushi@bkt.al

DEGA GJIROKASTER / GJIROKASTER BRANCH

Drejtori / Branch Manager: Aida KARALLI

Adresa/Address: Sheshi i Çerçizit

Tel/Phone: (355) 842 64 688;

Fax: 0842 64 694, 068 40 60 811

e-mail: info@bpopullore.com

DEGA PERMET / PERMET BRANCH

Drejtori / Branch Manager: Adem DELILAJ

Adresa/Address: Sheshi "Abdyl Frashëri"

Tel/Phone: (355) 8132 2422

Fax: (355) 8132 2460

e-mail: info@bpopullore.com

DEGA TEPELENE / TEPELENE BRANCH

Drejtori / Branch Manager: Fiqirete Canaj

Adresa/Address: Rr "Ali Pashë Tepelena"

Tel/Phone: (355) 8142 3133

Fax: (355) 8142 3134

e-mail: info@bpopullore.com

PRO CREDIT BANK

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 842 6 8641/2

Fax: (355) 842 6 8648

RAIFFEISEN BANK

DEGA GJIROKASTER / GJIROKASTER BRANCH

Drejtori / Branch Manager: Renata DHIMA

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 842 66615 / 262597 / 264135

Fax: (355) 842 62597

AGJENCIA KAKAVIE / KAKAVI AGENCY

Adresa/Address: Kakavi Border

AGJENCIA PERMET / PERMET AGENCY

Drejtori / Branch Manager: Shkëlqim MAKSUTI

Adresa/Address: Sheshi. "Abdyl Frashëri"

Tel/Phone: (355) 8132 2255

AGJENCIA KELCYRE / KELCYRA AGENCY

Adresa/Address: Këlcyrë

AGJENCIA TEPELENE / TEPELENE AGENCY

Adresa/Address: Lagj. "Mustafa Matohiti", Rr"Ali Pashë Tepelena"

AGJENCIA MEMELIAJ / MEMELIAJ AGENCY

Adresa/Address: Lagj.Nr.4

NBG BANK (ETHNIKI)

DEGA GJIROKASTER / GJIROKASTER BRANCH

Drejtori / Branch Manager: Elona GUSHI

reformës së pronësisë së tokës do të ishte baza e normalizimit të funksionimit të tregut të tokës.

Shfrytëzimi i tokës në Prefekturën Gjirokastrë
Land use in Gjirokastrë County

Rrethi District	Sip.Totalë Total land surface	Bujqësore Agricultural	Kullota Pasture	Pyje Forest	Të tjera Other
Gjirokastrë	113,734 ha	16,730 ha	41,291 ha	29,124 ha	26,580 ha
Tepelenë	81,734 ha	11,320 ha	30,643 ha	17,520 ha	22,149 ha
Përmet	92,958 ha	34,684 ha	23,859 ha	38,800 ha	10,690 ha

DEGET E BANKAVE DHE INSTITUCIONE TE TJERA PREZENTE NE QARKUN GJIROKASTER BANKS BRANCHES AND OTHER INSTITUTIONS REPRESENT IN GJIROKASTER COUNTY

ALPHA BANK

ΔDrejtori / Branch Manager: Jorgo HILA

Adresa/Address: Lagj.18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 84 263762 /266500 /266866

Fax: (355) 84 263947

e-mail: GjirokastrëBranch@Alpha.gr , alphabank@interalb.net

DEGA KAKAVIE / KAKAVIE BRANCH

Adresa/Address: Kakavi Border

Tel/Phone: (355) 882 490 09184

Fax: (355) 882 490 092

BANKA E SHQIPERISE / BANK OF ALBANIA

Drejtori / Branch Manager: Anila THOMAI

Adresa/Address: Lagj: Varosh

Tel/Phone: (355) 842 63931/68120

Fax: (355) 842 63931

BANKA AMERIKANE / AMERICAN BANK OF ALBANIA

Drejtori / Branch Manager: Niko GJONI

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 842 68282

Fax: (355) 842 68420

e-mail: abagjirokastra@ambankalb.com

BANKA KOMBETARE TREGETARE / NATIONAL COMMERCIAL BANK

Drejtori / Branch Manager: Ilir GUSHI

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 842 67129 / 67130

Fax: (355) 842 62440

e-mai: igushi@bkt.al

DEGA KAKAVIE / KAKAVIE BRANCH

Drejtori / Branch Manager: Ilir GUSHI

Tregëtia që zhvillohet në rrethin e Tepelenës është Tregëtia ushqimore dhe e produkteve bujqësore që furnizon gjithë popullatën. Ekzistojnë disa kafe, bar-restorante dhe hotele në qytetin e Tepelenës me një kapacitet prej 32 dhomash dhe 48 shtretër.

Lumi i Vjosës mundëson rritjen dhe kultivimin e peshkut veçanërisht të troftës. Rezervuari i parë privat i troftës është ngritur në urën e Hormovës. Biznesi i rritjes dhe kultivimit të peshkut në rajon paraqitet i suksesshëm dhe premtues për të ardhmen.

Spektori bujqësor është forca lëvizëse e ekonomisë lokale në rrethin e Përmetit. Produktet në të cilat rajoni është i specializuar janë:

Frutat, bimët medicinale, vera, rakia, duhani, dhitë, druri dhe produktet e tij, gruri i cili tradicionalisht është kultivuar në rajonin e Përmetit.

Ekzistojnë disa fabrika në Përmet si fabrika e tjeçullave në Këlcyrë, rrobaqepësi në Përmet, zdrukthtari në Përmet, pulari afër Përmetit, baxho etj. Bizneset më kryesore të rajonit janë përqëndruar në Përmet dhe në Këlcyrë.

Turizëm

Prefektura e Gjirokatrës paraqet një interes të veçantë në turizëm për shkak të vlerave kulturele, historike dhe arkitektonike. Zhvillimi i Turizmit paraqet dhe një nga prioritetet e rajonit jo vetëm për të tashmen por edhe për të ardhmen duke qenë e lidhur ngushtë me infrastrukturën, urbanizimin, zhvillimin e industrisë dhe të agrikulturës.

Vlerat e larta historike, arkitektonike, kulturore dhe natyrore ofrojnë peisazhe turistike pikante të prefekturës dhe përbëjnë bazën esenciale të frekuentimit nga vizitorë të ndryshëm vendas dhe të huaj. Mirëmbajtja e këtyre vlerave turistike të rajonit në përgjithësi dhe të pjesës karakteristike të qytetit të Gjirokastrës në veçanti duhet të jenë preokupimi kryesor i institucioneve shtetërore, organizatave jo-qeveritare dhe mbi të gjitha detyrimi qytetar i gjithë banorëve që të jenë të ndërgjegjshëm dhe të ndjeshëm për këto vlera.

Deri tani potenciali turistik në rajon nuk është shumë efikas.

Një qytet turistik si Gjirokastra shërben në të njëjtën kohë jo vetëm si qendër rajonale tregëtare por edhe ndër-rajonale. Pika turistike si Lugina e Bëncës, Uji i Ftohtë, Gryka e Këlcyrës, Parku Kombëtar i Bredhit në Hotovë, Viroi, Sotira etj

Turizimi gjithmonë është konsideruar sektori më i konsiderueshëm i zhvillimit të ardhshëm të rajonit.

Shfrytëzimi i tokës

70% e tokës në rajonin e Gjirokastrës është e kultivuar dhe pjesa tjetër jo. Kjo sipërfaqe është një rezervë për t'u shfrytëzuar dhe që do të reflektohet edhe në zhvillimin e bujqësisë dhe rritjen e të ardhurave nga produktet bujqësore. M.q.se toka për frymë në ditët tona është shumë e ulët 0,2 ha/kokë lind nevoja e konsolidimit të pronësisë së tokës. Në realitet vetëm 71% e tokës bujqësore i është ndarë popullsisë dhe 12.000 ha janë refuzuar prej tyre që përbën 11% të tokës së refuzuar në rang Republike. Përfundimi i

Në Gjirokastër ka disa fabrika tekstilësh, si "Prive", "Eutex", "Achaia Cloth", etj., shumica me 50-100 të punësuar por edhe me mbi 100 të punësuar, që prodhojnë me fason për tregun grek. Qindra gra shtëpiake janë të lidhura me qëndistari dhe punojnë punë dore për tregun grek.

Në rrethin e Gjirokastrës ndeshim disa fabrika të përmasave dhe standarteve bashkëkohore që prodhojnë kryesisht për tregun vendas si; "Gjirofarma", "Glina", "Tecnotrof", "Fresh", "More Pack Albania", "A-E 1", "Feruni 2", "Amita" etj, produktet e të cilave janë pije të buta e të forta, ujë mineral dhe natyral, bojë, llak, ambalazhe plastike, rimesim mobiljesh, artikuj ushqimor etj.

Produktet e Gjirokastres si guri, mermeri qymyri i drurit, mobilje etj eksportohen kryesisht ne Greqi

Sektorët primar ekonomik në rrethin e Tepelenës janë Ekonomia bujqësore dhe Tregëtia..

Niveli ekonomik në rrethin e Tepelenës paraqitet më i ulët se në dy rrethet e tjera të Prefekturës.

Lartësia mbi nivelin e detit mundëson rritjen e kafshëve. Ky sector paraqet edhe burimin kryesor të të ardhurave në ekonominë private të familjeve të Tepelenës.

66% e fermave merren me mbarështimin e kafshëve, 29% merren me mbjelljen e grurit dhe vetëm 5% me aktivitete të tjera bujqësore. Në rrethin e Tepelenës potenciali blegtoral numëron 202.842 bagëti të imëta 12.063 bagëti të trasha, 138.158 shpendë dhe 6011 koshere bletë.

Nga pikpamja ekonomike rrethi i Tepelenës paraqet mundësi dhe ka potenciale për ndërtimin e fabrikave për produkte bulmeti apo për produkte të përfutuara nga ekonomia bujqësore. Sot ndeshim disa baxho primitive të cilat në mënyrë spontane përpunojnë qumështin në djath dhe nënproduktet e tij.

Tepelena ka një mikroklimë mediterrane dhe kjo mundëson rritjen e ullirit dhe të vreshtarisë. 256 ha janë shfytëzuar për mbjelljen e rreth 41.260 rrënjëve ullinj dhe mund të përmendim gjithashtu 117 ha të mbjella me rreth 38.680 rrënjë vreshta dhe 74 ha pemtari.

Në rrethin e Tepelenës rriten dhe grumbullohen në mënyrë individuale bimët medicinale (çaj mali, sherebel, rigon, murriz, krimbi i mëndafshit, etj). Këto bimë grumbullohen nga tregëtarë shumice të rretheve të tjera dhe eksportohen drejt vendeve europiane.

Industria më pikante në rrethin e Tepelenës është Fabrika "Uji Ftohte Tepelene", një investim Italian i cili bën ambalazhimin e ujit në shishe plastike me etiketë "Uji Ftohte Tepelene".

Ekzistojnë 2 miniera të qymyrit dhe fosforit në Memaliaj dhe Gusmar, të cilat për shkak të teknologjisë së vjetër që disponojnë dhe mungesës së kërkesës në treg nuk funksionojn më.

Rrethi /District	Gjirokastrë	Përmet	Tepelenë
Total	83,134	36,725	41,983
Bashki / Municipality	38,521	15,846	15,572
Komuna / Communes	44,613	20,879	26,411
QARKU / COUNTY	161.842		

Ekonomia

Forca punëtore në Prefekturën e Gjirokastrës
Work Force in Gjirokastrë County

GJITHSEJ	Gjirokastrë	Përmet	Tepelenë
TOTAL	83,134	36,725	41,983
Popullsia në moshë pune/ People in work age	29,575	19,467	20,747
Popullsia aktive / Active People	29,575	19,467	20,747
Të papunësuar / Unemployed	3,000	12,843	2,106
Të punësuar / Employees	7,273	6,625	3,189

Sektorët primarë ekonomik në rrethin e Gjirokastrës janë:

Tregëtia
Blegtoria
Agrikultura

Aktiviteti ekonomik më i rëndësishëm në fshatra është bujqësia e cila është dhe një burim të ardhurash për popullsinë fshatare. Blegtoria gjithashtu është një nga burimet kryesore të fitimit. 55% e fermerëve kanë blegtori, 40% kanë gjedhë ndërkohë që 5% merren edhe me aktivitete të ndryshme bujqësore. Numërohen rreth 7.700 krerë lopë, mishi dhe qumështi i të cilave shiten në tregun lokal, e vitin e fundit grumbullohet nga dy fabrikat e reja luksoze të përpunimit të qumështit "Gjirofarma" dhe "Libohova". dhe përdoret për prodhimin e djathit që shitet në tregun vendas por që plotëson të gjitha standartet për t'u eksportuar në tregjet europiane.

Gjedhët e imëta kapin shifrat 147.000 krerë dele dhe 38.000 krerë dhi që kryesisht përdoren për qumësht, djath dhe mish. Gjirokastra është e njohur për produktet e bulmetit falë bimësisë së kullotave.

Tregëtia është një nga aktivitetet më të rëndësishme ekonomike në rajon falë kjo edhe pozicionit të favorshëm kufitar me Greqinë. Kompanitë tregëtare si "Elka", "Anonime Kakavie", "H. Lena" etj, furnizojnë me produktet e importuara nga Greqia edhe pjesën tjetër të Shqipërisë.

Një fluks konstant turistësh në Gjirokastrë përbëjnë një kontigjent të konsiderueshëm të ardhurash për restorantet, dyqanet dhe hotelet e qytetit. Celja e 2 agjencive të udhëtimeve "Old Bazar" dhe "Europa Travel" do të ndihmojnë në tërheqjen e fluksit të turistëve drejt Gjirokastrës.

Geographic location of Përmet District

Emri Name	Gradë Degree	Vendi Place	Fshati Village
Gjerësi/ Latitude			
Veri	40030'00"	Bubës	Ballaban
Jug	40038'20"	Vllahopsillotere	Carcovë
Gjatësi / Longitude			
Lindje	20005'00"	Zavalan	Frashër
Perëndim	20036'00"	Limar	Deshnicë

Rrethi i Përmetit nga pikpamja administrative përbëhet nga 2 Bashki (Përmet dhe Këlcyrë) 7 Komuna (Ballaban, Sukë, Deshnicë, Piskovë, Frashër, Petran, Carcovë dhe 99 fshatra.

Prefektura e Gjirokastrës ka një sipërfaqe 2880 km2 dhe një popullsi prej 161.842 banorë. Dendësia mesatare e popullsisë është 56 banorë/km2 fakt ky që do të thotë që gjysma e popullsisë është përqëndruar në relievin kodrinor e veçanërisht në relievin më të lartë kodrinor 300 – 500 m sesa në relievet e ulëta kodrinore 100 – 300 m. Rritja mesatare e popullsisë varion në limite të gjera dhe kjo është tregues i influencave dhe arsyeve të ndryshme . Në qytetin e Gjirokastrës rritja e popullsisë është 14-15%, ndërkohë që në rajone të tjera të rrethit të Tepelenës shkon 18-19%. Tendenca është drejt uljes së këtij koeficienti. Mosha mesatare është 27 vjeç.

Rrethi i Gjirokastrës ka një popullsi prej 83,134 banorë dhe sipërfaqe 1.137km2 me një dendësi mesatare të popullsisë 73 banorë/km2. Popullsia në bashkitë e Gjirokastrës është 38,521 banorë ndërsa në fshatra është 44,613 banorë të shpërndarë në 95 fshatra. Numri i familjeve në rang rrethi është 20.951

Rrethi i Tepelenës ka një popullsi 41,983 banorë dhe sipërfaqe 817 km2 .Dendësia mesatare e popullsisë është 51 banorë./km2 dhe lartësia mesatare mbi nivelin e detit është 732m. Popullsia në Bashkitë e Tepelenës dhe Memaliajit është 15,572 banorë dhe në komunat 26.411 banorë. Qendra e rrethit është qyteti i Tepelenës. Numri i familjeve në rang rrethi është 10.772

Rrethi i Përmetit ka një sipërfaqe 804 km2 një popullsi prej 36.725 të shpërndarë në 2 qytete dhe 99 fshatra Qytetet janë: Përmeti me rreth 10.811 banorë dhe Këlcyra me 5035 banorë .Popullsia në fshatra është 20,879 banorë. Dendësia mesatare e popullsisë është 46 banorë/km2.

Numri i Përgjithshëm i familjeve në rang rrethi është rreth 9069. Mesatarja e personave në familje është 3.7 persona/familje dhe në fshat shkon në 4.7 persona/familje.

Shpërndarja e Popullsisë në Prefekturën Gjirokastrë
Population distribution in Gjirokastra District

Rrethi i Tepelenës pozicionohet në rajonin e Shqipërisë Jug-Lindore. Rrethi i Tepelenës nga pikpamja gjeografike kufizohet :

Në Veri-Lindje me rrethin e Beratit,

Në Veri-Perëndim me rrethin e Mallakastrës,

Në Perëndim me rrethin e Vlorës

në Jug me rrethin e Gjirokastrës

Në Lindje me rrethin e Përmetit.

Rrethi i Tepelenës nga pikpamja administrative përbëhet nga 2 Bashki (Bashkia Tepelenë dhe Memaliaj), 8 Komuna (Tepelenë Qendër, Memaliaj Fshat, Buz, Luftinjë, Krahës, Qesarat, Lopës, Kurvelesh) and 77 fshatra.

Pozicioni Gjeografik i rrethit të Tepelenës

Geographic location of Tepelena District

Emri Name	Gradë Degree	Vendi Place	Fshati Village
Gjerësi/ Latitude			
Veri /North	40033'00"	Allkomemaj	Krahës
Jug / South	40010'00"	Hormovë	Qendër
Gjatësi / Longitude			
Lindje / East	20030'00"	Shalës	Buz
Perëndim / West	19045'00"	Nivicë	Kurvelesh

Rrethi i Përmetit pozicionohet në Shqipërinë Jug-Lindore dhe është një nga 3 rrethet e Prefekturës Gjirokastrë.

Rrethi i Përmetit kufizohet:

Në Veri me rrethet e Skraparit dhe të Korcës

Në Jug me rrethin e Kolonjës .

Në Veri - Perëndim me rrethin e Beratit.

Në Perëndim me rrethin e Tepelenës.

Në Jug me rrethin e Gjirokastrës

Në Jug Lindje ka kufi shtetëror me Greqinë rajonin e Konicës.

Lartësi nga niveli i detit është 804m, 100 m më e lartë se lartësia mesatare e Republikës.

Rrethi i Përmetit është kryesisht rajon malor. Malet më kryesore janë Nemërçka (pika më e lartë e të cilit është 2482m duke qenë gjithashtu pika më e lartë e rrethit të Përmetit dhe Mali Dhëmbel (pika më e lartë 2080m). Mali i Trebeshinës (pika më e lartë 1922 m). Të tre këta male përbëjnë vargmalin Trebeshinë- Dhëmbel - Nemërçkë.

Lum kryesor është Vjosa (Aos), i cili buron nga malet e Greqisë dhe përshkon territorin e Përmetit për 58 km.

Rrethi i Përmetit ka një sipërfaqe territoriale prej 929km².

Pozicioni Gjeografik i rrethit të Përmetit

Rasti I Gjirokastres.

Profili i Qarkut të Gjirokastrës

Gjeografi:

Prefektura e Gjirokastrës ka një pozicion qëndror në Shqipërinë Jug-Lindore. Sipërfaqja e Rajonit është 2880 km². Në ndarjen e saj administrative Prefektura e Gjirokastrës ka 3 rrethe (Gjirokaster, Tepelene, Pemet), 6 Bashki (Gjirokastër, Libohovë Përmet Këlcyrë, Tepelenë dhe Memaliaj), 26 Komuna dhe 258 fshatra.

Kufijtë jug-lindor kryesisht të Gjirokastrës dhe Përmetit janë kufij shtetëror me Greqinë, ndërkohe që pjesa tjetër janë kufij administrative, në Perëndim dhe Jug-Perëndim kufizohen me rrethet Sarandë dhe Delvinë, në Veri-Perëndim me rrethin e Ballshit, në Veri me Rrethin e Beratit dhe në Veri-Lindje dhe Lindje, me rrethet e Skraparit dhe të Kolonjës.

Prefektura e Gjirokastrës ka një pozicion gjeografik mjaft të favorshëm dhe mund të quhet pika lidhëse e Shqipërisë me Europën, nëpërmjet tri pikave doganore (Kakavie, Tri Urat, Sopik) e cila favorizon së tepërmi lëvizjen e turistëve në të gjitha anët e rajonit. Gjithashtu 60 km e ndajnë Gjirokastrën nga Porti i Sarandës dhe vetëm 150 km e ndajnë Gjirokastrën nga port i Igumenicës. Ajo është e pozicionuar në qendër të Shqipërisë Jugore dhe përshkohet nga 2 prej luginatve më të rëndësishme në Shqipërinë Jugore, lugina e Vjosës së Sipërme dhe lugina e lumit Drino. Pikërisht në këto lugina është përqëndruar dhe pjesa më e madhe e popullsisë së Prefekturës së Gjirokastrës dhe në të njëjtën kohë aktivitetet kryesore ekonomike dhe industriale, në të cilat janë përqëndruar të mbjellat kryesore agrikulurale, dhe qendrat industriale dhe administrative.

Pozicioni Gjeografik i Rrethit Gjirokastër
Geographic location of Gjirokastra District

Emri Name	Gradë Degree	Vendi Place	Fshati Village	Lartësia nga Niveli i detit (m) Height above the sea level
Gjerësi/ Latitude				
Veri /North	490 13'50"	Zagoria	Doshnic	1295
Jug /South	39047'10"	Drop.Siperm	Sotire	1806
Gjatësi / Longitude				
Lindje/East	20027'50"	Pogon	Sopik	2199
Perëndim/West	19053'10"	Kardhiq	Golem	1568

Rrethi i Gjirokastrës është pozicionuar në Shqipërinë Jug-lindore dhe është një nga 3 Rrethet e Prefekturës së Gjirokastrës. Nga pikpamja administrative rrethi i Gjirokastrës përbëhet nga 2 Bashki (Bashkia Gjirokastër dhe Libohovë), 11 Komuna (Antigone, Cepo, Dropull i Sipërm, Dropull i Poshtëm, Lazarat, Libohovë Qendër, Lunxhëri, Odrie, Picar, Pogon, Zagorie) dhe 95 fshatra. Tradicionalisht qyteti i Gjirokastrës ka qenë qendra e Prefekturës së Gjirokastrës. Qyteti i Gjirokastrës ka një lartësi 400m mbi nivelin e detit.

- Nepermjet pikes te Kakavijes, e cila lidh Gjirokastrin me Janinen
Veprimet doganore ne kete pike kryhen 24 ore pa nderprerje
- Nepermjet pikes te Qafe Boti, e cila lidh Konispolin me Filiates.
Veprimet doganore ne kete pike kryhen deri ne oren 22.00
- Nepermjet pikes te Tre Ura, e cila lidh Permetin dhe Leskovikum me Konicen.
Veprimet doganore ne kete pike kryhen deri ne oren 22.00

Disa agjenci autobuzesh qe kryejne transport nderkombetar:

DRITA

Rr "Ded Gjon Luli

Tel 00 355 4 2251 277, Fax 00 355 42257 663

Siguron lidhje direkte cdo dite me Tetoven

HELLOS

Bul "Zogu I pare" Ne66

Tel 00355 4 2231222, Fax 00355 4 2231999

Siguron lidhje direkte cdo dite me Athinen, Milano, Selanik

JOY TRAVEL

Rruga Sulejman Delvina Tel fax 00 355 4 2273030,

Siguron lidhje direkte cdo dite me Athinen

Nisja behet prane agjencise

ALBANIA INTERLINES

Bul "Zog I",

Tel 00355 4 2222272

Siguron lidhje direkte cdo dite me Athinen

KLID BALLKAN INTERBUS

Rr "Abdi Toptani"

Tel 00355 4 2235440,2235491, Fax 00355 4 2222228

Siguron lidhje direkte cdo dite me Athinen, Rome

Veprimet doganore ne kete pike kryhen deri ne oren 22.00

AUTOMJETE ME QERA

EUROPCAR

Rr e "Durrësit", L61

Tel 00 355 4 222 78 88, 222 63 70

ALBRENTCAR

Rr "Sami Frashëri", pallatet Agimi

Tel 00 355 4 222 81 66

AVIS

Bulevardi " Dëshmorët e Kombit në Hotel Europa Park

Aeroporti " Nen Tereza" ne Rinas

Tel 00 355 4 223 50 11

SIXT

Rruga e Kavajës Brenda Volsvagenit

Tel 00 355 4 2259 020, Fax 2233 650

HERTZ

Rr Ded Gjo Luli mbas Muzeut Kombëtar

Tel Fax 00 355 4 2255028

Nepermjet rrugeve tokesore

Ne Rrepublicken e Shqiperise me ane te rrugeve tokesore mund te hyhen nepermjet ketyre vendeve fqinje:

KOSOVA

-Nepermjet pikes te Morinës, e cila lidh Kukësin me Prizrenin.

Veprimet doganore ne kete pike kryhen 24 ore pa nderprerje

MALI I ZI

- Nepermjet pikes te Hani i Hotit, e cila lidh Shkodren me Pogoricën Veprimet doganore ne kete pike kryhen deri ne oren 19.00.

- Nepermjet pikes te Murriqan, e cila lidh Shkodren me Ulqinin.

Veprimet doganore ne kete pike kryhen deri ne oren 22.00.

- Nepermjet pikes te Vermoshit, e cila lidh Kelmendi e Shqiperise me Plavën dhe Gucinën e Malit te Zi.Veprimet doganore ne kete pike kryhen deri ne oren 22.00.

FYROM

- Nepermjet pikes te Qafë Thanë, , e cila lidh Pogradeci, Librazhdi, Elbasani dhe Strugë. Veprimet doganore ne kete pike kryhen deri ne oren 22.00

- Nepermjet pikes te Tushemishtit,e cila nepermjet bregut jugor te liqenit te OIRT lidh Pogradecin me Shen Naumin dhe Ohrin.

Veprimet doganore ne kete pike kryhen deri ne oren 22.00

- Nepermjet pikes te Bllatë, e cila lidh Peshkopi me Dibrën e Madhe. Veprimet doganore ne kete pike kryhen deri ne oren 22.00

- Nepermjet pikes te Goricës,e cila kalon nga bregu verior i liqenit te Prespes se Madhe duke lidhur kete zone me Otoshevon dhe vende te tjera te FYROM

Veprimet doganore ne kete pike kryhen deri ne oren 19.00

GREQIA

- Nepermjet pikes te Kapshticë, e cila lidh Korcen me Selanikun

Veprimet doganore ne kete pike kryhen 24 ore pa nderprerje

Tel. 00 355 4 2234 163, 227 900

Fax 00 355 4 2234 578

Siguron lidhjen me Belgrad

BELE AIR

Bulevardi Zogu I pare

Tel 00355 4 2240 227, Fax 00355 4 2240 213

Siguron lidhjen me Geneven, Pisa, Veronen, Bergamon, Trieste, Rome

British AIRWAYS

Siguron lidhjen me Londren aeroport Gatwick

CLUB AIR

Rr "Durrësit" Nr 210

Tel 00355 4 2239 982 /2238 984, Fax 00355 4 2239 965

Siguron lidhjen me Firencen, Veronen

Rruget Detare

Në Shqipëri mund të hyhet me anë të trageteve nga këto porte.

-Porti I Durrësit, lidhet me portet Italiane të Barit, Ankonës, Triestes.

Tel Fax 00 355 522 13115,0355 522 24470

Porti ANKONE

Trageti Adria Feri

Tel Fax 052 27333

Porti BARI

Kompania Venturis Feri

Nepermjet agjensise DUNI Tel 0355 522 24 900

Kompania Merlines

Nepermjet agjensise Adria Shiping Tel 00 355 522 28610

Kompania Azzuro Lines

Nepermjet agjensise San Nikolla Tel 00 355 522 30383

Kompania D& P feris

Nepermjet agjensise Magelan Shiping Tel 00 355 522 36300

Fax 0355 52 30836

Porti Trieste

Kompania Lion Lines

Nepermjet agjensise KAD

Tel Fax 0355 52 25154

Veprimet doganore ne kete pike kryhen 24 ore pa nderprerje

Porti I Vlores, lidhet me Brindizin

Tel 00 355 332 29418,Fax 229417, Tel 224521

Porti I Brindizit

Trageti Capedan ALEKSANDROS

Nepermjet agjensise Albania Series Tel Fax 0355 332 29937

Trageti Europa 1

Nepermjet agjensise Gerveni Travell Tel 0355 332 22160

Veprimet doganore ne kete pike kryhen deri ne oren 22.00

Porti I Sarandes destinacioni ishulli I Korfuzit.

Trageti Kristi

Trageti Skenderbej

Trageti Sotiraqi ben transport dhe per mjete

Nepermjet agjensise "Shkendia Travel"

Aeroporti ndërkombëtar i vëndit është "Nënë Tereza"- Rinas, i cili ndodhet 25 km në veri-perëndim të Tiranës.Lidhja midis aeroportit "Nënë Tereza" dhe Tiranës kryhet nëpërmjet shërbimit të taksive (kosto eudhëtimit shkon deri 20 euro).

Aeroporti "Nënë Tereza"

Tel. & Fax. 00355 4 / 2362137, 2371201,2234854.

Web site: www.aeroport.com.al

E-mail: eleka@aeroport.com.al

Aeroporti "Nënë Tereza" - Rinas është i pajisur me Duty Free Shop.

Veprimet doganore në këtë Aeroport kryen 24 orë pa ndërprere

Kompanite Ajrore qe operojne ne Tirane jane:

ALBANIAN AIRLINES

Rruga: "Dëshmoret e 4 Shkurtit", Tel. 00 355 4 2235162,2233 494
Fax 00 355 4 2235138,228 461 Siguron lidhje me Athinen,Bolonjen,
Frankfurtin, Stambollin, Prishtinen, Romen ,Torinon, Milanon, Zyriun

ADA AIR

Rr"Durrsit" Nr 11, Tel. 00 355 4 2233421, Fax. 00 355 4 2240 888

Tel 00 355 4 2256 111, Siguron lidhje me Barin

ADRIA AIRWAYS

Qendra Tregtare ETC, Tel 00 355 4 2272666

Siguron lidhje Ljublianen

ALITALIA

Bulevardi Dëshmorët e Kombit Hotel "Europapark",

Tel. 00 355 4 2230023, Fax 257061 .

Siguron lidhje me Rome Milano.

AUSTRIAN AIRLINES

Bulevardi Dëshmorët e Kombit Hotel "Europapark ",

Tel.00 355 4 2235029 , 2235028 ,Fax 2235 026

Siguron lidhje me Vienen.

MALEV

Rr " Abdi Toptani"Torre Drin kati i dyte

Tel.00 355 4 2234163,2227900,Fax 2234578

Siguron lidhjen me Budapestin

OLYMPIC AIRWAYS

Bul."Zogu I", VEVE Centër,kati i 2 Tel.00 355 4 2228960 / 61

Fax. 00 355 4 2228959, Siguron lidhjen me Athinen.

TURKISH AIRLINES

Sheshi Skëndërbej Hotel "Tirana International",

Tel.Fax 00 355 4 2240964,Tel 2234 902

Siguron lidhjen me Stampull

HEMUS AIR

Rruga e Durrësit, Tel. 00 355 4 230 410

Fax. 00 355 4 2267 989, Siguron lidhjen me Sofie

JAT

Rr "Abdi Toptani "Torre Drin

Vlorë**Muzeu Etnografik**

Lagjia "Hajro Cakerri", Rr "Ceno Sharra" - Tel 033 332 23514 - Orari i vizitave 09.00 – 13.00 dhe 17.00 – 20.00 - Pushim te djelen

Muzeu Historik i Vlores

Tel 0355 33 223534

Orari i vizitave 09.00 – 13.00 dhe 15.00 – 17.00

Muzeu i Pavaresise

Lagjia "Panvarsia" Rr "Sadik Zotkaj" - Tel 0355 33 229419

Orari i vizitave.09.00 – 13.00 dhe 17.00 – 20.00

Pushim ditën e Hënë

Gjirokastra**Muzeu i Armeve ne kala**

Orari i vizitave 08.00 – 16.00 Pushim te shtune dhe te djele

Tel 0355 84 624 60

Muzeu Etnografik

Lagjia "Palorto" - Orari i vizitave 09.00 – 19.00

Pushim te Hënë dhe te Marte - Tel 0355 842 624 60

Sarandë**Mozaika ne qytet - Gjatë gjithë kohës i hapur****Butrint****Pika arkeologjike e Butrintit**

Gjatë gjithë kohës i hapur

Finiq**Pika arkeologjike në Finiq (Foinike). Gjithë kohën i hapur****Fier****Pika arkeologjike dhe Muzeu i Apollonisë,**

Tel 0 382 450 420, Orari i vizitave 80.00 - 15.30

Pushim te Hënë dhe te Marte.

Lezhe**Vendvarimi I Skenderbeut**

Lagjia "Skenderbej" - Ora 09.00 13.00 dhe 15.00 18.00

Elbasan**Muzeu etnografik Elbasan**

Rr "28 Nendori" Sheshi "Aqif Pasha"

Tel 355 5452 9626 - Orari 09.00 13.00 dhe 15.00 17.00

Pushim te Djelen

Kavaje**Muzeu Etnografik Kavaje**

Rr "Zguraj " - Tel 355 322 43022

Orari 08.00 16.00 - Pushim te henen

Lushnja**Shtepia Muze e Kongresit te Lushnje**

Rr "Kongresi I Lushnjes "

Ora 08.00 16.00 Pushim ditën e djele

Pikat e hyrjes ne Republikën e Shqipërisë

Në Republikën e Shqipërisë mund të hyhet nëpërmjet rrugëve ajrore, tokësore, detare.

Shkodra**Muzeu Historik i Shkodres**

Rr "Oso Kuka" Nr 12 - Orari i vizitave 09.00 – 13.00 - Pushim e shtune dhe e djele - Tel 0355 22 43213

Muzeu i Rozafes ne kala

Orari i vizitave 09.00 – 19.00 - Pushim te Djele
Fototeka Marubi

Lagjia "Vasil Shanto", Rr "Muamet Gjollësia"

Tel 355 222 43467 - Orari 08.00 16.00

I mbyllur te shtune dhe te djele

Krujë**Muzeu "Gjergj Kastrioti".**

Orari i vizitave 09.00 – 13.00 dhe 15.00 – 18.00,
Pushim e hënë

Muzeu Etnografik

Orari i vizitave 09.00 – 13.00 dhe 15.00 – 18.00,
Pushim e hënë

Berat**Muzeu i ikonave te"Onufri"**

Katedralja e Shen Meris ne kala - Lagjia Kala - Orari i vizitave
08.00 – 16.00 - Pushim e hënë - Tel 0355 322 43022

Muzeu Etnografik

Lagjia 13 Shtatori - Orari i vizitave 09.00 – 13.00,dhe 13.00
19.00 - Pushim e hënë - Tel 0355 322 32224

Korçë**Muzeu Etnografik**

Orari i vizitave 09.00 – 13.00 dhe 15.00 – 18.00,

Muzeu i Artit Mesjetar

Lagjia 2, Rr" Sotir Peci" - Orari i vizitave 09.00 – 13.00 dhe
17.00 – 18.00 - Tel 0355 82 43022 - I mbyllur te henen

"Muzeu Kombetar i Arsimit "

Lagjia 12 , Bulevardi "Shen Gjergji"

Orari i vizitave 09.00 – 13.00 dhe 15.00 – 18.00,
I mbyllur te Henen - Tel 355 82 3022

Shtepia muzeu e piktorit"Vangjush Mio"

Lagjia nr 3 Rruga "Spiro Ballkameni"

Orari i vizitave 09.00 – 13.00 dhe 15.00 – 18.00

Pushim te djelen - Tel 0 355 822 43 32

Muzeu Prehistorik Korce

Lagjia Nr 3 Rr "Mihal Grameno" - Orari i vizitave 08.00 – 16.00

- Pushim te shtune dhe te djele - Tel 0355 822 43185

Muzeu i koleksionit Bratko

Orari i vizitave 09.00 – 13.00 dhe 15.00 – 18.00

Cel 0692156561

Shtepia e fotografit Kristaq Sotiri

Orari i vizitave 09.00 – 13.00 dhe 15.00 – 17.00

Tel 0355 822 47395

PLAZHET

Plazhet më të përshtatshme për pushimet e familjarëve me fëmijë janë ato të Adriatikut, Velipojës, Durrësit, Golemit, Divjakës, Plazhit të Ri në Vlorë etj. Zona Joniane shquhet për plazhe intime dhe frekuentohet kryesisht nga të rinjtë. Këto plazhe ofrojnë mundësi për të apasionuarit e zhytjeve, shëtitje me skafe etj. Të tilla janë plazhet e Dhërmiut, Jalit, Himarës, Qeparoit, Borshit, Sarandës e Ksamilit. Bregdeti Shqiptar, nëpërmjet lagunave të tij të mrekullueshme, krahas plazheve, ofron mundësi për të apasionuarit e natyrës, ekoturizmin dhe observimin e shpendëve detarë, veçanërisht në lagunën e Karavastasë, në sistemin lagunor të Kunë-Vainit në Lezhë etj.

Muze

Tirana

Muzeu Historik Kombëtar

Sheshi Skenderbe - Tel 0355 4 2223446, 228 389.

Orari i vizitave 09.00 – 12.30, 17.00 – 19.00

Pushim të henen

Muzeu Kombëtar i Pulles Shqiptare

Tel 0355 4 2229 696 - Orari i vizitave 08.00 – 16.00

Pushim të shtunë e të djele

Muzeu i Shkencave të Natyrës

Rr. Kavajes - Tel 0355 4 2229 028

Orari i vizitave 08.00 – 15.00 - Pushim të shtunë e të djele

Muzeu Arkeologjik

Sheshi Nen Tereza - Tel 0355 4 2240 711

Orari i vizitave 00.08 -15.00 - Pushim të shtunë e të djele

Mozaiku i Tiranës

Rr Naim Frasheri - Tel 0355 4 2266 207, 2226 005

I vizitueshem në çdo kohë

Kopshi Botanik

Rr Komuna e Parisit 9

Tel 0355 4 225 287 - Orari i vizitave 80.00 – 14.00

Galeria Kombëtare e Arteve

Rruga "Bulevardi Deshmoret e Kombit "

Tel 0355 4 2226 005 - Orari i vizitave 90.00 – 13.00,

17.00 – 20.00 - Te enjten 17.00 – 20.00, pushim të henen

Durrës

Muzeu Arkeologjik,

Lagjia nr 1 , Rr Taulantia - Tel 0355 52 2222 53

Orari i vizitave 80.00 – 16.00 - Pushim të shtunë dhe e Djele

Muzeu i Kulturës Popullore

Lagjia Nr 1, Rruga "Colonel Tomson"

Tel 355 52 223150 - Orari i vizitave 08.00 – 14.00

I mbyllur të shtunë dhe të djele

Anfiteatri i Durrësit

I hapur për vizitore pa pagesë

Χρήσιμες Πληροφορίες			
Ministritë	Adresa	Nr. Telefoni	WWW
KESHILLI I MINISTRAVE	BULEV.DESH. E KOMBIT , NR.1	0422.50474	http://www.keshillministrove.al
MINISTRIA E DREJTËSISE	BULEVARDI ZOGU I	0422.59395	http://www.justice.gov.al/?gj=gji
MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCES	RRUGA E DURRESIT	0422.23150	http://www.mash.gov.al/
MINISTRIA E MBROJTJES	BULEV. DESHMORET E KOMBIT	0422.26601	http://www.mod.gov.al/
MINISTRIA E RENDIT PUBLIK	BULEV. DESHMORET E KOMBIT	0422.28167	http://www.moi.gov.al/english
MINISTRIA E FINANCAVE	BULEV. DESHMORET E KOMBIT	0422.26002	http://www.minfin.gov.al/
MINISTRIA E BUJQËSISE	BULEV. DESHMORET E KOMBIT	0422.57090	http://www.mbumk.gov.al/
MINISTRIA E EKONOMISE	BULEVARDI ZHAN D'ARK	0422.28442	http://www.mete.gov.al
MINISTRIA E KULTURES	BULEV. DESHMORET E KOMBIT	0422.22508	http://www.mtkrs.gov.al/
MINISTRIA E PUNEVE TE JASHTME	BULEVARDI ZHAN D'ARK	0423.64090	http://www.mfa.gov.al/
MINISTRIA E SHENDETËSISE	BULEVARDI BAJRAM CURRI	0423.62937	http://www.moh.gov.al/indexi.php
MINISTRIA E PUNEVE SOCIALE	RRUGA E KAVAJES	0422.28340	http://www.mpcs.gov.al/
MINISTRIA E TRANSPORTIT	SHESHI SKENDERBEJ	0422.34640	http://www.mppft.gov.al/
MINISTRIA E PUSHTETIT VENDOR	BULEV. DESHMORET E KOMBIT	0422.28894	
MINISTRIA E MËDISIT DHE PYJEVE	BULEV. DESHMORET E KOMBIT	0422.70630	http://www.moe.gov.al/
MINISTRIA E INTEGRIMIT	Rr. "LEK DUKAGJINI", Nr. 3	0422.28645	http://www.mie.gov.al/?

V.g	Të tjerë	66	71	71	-	-	-	-	-
VI	Të punësuar gjithsej (000).	1,068	921	920	927	931	932	933	939
VI.a	Në sektorin shtetëror.	191	189	186	184	176	175	168	167
VI.c	Në sektorin privat jobujgësor.	116	205	208	204	213	215	542	229
VI.b	Në sektorin privat bujgësor.	761	526	526	534	542	542	223	542
VII	Norma e pjesëmarrjes në punë gjithsej në %.	55	52	52	-	-	-	-	-
VII.a	Femra.	44	40	40	-	-	-	-	-
VII.b	Meshkuj.	66	64	64	-	-	-	-	-
VIII	Të papunë të regjistruar gjithsej (000).	215	181	172	166	157	154	148	143
VIII.a	Norma e papunësisë.	17	16	16	15	14	14	14	13
IX	Të ardhurat mujore në lekë.	-	-	-	-	-	-	-	-
IX.a	Paga mesatare në sektorin shtetëror.	14,963	17,218	20,923	21,324	25,331	27,333	31,850	35,650
IX.b	Paga minimale zyrtare.	7,000	7,580	9,400	9,730	10,080	11,800	14,000	14,000
IX.c	Paga mesatare mujore për buxhetorë.	15,075	17,251	19,998	-	-	-	-	-
IX.d	Paga mesatare mujore për jobuxhetorë.	15,478	17,068	18,737	-	-	-	-	-

Aktualisht qendron ne fuqi ligji Nr. 9136, datë 11.09. 2003 "Per mbledhjen e kontributeve te detyrueshme te sigurimeve shoqerore dhe shendetesore ne Republiken e Shqiperise.

Kufiri i pagave duke e pare dhe nga tabela e pagave eshte si me poshte vijon:

Minimale 14.000 leke

Maximale 70.000 leke .

PAGESA	PUNEDHENESI	I PUNESUARI	TOTALI
1-Sigurime Shoqerore	20 %	9.5 %	29.5 %
2-Sigurime Shendetesore	1.7 %	1.7 %	3.4 %
TOTALI	21.7 %	11.2 %	32.9 %

Tatimi mbi te ardhurat personale sipas ligjit ne fuqi eshte si me poshte:

0 – 30.000	10%	te shumes mbi 100.000 leke
30.001+	10%	te pages .

5.3. Niveli I pagave.

FORCAT E PUNËS TREMUJORI I KATËRT 2007

Forcat e punës, në tremujorin e katërt të vitit 2007, shkojnë në 1081.8 mijë në krahasim me 1077.9 mijë që mbyllet fundi i tremujorit të tretë të vitit 2007. Në këtë rritje ka ndikuar kryesisht rritja e numrit të të punësuarve në sektorin privat dhe rritja e të papunëve të rregjistruar. Duke krahasuar me tremujorin e tretë, në këtë tremujor kemi një rritje të punësuarve në sektorin privat jobujqësor me 3,253 të punësuar kryesisht në industri përpunuese, ndërtim, shëndetësi, aktivitete financiare etj. Numri i të punësuarve në sektorin shtetëror dhe në sektorin privat jo bujqësor mbetet në të njëjtat nivele.

Tremujori i tretë i vitit 2007 ka shënuar rritje në nivelin e punësimit, duke e çuar në rreth 936 mijë vetë numrin e të punësuarve. Punësimi është rritur me ritme të larta në sektorin e industrisë dhe në atë të shërbimeve. Punësimi në sektorin e industrisë u rrit me 7 për qind në bazë vjetore, si pasojë e rritjes me 10 për qind në degët e industrisë nxjerrëse dhe përpunuese.

Për sektorin e shërbimeve-hotele, indeksi i punësimit tregon një rritje prej 8 për qind. Në fund të tremujorit të katërt, numri i personave të rregjistruar si punëkërkuar të papunë është rritur nga 142,161 në 142,821 duke ndikuar në nivelin e papunësisë që shkon në 13.20 për qind.

Në nivelin mesatar të ndihmës ekonomike për çdo familje në këtë tremujor ka një ulje relativisht të vogël në krahasim me tremujorin e tretë nga 4,217 në 4,040 lekë. Paga minimale në këtë tremujor me VKM Nr.245 datë 27.04.2006 "Për përcaktimin e pagës minimale në shkallë vendi" mbetet e pa ndryshuar 14.000 lekë ose rreth 115 € në muaj.

Gjithashtu dhe niveli bazë i pagesës së papunësisë për të papunët mbetet e pa ndryshuar 5,240 lekë ose 43 € në muaj. Paga mesatare në sektorin shtetëror mbetet e pandryshuar, pra 35,650 leke ose 292 €.

Kodi	Përshkrimi i treguesit	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
I	Popullsia më 1 janar (000 fryme).	3,401	3,063	3,112	3,145	-	-	-	-
III	Popullsia në moshë pune.	1,939	1,767	1,767	-	-	-	-	-
IV	Forca e aftë për punë.	1,283	1,101	1,092	1,093	1,088	1,086	1,081	1,082
V	Të punësuar gjithsej sipas sektorëve të ekonomisë.	1,068	921	920	927	931	932	933	-
V.a	Bujqësi, peshkim.	767	532	531	-	-	-	-	-
V.b	Miniera, përpunim industrial, energji elektrike.	59	71	70	-	-	-	-	-
V.c	Ndërtim.	13	56	56	-	-	-	-	-
V.d	Transport dhe telekomunikacion.	25	32	32	-	-	-	-	-
V.e	Shërbime.	67	83	83	-	-	-	-	-
V.f	Edukim, mjekësi etj.	70	77	75	-	-	-	-	-

te verteta dhe punemarresi duhet te bazohet edhe te referenca te ndryshme qe mund te vijne nga punedhenesit e meparshem, ose nga shkolla rast ky qe nuk ndodh qe te perdoret shume shpesh.

Intervista e selektimit - Intervista e selektimit eshte krijuar per te identifikuar informacionin e nevojshem mbi nje kandidat dhe te vertetoje informacionin nga burime te tjera, kjo ben nderthurjen e te gjitha llojeve te informacionit qe eshte mbledhur nga CV-te, testet, referencat, etj ne menyre qe te merret vendimi.

Peshkrimi	Njesia matese	Tremuj. III./06	Tremuj. IV./06	Tremuj. I./07	Tremuj. II./07	Tremuj. III./07	Tremuj. IV./07
PUNESIMI							
Fuqia Punetore	Numri	1.084.072	1.084.545	1.080.467	1.078.103	1.077.908	1.081.821
- Numri I te punesuarve	"	934.405	935.058	932.759	932.960	935.747	939.000
a) ne sektorin publik	"	170.500	169.000	167.500	166.800	167.100	167.100
b) ne sektorin privat jo bujqesor	"	221.905	224.058	223.259	224.160	226.647	229.900
c) Ne sektorin privat bujqesor	"	542.000	542.000	542.000	542.000	542.000	542.000
PAPUNESIA							
Numri I te Papuneve	Numri	149.667	149.486	147.708	145.143	142.161	142.821
Numri I Atyre qe marrin ndihme papunesie	"	11.360	11.297	10.334	9.857	9.659	9.540
NIVELI I PAPUNESISE							
Peqindja e papunesise	%	13,81	13,9	13,6	13,46	13,18	13
TE ARDHURAT							
Paga mesatare ne sektorin publik	lek	28.950	31.400	31.850	31.850	35.650	35.650
Paga Minimale	"	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Ndihma e papunesise	"	5.240	5.240	5.240	5.240	5.240	5.240
Ndihma mesatarec ekonomike ne cdo familje							
- ndihma totale	lek	2.477	2.883	2.621	2.536	2.482	2.418
- ndihma pjesore	"	1.995	1.960	1.747	1.784	1.835	1.622

e-mail: info@universitetipolis.org
 Akademia e Filmit & Multimedias "Marubi"
 Adresa: Rr. Alaksandër Moisiu nr 76 – Tiranë-
 (ish Kino – Studio)
 Tel/Fax ++ 355422365157 / 188
 Cel/ 0692057119
 Email/ info@afmm.edu.al
 www.afmm.edu.al

5.2. Arsimi dhe Specializimi profesional: Organizata perkatese. Specializimi dhe perzgjedhja e personelit (punonjesve)

Përsa i përket Formimit Profesional (FP), operon nëpërmjet 9 qendrave publike të formimit profesional në qytetet më të mëdha të vendit si Vlorë, Shkodër, Tiranë, Durrës, Elbasan, Korçë, Tepelenë dhe Fier, si dhe 120 subjekte private të licencuara , nga të cilat 24 janë QJF, me një shtrirje në të gjithë territorin e Shqipërisë.

Në qendrat e formimit profesional organizohen kurse afatshkurtra (nga 6-7 javë deri në 4 muaj ne qendrat publike, dhe 1 javë deri në 2 vjet në qendrat private). Nga të dhënat vitit 2006, 72% e kualifikimeve u realizuan në kompjuter dhe gjuhë të huaja dhe pjesa tjetër në rreth 17 profesione të mirefillta. Vetëm në qendrat publike janë regjistruar 7574 kursantë, nga të cilët 7004 vetë janë të certifikuar. Rreth 57.93% e pjesëmarrësve janë femra. Kurset e formimit profesional në qendrat publike frekuentohen me shumë nga personat deri në moshën 24 vjeç (62.87%) dhe 56.17% e tyre kanë mbaruar arsimin e mesëm dhe profesional.

Procesi i selektimit te personelit kalon ne disa hapa:

1. Selektimi
2. Rregjistrimi i te gjitha te dhenave personale
3. Trainimi
4. Vleresimi i performances dhe menaxhimi
5. Rritja ne detyre dhe transferimi
6. Zhvillimi i karrieres

Lajmerimet per pune - Shpesh keto lajmerime gjenden ne median televizive dhe te shkruar. Lajmerimet jane te tilla qe mos te specifikojne ne menyre direkte kriteret moshe dhe gjinie.

Ish punonjes dhe te njohur e te aferm te punonjesve aktuale -Punonjes te larguar me pare konsiderohen si nje burim i brendshem ne kuptimin qe ata kane qene te lidhur me pare me kompanine dhe e njohin ate. Rekomandimi i punonjesve aktuale per miqte ose te aferm te tyre eshte nje burim mjaft i besueshem, sepse ata e dine saktesisht se cfare kerkon kompania dhe bejne nje paravleresim

CV - Eshte nje nga metodat qe aplikantet perdorin per te paraqitur informacionin tek punemarresit. Shpesh nje resume perdoret edhe si nje format aplikimi, por paraqesin nje lloj risku pasi shpesh here ndodhe qe disa nga informacionet ne resume nuk jane

E-Mail: secretary@luarasi-univ.edu.al
info@luarasi-univ.edu.al

Universiteti UFO

Tel. 0682027717, tel. 04-2223562
Adresa.: Rruga e Durrësit (ish gjykata e rrethit) Tiranë.
www.ufouniversity.al

Universiteti Kristal

Tel. 0682087674 , tel. 0482202986/7
Adresa.: Përgjatë autorstradës Tiranë-Durrës, kilometri 3,
www.kristal.edu.al

Universiteti Marin Barleti

Adresa. : Rr. «Sami Frasheri», nr.41, Tirane
Tel./Fax : 04 2240 706
Web : <http://www.umb.edu.al>
E-mail : info@umb.edu.al

Universiteti European i Tiranës

Adresa.: Bulevardi «Gjergj Fishta», (ish NPV Nr.2),
www.universitetieuropean.com
Tel. 692054103, 0692535088, 04 - 2367 861

Universiteti WISDOM UNIVERSITY

Adresa.: Bulevardi "Gjergj Fishta"
0035542260709
<http://www.wisdom.al/>

Universiteti ALDENT

Adresa: Rruga e Dibrës, nr.235, Tiranë
Tel.00355 4 2231835.

Universiteti Justiniani

Adresa: Bulevardi «Zog I» (ne krah te Ministrise se Drejtesise)
Sekretari:
Tel.: +355 4 2225280, +355 69 22 97 356
Rektorati:
Tel./Fax: +355 4 2227548, +355 68 20 11 333
E-mail: info@justinianiipare.com

Universiteti Polis

Tel: 04/ 2223922
04/2237236
Fax: 04/2220517
Adresa: Rruga "Vaso Pasha", nr 20, Tirane
www.universitetipolis.org

Vlora:**Universiteti I Vlores**

Rektori: TANUSH SHASKA

Tel.: +355 63 22288

Tel./Fax: +355 63 2 4952

Elbasan:**Universiteti «Aleksandër Xhuvani»**

Rektori: LIMAN VARROSHI

Tel./Fax: +355 542 52593

Tel. : +355 542 52782

E-mail: info@uniel.edu.al

Web: www.uniel.edu.al

Korce:**Universiteti «Fan Noli»**

Rektori: GJERGJI MERO

Tel./Fax : +355 822 42230

Tel./Fax : +355 822 42580

Web: www.unkorce.edu.al

Universitete Private**Epoka University**

Tel.: +355 42 2232 086, +355 42 2222 077

Fax : +355 42 2222 117

Adresa. : Epoka University, Rruga e Durrësit, Tirana-Albania

University of New York Tirana

Tel.: 04/2273056-57-58

Adresa. Komuna e Parisit (prane kopshtit botanik) Tiranë

www.unyt.edu.al

Universiteti Zonja e Këshillit të Mirë Adresa.: Kompleksi Spitalor Universitar «Zoja e Këshillit të Mirë»,
Rruga e Durrësit, Tiranë - ALBANIA

Tel.: +355 4 2273290

Fax : +355 4 2273291

E-mail: info@unizkm.edu.al

Web : www.unizkm.edu.al

Universiteti Luarasi

Rektorati

Adresa.: Bulevardi «Bajram CURRI», European Trade Center», Kati 5

Tel./Fax: +355 4 225 39 19

SekretariaTel/Fax: +355 4 226 72 00

Web: http://www.luarasi-univ.edu.al

Universitetet Shtetërore

Tirana: Universiteti i Tiranës, Universiteti Politeknik, Universiteti Bujqësor I Tiranës, Universiteti i Magjistratës, Universiteti Ushtarak Skënderbej

Universiteti i Tiranës

Bul. "Deshmoret e Kombit"

Sheshi "Nene Tereza"

Tirane

Rektori: DHORI KULE

Fax: +355 4 223981

Tel. : +355 4 2228402

Web: www.unitir.edu.al

Universiteti Politeknik

Bul. "Deshmoret e Kombit"

Sheshi "Nene Tereza"

Tirane

Rektori : JORGO KAÇANI

Fax: +355 4 227914

Tel: +355 4 2227996

Web: www.upt.al

**Universiteti Bujqësor I Tiranës,
Kamez, Tirane**

Rektori : FATOS HARIZAJ

Tel./Fax: +355 4 2227804

Web: www.ubt.edu.al

Shkodra:**Universiteti «Luigj Gurakuqi»**

Rektori: ARTAN HAXHI

Tel./Fax: +355 222 43747

Gjirikaster:**Universiteti «Eqrem Çabej»**

Rektori: GËZIM SALA

Tel./Fax: +355 84 263776

Web: www.uogj.edu.al

Durrës:**Universiteti «Aleksandër Moisiu»**

Adresa: Lagja 1, Rr. Currilave, Durrës

Tel & Fax: 00355 522 39161 / 62

Website: www.uamd.edu.al

Rektori: MITAT MEMA

Arsimi dhe perzgjedhja e personelit (punonjesve):

5.1. Arsimi & Shkenca.

Arsimi:

Politika e programit të arsimit dhe kërkimit shkencor është sigurimi i një sistemi arsimor cilësor, të integruar me kërkimin shkencor, që mundëson shanse të barabarta për të gjithë shtetasit shqiptarë, i fokusuar në formimin e qytetarit me ndërgjegje demokratike dhe me njohuritë e nevojshme për t'u përballur me kërkesat e ekonomisë së tregut në përputhje me prioritetet kombëtare dhe evropiane.

● **ARSIMI BAZE (PËRFSHI PARASHKOLLORIN)**

Politika e këtij programi konsiston në sigurimin e kushteve të barabarta për pjesëmarrje në arsimin e detyruar, për të gjithë fëmijët e moshës. Realizimin e reformës arsimore në përmbajtje dhe metode, duke hartuar kurrikulën e re dhe duke zbatuar gjerësisht standardet e përmbajtjes dhe arritjes. Përmirësimin e menaxhimit të burimeve njerëzore, nëpërmjet rritjes së motivimit të mësuesve dhe trajnimit e kualifikimit të tyre. Zhvillimin sasior dhe cilësor të Arsimit Parashkollor. Matjen e performancës së sistemit arsimor nëpërmjet vlerësimeve dhe provimeve.

● **ARSIMI I MESËM (I PËRGJITHSHËM)**

Politika e këtij programi konsiston në rritjen e tërheqjes së nxënësve që mbarojnë arsimin e detyrueshëm në arsimin e mesëm të përgjithshëm, krijimin e kushteve optimale pune në shkolla, reformimin e përmbajtjes dhe metodave, përmirësimin e teknologjisë mësimore dhe motivimit të mësuesve, duke synuar rritjen e cilësisë së mësimdhënies dhe mësimnxënies.

● **ARSIMI I MESËM (PROFESIONAL)**

Politika e këtij programi konsiston në reformimin e Arsimit të Mesëm Teknik-Profesional dhe Social-Kulturor sipas nevojave të tregut të punës dhe zhvillimeve të zonave të veçanta të vendit. Rritjen e numrit të nxënësve që studiojnë në këto kategori arsimi, përmes krijimit të mundësive të reja, hartimit të kurrikulave të reja në tërësi dhe me dy nivele në veçanti për arsimin profesional, si dhe zgjerimit të bashkëpunimit me biznesin dhe komunitetin. Përgatitjen më të mirë profesionale e nxënësve, duke ngritur reparte të reja të zhvillimit të praktikave profesionale, kabinete të ndryshme dhe pajisja e atyre ekzistuese me makineri e teknologji të nevojshme. Përshtatjen e strukturës së arsimit profesional dhe atij social-kulturor me sistemin e detyruar 9-vjeçar të arsimit.

● **ARSIMI UNIVERSITAR**

Politika e këtij programi konsiston në parimet dhe qëllimet e "Deklaratës së Bolonjës" për të arritur standardet evropiane. Në mënyrë të veçantë, prioritetet janë zgjerimi i kapaciteteve të arsimit të lartë universitar dhe pasuniversitar për t'iu përgjigjur nevojave të shoqërisë për kualifikim, rritja e cilësisë së mësimdhënies nëpërmjet përmirësimit të kurrikulave dhe pasurimit të bazës laboratorike dhe pajisjeve teknike, realizimi i autonomisë institucionale dhe financiare, përmirësimi i sistemit të bursave për t'i shpërndarë ato sipas meritave dhe nivelit ekonomik.

3. Rishikimi i Projektit të Rehabilitimit të Portit të Vlorës

Investitor Qeveria Italiane - 200 mijë Euro

4. Rehabilitimi i Portit të Vlorës

Investitor Kooperacioni Italian - 15 mln Euro

Projekte nga United Nations Development Program:

Best Construction është një kompani për zhvillimin dhe menaxhimin e pronave në Shqipëri. Kjo kompani po zgjerohet dhe po e diversifikon aktivitetin për të përbushur kërkesën e konsumatorit vecanerisht në Durrës dhe Tiranë. Programi 3 vjeçar 2007-2009 do të fokusohet në ndërtimin e :

- një kompleks në Lunder prej 22000 m2 që do të përbajë 26 shtëpi dhe 70 apartamente me hapësira tregtimi
- në bregdetin pranë Currilave në Durrës një kompleks prej 33,000 m2 të ngjashëm nga konceptimi me kompleksin e Lundres

Transaksioni i propozuar konsiston në :

- një kredi deri në 50 million euro tek një grup i selektuar bankash si Banka Kombëtare Tregtare BKT prej 20 million Euro dhe Banka Popullore deri në 10 million Euro.
- një program asistence dhe për aftësi ndërtuese që të mbështes procesin e dhenies së kredive bankare
- një program keshillues dhe orientues për të përmirësuar aspekte specifike të punës në sektorin e pronave në Shqipëri, që do të disenjohet në bashkëpunim me autoritetet vendase

Programi Mbështetës për Turizmin Mjedisor dhe Kulturor (Prill 2006 - Prill 2009)

Linja e Shërbimit: 3.1 Kuadër ligjorë dhe strategji për zhvillimin e qëndrueshëm

Kohëzgjatja: 36 muaj(Prill 2006 - Prill 2009)

Buxheti: Shuma Totale: \$3,560,000

Objektivi: Të përmirësojë kapacitetet e Qeverisë Shqiptare në mbështetje të zhvillimit të qëndrueshëm bazuar në strategjinë e turizmit kombëtar e cila orientohet drejt turizmit natyror dhe kulturor.

Përshkrimi: Programi i propozuar synon të forcojë kapacitetin e Shqipërisë për të zbatuar "Strategjinë dhe Planin e Veprimit për Zhvillimin e Sektorit të Turizmit Shqiptar bazuar mbi Turizmin Kulturor dhe Mjedisor" të sapo filluar, për të zhvilluar një sektor të suksesshëm turizmi, bazuar mbi vlerat unike kulturore dhe natyrore të Shqipërisë.

2	Kredi nga Banka e Shqipërisë	9.410	-	-	-
3	Obligacione dyvjeçare	8.000	40.984	110.738	264.016
4	Obligacione trevjeçare	-	-	-	49.180
New	Obligacione rikapitalizimi i BKT	14.147	14.148	14.148	14.148

Produkti i brendshëm bruto

Kodi	Përshkrimi i treguesit	2002	2003	2004	2005	2006
I	PBB me cmime korente 000/ \$	7.891.725	8.925.613	9.404.600	10.275.438	11.246.588
II	Rritja reale vjetore e PBB	50	75	75	75	63
III	PBB për frymë në usd.	1,456	1,884	2,341	2,619	2,911

FONDACIONE PER KREDITIMIN E BIZNESIT SMALL BUSINESS CREDIT FOUNDATIONS

FONDACIONI BESA / BESA FOUNDATION

Manaxher Dege / Branch Manager: Kastriot GJOKUTAJ

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 84 266122

Fax: (355) 84 266122

FONDI I ZHVILLIMIT TE ZONAVE RURALE MAUNTAIN AREAS FINANCING FUND

Manaxher Dege / Branch Manager: Robert ÇELO

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 84

Fax: (355) 84

PARTNERI SHQIPTAR NE MIKROKREDI ALABANIAN PARTNER IN MICROCREDIT

Manaxher Dege / Branch Manager:

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 84 268580

Fax: (355) 84 268520

Cel/Mob: (355)0692063157

e-mail: rcelo@pshm.icc-al.org

LISTA E PROJEKTEVE ME FINANCIM TË HUAJ

● INVESTIME NE PORTET SHQIPTARE

1. Rehabilitimi i infrastrukturës së Portit Durrës

Investitor BEI - Shuma Totale 17 mln Euro

2. Ndërtimi i Terminalit të Pasagjereve dhe shesheve për rreth ne terminalin e trageteve

Investitor BEI + BERZH + EC + Qeveria Shqiptare - 40 mln Euro

Të dhënat janë në 000 euro.

Kursi I kembimit ne te gjitha rastet do te perdoret 122

Kodi	Pershkrimi I treguesit	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1	Kredia ne valute te huaj	316.820	415.434	573.549	999.500	1.567.303	2.357.008
1.1	Pretendime ndaj Sektorit Publik	279	1.003	5.467	6.074	1.885	32.893
1.1.1	Ndërmarrjet Publike Jofinanciare	279	1.003	5.467	6.074	1.885	32.893
1.2	Pretendimet ndaj Sektorit Privat	316.541	414.631	568.082	993.426	1.565.418	2.324.115
1.2.1	Sektorit Privat	258.467	313.902	392.451	678.361	1.036.984	1.483.238
1.2.2	Individët	58.074	100.729	175.631	315.065	528.434	840.877

Kodi	Përshkrimi i treguesit	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1	Totali i kredisë ne monedhe vendase	66.656	74.967	111.975	254.410	453.344	653.557
1.1	Pretendime ndaj Sektorit Publik	270	-	328	0	16	0
1.1.1	Ndërmarrjet Publike Jofinanciare	270	-	328	0	16	0
1.2	Pretendimet ndaj Sektorit Privat	66.385	74.967	111.647	254.410	453.344	653.557
1.2.1	Sektorit Privat	51.057	52.213	58.402	132.787	214.590	290.877
1.2.2	Individët	1.870	21.951	52.442	121.623	238.754	362.106
1.3	Pretendime ndaj Institucioneve të Tjera Financiare	-	803	803	-	-	574

Borxhi i jashtëm afatgjatë i Shqipërisë .

Të dhënat janë në mijë usd , Në tabelë nuk përfshihet kredia e FMN-së.

Kursi I \$ me monedhen vendase lek meret mesatarisht 80

Kodi	Përshkrimi i treguesit	2002	2003	2004	2005	2006
NFD	Borxhi i jashtëm neto	979,619	1,200,404	1,389,871	1,358,734	1,548,218
1	Tërheqjet	1,084,212	1,218,259	1,364,966	1,481,400	1,636,230
2	Pagesat e borxhit	150,597	192,875	248,961	311,780	394,099
2.1	Principali	76,996	102,867	138,699	177,831	233,777
2.2	Interesi	73,600	90,008	110,261	133,949	160,321
3	Borxhi i nënshkruar i pa tërhequr	469,137	486,800	680,299	655,562	774,600

Borxhi i brendshëm

Kodi	Përshkrimi i treguesit	2002	2003	2004	2005
T	Stoku i borxhit të brendshëm	2.137.311	2.301.369	2.419.672	2.588.959
1	Bono thesari	2.105.557	2.246.238	2.294.787	2.261.615

Financimi I investimeve:

4.1. Regjimi financiar.

Banka e Shqiperise

Adresa: Sheshi "Skënderbej" Nr.1 Tiranë Shqipëri

Tel: +355-(0)4-2222152

Fax: +355-(0)4-2223558

Email: public@bankofalbania.org

Sektori bankar ne Shqiperi pati ndryshime te rendesishme nga viti 1992, me qellim te lehtesohet kalimi i shtetit ne ekonomine e tregut. Rishikimi i ligjeve qe u bene qe nga viti 1996 e me pas, permiresuan shume funksionimin e sistemit.

Banka e Shqiperise funksionon si perfon fizik I pavarur dhe varet drejt per se drejti nga kuventi i shtetit dhe eshte pergjegjese per formimin dhe zbatimin e politikës monetare te Shqiperise.

Qellimi pasesor I Bankes se Shqiperise eshte stabilizimi i niveleve te cmimeve. Per te arritur qellimin Banka formon politika monetare qe eshte e rendesishme per zhvillimin ekonomik te shtetit. Nxjerr licensa, kontrollon veprimtarine e bankave dhe organizatave te tjera financiare, mbron dhe administron gjendjen valutore, emeton monedhen kombetare, shperndan bono thesari per llogari te shtetit per llogari te vet.

Bankat tregtare themelohen si shoqeri anonime (joint stock companies), sipas ligjit 7638 per shoqerite tregtare. Bankat qe jane themeluar ne baze te ligjit te huaj mund te themelojne filiale ose zyra te tjera bankare ne Shqiperi qe aktivizohen ne sektorin bankar.

Kredia për sektorin privat:

Gjatë tremujorit të fundit të vitit kërkesa e ekonomisë për para ka vijuar të jetë e lartë. Edhe pse ritmet e rritjes së kredisë janë ngadalësuar ajo vazhdon të jetë një ndër faktorët kryesorë në zgjerimin e parasë së gjerë në ekonomi, duke përbërë potencial për presione inflacioniste në një periudhë afatmesme dhe afatgjatë. Kontributin kryesor në rritjen e kredisë e japin bizneset, por gjatë vitit 2007 kreditimi i individëve ka ruajtur norma të larta rritjeje, duke kontribuar gjithmonë e më shumë në zgjerimin e portofolit të kredisë. Kredia në valutë dominon kredinë për ekonominë. Gjatë tremujorit të katërt të vitit, ajo është karakterizuar nga ritme më të larta rritjeje (mesatarisht prej 52.6%) se sa kredia në lekë (mesatarisht prej 46.5%), duke kontribuar gati 3 herë më shumë në rritjen e kredisë për ekonominë. Rritja vjetore e kredisë për individë ka qenë e qëndrueshme në nivele të larta mbi 65%, gjatë vitit 2007. Kjo ecuri është mbështetur në ritmet e larta (prej 77%) të rritjes së portofolit të kredisë për pasuri të paluajtshme, e cila dominon kredinë për individë.

Nga vrojtimi me specialistë të kredisë vihet re që, pavarësisht se kërkesa për kredi konsumatore ka qëndruar e lartë, bankat po reflektojnë prirje për të shtrënguar standardet për dhënien e kësaj lloji kredie. Kredia për ekonomine. Ne valute te huaj

SHPENZIME TE TJERA		
SHUMA E INVESTIMIT		

4.3 FINANCIMI I INVESTIMIT SKEMA E FINANCIMIT

	SHUMA	PERIUDHA
1. VETEFINANCIM		
A. ZMADHIMI I KAPITALIT AKSIONER B BLOKIMI I JASHTEZAKONSHEM I STOKUT TE TATUESHEM		
2. KREDI BANKARE		
3. SUBVECIONIM		
SHUMA		
KAPITAL QARKULLUES		

KAPITULLI 5: TE DHENAT EKONOMIKE TE SHOQERISE PER 5-VJECARIN E ARDHSHEM

5.1 PRESPEKTIVAT E FITUESHMERISE TE VEPRIMTARISE-KOHEZGJATJA E NJESISE

KAPITULLI 3: PERCAKTIMI I PIKAVEVE TE DOBETA. POZICIONI KONKURUES DHE ARGUMENTIMI I STRATEGJISE TE SHOQERISE

KAPITULLI 4: PREZANTIM SINOPTIKE I PLANIT TE BIZNESIT TE SHOQERISE. PERSHKRIMI ANALITIK I INVESTIMIT DHE DUKUMENTIMI ME TE DHENA TEKNIKE SPECIALE PER PERFSHIRJEN NE PLANET E BIZNESIT.

4.1 PERSHKRIMI SINOPTIK I PLANIT TE BIZNESIT

4.2 PERSHKRIMI ANALITIK I PLANIT TE BIZNESIT

4.2.1 Qellimet e investimit

4.2.2 Peshkrimi I produkteve qe do te prodhohen.

4.2.3 Lendet e para :

4.2.4 Punesimi:

4.2.5 Vendendodhja e njesise se re.

4.2.6 Veprimtaria prodhuese

4.2.7 Tabela analitike e shpenzimeve te propozuara te investimit dhe koha e planifikimit te realizimit te shpenzimeve.

4.2.7.1 NDERTESAT/INSTALIMET SPECIALE & NDIHMESE & SISTEMIMI I VENDIT PERRETH

4.2.7.2 PAJISJET MEKANIKE

4.2.7.3 PAJISJE TE TJERA

4.2.7.4 SYSTEME AUTOMATIKE DHE MEKANIKE

4.2.7.5 TRANSPORTI INSTALIMI I PAJISJEVE MEKANIKE ETJ

4.2.7.6 MJETET E TRANSPORTIT

4.2.7.7 SHPENZIME STUDIME KERKIME

4.2.7.8 SHPENZIME TE TJERA

PLANIFIKIMI KOHOR DHE PERFUNDIMI I PLANIT TE BIZNESIT

4.2.8 TABELA PERMBLEDHESE E SHPENZIMEVE

ANALIZA E KOSTOS TE INVESTIMIT	SHUMA (EURO)	KOHA E PERFUNDIMIT TE INVESTIMIT
NDERTESAT/INSTALIMET SPECIALE & NDIHMESE & SISTEMIMI I VENDIT PERRETH		
TRANSPORTI INSTALIMI I PAJISJEVE MEKANIKE ETJ		
PAJISJET MEKANIKE		
PAJISJE TE TJERA		
SISTEME AUTOMATIKE DHE MEKANIKE		
MJETET E TRANSPORTIT		
SHPENZIME STUDIME KERKIME		

Per hartimin e nje Plan Biznesi te plote, merret parasysh analiza e te dhenave brenda shoqerise, si dhe te dhenat jashte shoqerise. Nuk mund te planifikojme nje shoqeri me kohezgjatje te madhe nqs nuk merret parasysh rrethanat e jashtme dhe situaten ekzistuese.

HYRJA

TE DHENAT E PERGJITHSHME INFORMUESE TE INSTITUCIONIT INVESTUES

Indentiteti I institucionit
Te dhenat per ortaket
Madhesia e shoqerise

KAPITULLI 1:

ANALIZE DHE EGZAMINIMI I SITUATES EKZISTUESE TE SHOQERISE

- 1.1 NDERTESAT
- 1.2 INSTALIMET TEKNIKE,PAJISJE
- 1.3 INSTALIME SPECIALE
- 1.4 MJETE TRANSPORTI
- 1.5 PAJISJE TE TJERA
- 1.6 SYSTEME AUTOMATIKE DHE MEKANIKE
- 1.7 LINJAT EKZISTUESE E PRODHIMIT, PERSHKRIMI I PRODUKTEVE DHE GRAFIKU I VEPRIMTARISE PRODHUESE
- 1.8 STRUKTURA DREJTUESE E SHOQERISE
- 1.9 TE DHENAT EKONOMIKO-FINANCARE TE SHOQERISE PER PESEVJECARIN E FUNDIT
- 1.10 INVESTIMET E SHOQERISE GJATE PESEVJECARIT TE FUNDIT DHE NQS KISHIN SUBVECION SHTETEROR.

KAPITULLI 2:

ANALIZA E TE DHENAVE TE TJERA TE SHOQERISE SI DHE KONKURENCA NE SEKTORIN KU OPERON

- 2.1 Pershkrimi I sektorit te veprimtarise te investimit
- 2.2 Struktura e sektorit dhe tendencat qe ekzistojne ne Shqiperi
- 2.3 Prodhimi I brendshem-importet-eksportet konsumimi I produkteve si brenda Shqiperise ashtu dhe ne shtetet fqinje (Greqi) por edhe ne pergjithesi
- 2.4 Sipas rastit permenden
  - Te dhenat e BE dhe te tregut nderkombetar
  - Te dhenat e shtetit (Shqiperi) por dhe te rajonit ne vecanti (psh Shqiperia Jugore)
- 2.5 Prodhuesit kryesor - konkurenca e brendeshme dhe dypaleshe (midis vendeve fqinje)
- 2.6 Cmimet (te tregut te brendshem-dhe nderkombetar)
- 2.7 Faktoret percaktuese te kerkeses.
- 2.8 Te dhenat nga tregu I lendeve te para
- 2.9 Investime te planifikuara ne sektor.
- 2.10 Pozicioni I shoqerise ne Sektor

Plani Biznesi perben nje celes baze ne themelimin dhe kohezgjatjen e shoqerise. Nuk eshte tjetër gje pervec nje mjet per te planifikuar veprimtarine tregtare me shume perfitime. Perfitime per:

- Per financues kandidatë
- Per vete Shoqerine.

Financuesit kandidatë ose investuesit, duhet te njohin hollesisht planifikimin e shoqerise se re, si per shembull strategjine qe do te ndjeke, kapitalet qe do te perdoren, qelimin e shoqerise, objektivat e saj, dhe investimin ne fuqi punetore. Krijimit dhe hartimit te nje Plan Biznesi duhet ti kushtohet kujdes te madh sepse eshte dicka si "kontrate paraprake" per investimin perkates, dhe nje mjet ku analizohen kushtet e sektorit te veprimtarise si dhe te rajonit gjeografik perkates (Shqiperia).

Plani Biznesi eshte nje mjet vleresimi te shoqerise, tani dhe ne te ardhme. Jep pergjigje ne pyetjet :

- Cfare duam
  - Ku gjendemi
  - Ku duam te arrijme
- Ndihmon ne vleresimin e situates dhe tregon ato pika ku duhet te ndryshojme ose te korrigjojme.

PERMBAJTJA

'ENje Plan Biznesi I plote analizon:

- Te dhenat brenda Shoqerise
- Te dhenat e jashtme te Shoqerise

Hollesisht, per sa i perket te dhenave brenda shoqerise qe jane:

- Pershkrimi I shoqerise
- Planifikimi ekonomik dhe gjetja e resurseve
- Produktet e shoqerise dhe promovimi I tyre
- Fuqia Punetore

Per sa i perket te dhenave te jashtme te shoqerise jane:

- Faktoret sociale ekzistuese ne Shqiperi
  1. Situata demografike & tendencat
  2. Kodi moral I punes
  3. Vlerat kulturore
- Faktoret politike ne Shqiperi
- Faktoret ekonomike ne Shqiperi
  1. Ekonomia
  2. Konkurenca
  3. Furnitoret dhe klientet
- Faktoret teknologjike ne Shqiperi
  1. Novatorizmet
  2. Zhvillimi I teknologjise (maja e teknologjise)

- Keshilli mbikqyres dhe nje apo me shume administratore ku funksionet e administrimit e te mbikqyrjes shperndahen ndermjet ketyre 2 organeve(sistemi me dy nivele)

2.2.3 Shoqerite kolektive

Nje shoqeri eshte nje shoqeri kolektive nese rregjistrohet si e tille e kryen veprimtarine tregtare nen nje emer te perbashket dhe pergjegjesia e ortakeve perpara kreditoreve eshte e pakufizuar. Kontributi i ortakeve mund te jete ne para ose ne natyre(pasuri te luajtshme/ te paluajtshme, te drejta, krah pune dhe sherbime). Kontributet e ortakeve jane te barabarta.

Ortaket i vleresojne kontributet ne natyre duke i shprehur vlerat e tyre ne para me ane te nje marreveshjeje te ndersjellte me njeri tjetrin.Te gjithë ortaket kane te drejte ta administrojne veprimtarine tregtare te shoqerise kolektive, duke vepruar si administratore. Nese ne mbeshtetje te statutit i eshte ngarkuar administrimi nje apo disa prej ortakeve, ortaket e tjere perjashtohen nga administrimi

2.2.4 Shoqeria komandite

Shoqeri komandite eshte shoqeria ne te cilen pergjegjesia e te pakten e njerit prej ortakeve eshte e kufizuar deri ne vleren e kontributit te tij, ndersa pergjegjesia e ortakeve te tjere nuk eshte e kufizuar. Ortaku, pergjegjesia e te cilit eshte e kufizuar deri ne vleren e kontributit te tij, quhet

ortak i kufizuar. Ortaku, pergjegjesia e te cilit nuk eshte e kufizuar deri ne vleren e kontributit te tij, quhet ortak i pa kufizuar. Veprimtaria tregtare e shoqerise komandite administrohet nga nje ose me shume ortake te pakufizuar

Kontributi i ortakeve mund të jete në para ose në natyrë (pasuri të luajtshme/te paluajtshme apo të drejta Shoqëria me përgjegjësi të kufizuar nuk mund të ketë një kapital me të vogël se 100L.

(ose 81 senta i € me kurse 1 € = 123 lek)

Me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe në statut, ortakët kanë të drejtë të ndajnë pjesën e fitimit të deklaruar në pasqyrat financiare të shoqërisë. Me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe në statut, fitimi u shpërndahet ortakëve në raport me kuota të zotëruara. H. Asambleja e përgjithshme është përgjegjëse për marrjen e vendimeve për shoqërinë për çështjet e mëposhtme:

- Përcaktimin e politikave tregtare të shoqërisë
- Ndryshimet e statutit
- Emerimin e shkarkimin e administratorëve
- Emerimin e shkarkimin e likuiduesve dhe të eksperteve kontabel të autorizuar
- Përcaktimin e shpërblimeve për administratorët dhe ekspertët
- Mbikqyrjen e zbatimit të politikave tregtare nga administratorët, përfshirë përgatitjen e pasqyrave financiare vjetore dhe të raporteve të ecurisë të veprimtarisë
- Miratimin e pasqyrave financiare vjetore dhe të raporteve të ecurisë të veprimtarisë
- Zmadhimin dhe zvogelimin e kapitalit
- Pjesëtimin e kuotave dhe anulimin e tyre
- Përfaqesimin e shoqërisë në gjykate dhe në procedimet e tjera ndaj administratorëve
- Riorganizimin dhe prishjen e shoqërisë
- Miratimin e rregullave procedurale të mbledhjeve të asamblese, etj

Me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe në statut çdo kuota jep të drejtën e një vote. Emerohen një ose më shumë persona fizikë si administratorë të shoqërisë.

2.2.2 Shoqëritë aksionere (Sha)

Shoqëria aksionare është një shoqëri tregtare, kapitali i së cilës është i ndarë në aksione të nënshkruara nga themeluesit. Themeluesit janë persona fizikë ose juridikë, të cilët nuk përgjigjen personalisht për detyrimet e shoqërisë e që mbulojnë humbjet e saj vetëm me vlerën e pashlyer të aksioneve të nënshkruara. Shoqëritë aksionare mund të jenë shoqëri me oferte, private, publike, në përputhje me dispozitat e ligjit për titujt. Shoqëria aksionare me oferte private nuk mund të ketë një kapital me të vogël se 2 000 000 lek. (ose 16.260 € me kurs 1 € = 123 lek) Shoqëritë aksionare me oferte publike nuk mund të ketë një kapital me të vogël se 10 000 000 lek (ose 81,300 € me kursin 1 € = 123 lek)

Kontributet e aksionareve, mund të jenë në para apo në natyrë (pasuri të luajtshme apo të paluajtshme ose në të drejtë të vlerësueshme në para). Kontributet e aksionareve nuk mund të jenë në punë apo në shërbime.

Çdo aksioner i zakonshëm i jep zotëruarit të tij të drejtë vote në raport proporcional me pjesën e kapitalit që përfaqëson aksionin.

Dividenti është pjesa që i takon secilit aksioner nga vlera e fitimeve vjetore e cila vendoset të shpërndahet nga asambleja e përgjithshme. Organet e shoqërive aksionare janë:

- Asambleja e përgjithshme,

Dhe në varesi të dispozitave të statutit,

- Këshilli i administrimit, si organ i vetëm administrimi, i cili ushtron, njëkohësisht funksionet administrative dhe mbikqyrje të veprimtarisë së shoqërisë (sistemi me një nivel)

- a) aktin e themelimit e statutin e shoqërisë së huaj, kur këto janë dy dokumente të veçanta apo, në mungesë, aktin ekuivalent të krijimit, sipas legjislacionit të huaj, si dhe tekstin e plotë të tyre me ndryshimet e mëpashme;
- b) dokumentacionin, që vërteton regjistrimin e shoqërisë së huaj në juridiksionin e huaj;
- c) dokumentacionin, që vërteton gjendjen aktuale të shoqërisë së huaj, të lëshuar brenda një afati jo më shumë se 90 ditë nga data e aplikimit, me të dhënat e regjistrimit dhe të përfaqësimit, përfshirë informacionin nëse është në proces likuidimi apo falimentimi;
- d) bilancin e shoqërisë së huaj për vitin e fundit financiar, mbajtur sipas standardeve të kërkuara në shtetin e huaj, nëse shoqëria e huaj ka pasur veprimtari për më shumë se një vit;
- e) vendimin ose aktet e tjera të organit përkatës të shoqërisë së huaj, sipas legjislacionit të huaj për hapjen e degës ose të zyrës së përfaqësimit. Aktet e kësaj pike zëvendësohen nga aplikimi për regjistrim në rastin kur personi, që kërkon regjistrimin, është njëkohësisht organi përgjegjës për të vepruar i vetëm, në emër të shoqërisë së huaj.

Neni 36

Të dhënat shtesë për shoqëritë anonime

Për regjistrimin fillestar të shoqërisë anonime, përveç sa parashikohet në nenin 32 të këtij ligji, janë të detyrueshme edhe këto të dhëna:

- a) vlera e kapitalit themeltar të nënshkruar dhe pjesa e paguar;
- b) numri dhe forma e aksioneve të nënshkruara;
- c) vlera nominale e secilit aksion;
- d) numri i aksioneve të nënshkruara nga secili aksioner;
- e) vlera dhe lloji i kontributit të secilit aksioner, si dhe pjesa e paguar prej secilit;
- f) të dhënat e identifikimit të anëtarëve të këshillit mbikëqyrës dhe ekspertit kontabël të autorizuar, si dhe afati i emërimit të tyre;
- g) numri i anëtarëve të organeve drejtuese;
- h) procedurat e emërimit të anëtarëve të organeve drejtuese, nëse ndryshojnë nga parashikimet ligjore.

2.2 Format Juridike dhe karakteristikat kryesore:

2.2.1 Shoqëria me përgjegjesi të kufizuar (Shpk)

Shoqëria me përgjegjesi të kufizuar është një shoqëri tregtare, e themeluar nga persona fizike ose juridike, të cilët nuk përgjigjen për detyrimet e shoqërisë tregtare dhe mbulojnë personalisht humbjet e shoqërisë deri në pjesën e pashlyer të kontributeve të nënshkruara. Kontributet e ortakeve përbejnë kapitalin e rregjistruar të shoqërisë me përgjegjesi të kufizuar.

Secili ortak gëzon kuoten e tij në shoqëri në përpjesëtim kontributit që i ka dhënë në kapital. Kapitali i rregjistruar i shoqërisë ndahet ndërmjet ortakeve në kuota sipas këtij raporti.

Shoqëritë me përgjegjesi të kufizuar nuk mund të ofrojnë kuotat e tyre si mjete investimi për publikun e gjere.

2.1 Procedura per krijimin e nje shoqerie:

Krijimi/themelimi i shoqerive shqiptare, greke ose e perzier
(Procedura, Veprime dhe dokumentat qe duhen – Ligjet perkatese)

Krijimi I shoqerive ne Shqiperi me pjesemarje te kapitalit te huaj ose me kapiatal te huaj totalisht bazohet ne ligje perkatese :

- L.7764/1993 «Per investime te Huaja»
- L.7638/1992 «Per shoqeri tregetare»
- L.7632/1992 «Per vendime rregulluese te pjeses se pare te Regjistrimit tregetar»
- N.7667/1993 «Per rregjistrimet tregetare dhe proceduarave qe duhet te zbatojne shoqerite tregetare»
- Ligji Nr. 9723 dt.3.5.2007 «Per qendren kombetare e rregjistrimit»

Nuk ka kushtezime per krijimin e shoqerive per te huaj. Keta mund te krijojne shoqeri te mirrefillta te huaja ose per perbashket me ortak Shqiptar. Nuk ka kufi ne perqindjen e pjesemarrjes se huaj ne shoqeri. Gjithashtu shoqerite e huaj mund te rregjistrojne filialet e tyre ne Shqiperi.

Procedurat per krijimin e nje shoqerie te re me ortake vendas apo te huaj perfshihen ne ligjin Nr.9723, datë 3.5.2007 " Per qendren kombetare te rregjistrimit" nga i cili neve shkepusem nenet me te rendesishme te ketij ligji ku pershkruhet per te dhenat qe duhet te paraqiten per krijimin e nje shoqerie aksionere.(Anonime)

Neni 32

Të dhënat e detyrueshme për shoqëritë tregtare

Për regjistrimin fillestar të shoqërive tregtare janë të detyrueshme këto të dhëna:

- a) emri;
- b) forma;
- c) data e themelimit;
- ç) të dhënat e identifikimit të themeluesve;
- d) selia;
- dh) objekti, në qoftë se është i përcaktuar;
- e) kohëzgjatja, në qoftë se është e përcaktuar;
- ë) të dhënat e identifikimit të personave përgjegjës për administrimin dhe përfaqësimin e shoqërisë në marrëdhënie me të tretët, kompetencat e përfaqësimit, si dhe afatet e emërimit të tyre.
- f) specimenet e nënshkrimit (firmave) të personave, që përfaqësojnë shoqërinë përpara të tretëve.

Neni 29

Subjektet e huaja

Në rastet e regjistrimit të personave juridikë ose shoqërive të thjeshta me ortak, aksioner ose anëtar një person juridik të huaj, përveç dokumenteve të kërkuara sipas llojit të subjektit, aplikimit për regjistrim fillestar i bashkëngjiten edhe dokumentet

Tel:2250653/ **Faks:** 2250654

Web: www.unionbank.com.al

Banka e Parë e Investimeve, Albania sh.a. (BPI)

Drejtori: Bozhidar TODOROV

Adresa: Bulevardi «Dëshmorët e Kombit», Kullat Binjake, Kulla 2, kati 14 &15, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.19; Dt:06.07.2007

Tel: 2256423; 2256424; 2280210;/ **Faks:** 2256422

Web: www.fibank.al

Sektori i Mbrojtjes se Konsumatorit

Struktura

Sektori i Mbrojtjes se Konsumatorit eshte pjese e struktures se Drejtorise se Mbiqyrjes se Tregut nen Drejtorine e Pergjithshme Rregullatore. Ky sektor ka ne perberje nje staf prej 2 ekspertesh (1 pergjegjes dhe 1 specialist).

Misioni

Funksionimi i nje sistemi institucional efikas ne drejtim te mbrojtjes se jetes, shendetit, interesave ekonomike si dhe mbrojtja e te drejtave te tjera te konsumatoreve te percaktura ne legjislacionin e kesaj fushe, nepermjet drejtimit, organizimit dhe bashkerendimit te veprimtarive per mbrojtjen e konsumatoreve.

Objektivat

- Harmonizimi i legjislacionit vendas me legjislacionin e Bashkimit Evropian ne fushen e mbrojtjes se konsumatorit;
- Hartimi i politikave kombetare apo sektoriale per mbrojtjen e konsumatorit;
- Studimi, pergatitja dhe propozimi i akteve ligjore dhe nenligjore si dhe i masave te tjera rregulluese per ceshtjet qe kane te bejne me mbrojtjen e konsumatorit, duke reflektuar direktivat e BE-se;
- Shqyrtimi i akteve te ndryshme normative qe lidhen me mbrojtjen e konsumatoreve;
- Mbeshtetja e iniciativave per promovimin e interesave te konsumatorit;
- Bashkepunimit me institucionet shtetore dhe organizatat jo-fitimprures qe veprojne ne kete fushe per trajtimin dhe zgjidhjen e ankesave te konsumatoreve;

Ministri i Financave dhe i Ekonomisë në bashkëpunim me ministrat përkatës përcaktojnë mallrat, që ndalohen të hyjnë a të dalin nga territori doganor i Republikës së Shqipërisë, ose këto mallra ia nënshtron një regjimi të veçantë importimi, eksportimi e tranzitimi, për arsye të ruajtjes së rendit publik, sigurisë shoqërore, mbrojtjes së shëndetit e të jetës së njerëzve, kafshëve e bimëve, mbrojtjes së pasurisë kombëtare e të mallrave që kanë vlera shkencore, artistike, historike e arkeologjike, si dhe mbrojtjes së pronësisë industriale e tregtare.

Numri dhe data e Licencës: Nr.9; Dt:20.02.1997

Tel: 2254 372; 2256 254/ **Faks:** 2254 368

Alpha Bank - Albania

Drejtori: Andreas GALATOULAS

Adresa: Bulevardi «Zogu i I», Nr. 47, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.10; Dt:07.01.1998

Tel:2233532; 2233359; 2240476; 2240477/ **Faks:** 2232102

Banka Amerikane e Shqipërisë (BASH)

Drejtori: Lorenzo RONCARI

Adresa: Rruga «Ismail Qemali», Nr. 27, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.11; Dt:10.08.1998

Tel: 2248753; 2248754; 2248755; 2248756/ **Faks:** 2248762

Web: www.albambank.com

Banka Procredit (BPC)

Drejtori: Frieder WOHRMANN

Adresa: Rruga «Sami Frashëri», Tirana e Re, P.O. Box 2395, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.12; Dt:15.03.1999

Tel: 2271272; 2271273; 2271274; 2271275/ **Fax :** 2271276

Web: www.procreditbank.com.al

Banka EMPORIKI-SHQIPERI-Sh.a (BE-AL)

Drejtori: George CARACOSTAS

Adresa: Rruga e Kavajës, «Tirana Tower», Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.14; Dt:28.10.1999

Tel: 2258755; 2258756; 2258757; 2258758; 2258759;2 258760/ **Fax :** 2258752

Web: www.cbgal.com

Banka e Kreditit të Shqipërisë (BKSH)

Drejtori: Kamal Abdel MONEIM

Adresa: Rruga «Perlat Rexhepi», Al-Kharafi Group Adm. Build. Kati 1&2, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.15; Dt:28.08.2002

Tel: 2272 168, 2272 162/ **Faks:** 2272 162

Banka Credins (BC)

Drejtori: Artan SANTO

Adresa: Rruga «Ismail Qemali», Nr. 21, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.16; Dt:31.03.2003

Tel: 2222916; 2234096/ **Faks:** 2222916

Web: www.bankacredins.com

Banka Popullore (BP)

Drejtori: Henry Maus DE ROLLEY

Adresa: Blv. «Dëshmorët e Kombit» Ndërtesat Kullat Binjake, Kulla I, Kati 9, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.17; Dt:16.02.2004

Tel: 2280 442, 2280 443;/ **Faks:** 2280 441

E-mail: info@bpopullore.com

Web: www.bpopullore.com

Banka Union (BU)

Drejtori: Gazmend KADRIU

Adresa: Bulevardi «Zogu i I», Pall 13 katësh, Përballë stacionit të trenit, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.18; Dt: 09.01.2006

Adresa/Address: Lagj. "Varosh"

Degë / Branch: Lagj "18 Shtatori"

Regjistri i bankave tregtare ne Shqiperi

Banka Raiffeisen (BR),

Drejtori: Oliver WHITTLE

Adresa: Blv. «Bajram Curri», European Trade Center, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.2/1998 Dt:11.01.1999

Tel: 2226699, 2224 540, 2222 669, 2225 416;

Faks: 2275 599, 2223 587, 2223 695, 2224 051;

Web: www.raiffeisen.al

Banka Kombëtare Tregtare (BKT)

Drejtori: Seyhan PENCAPLIGIL

Adresa: Bulevardi «Zhan D'ark», Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.6/1998; Dt:11.01.1999

Tel: 2250955

Faks:2250956

Web: www.bkt.com.al

Banka e Bashkuar e Shqipërisë (BBSH)

Drejtori: Abdul Waheed ALAVI

Adresa: Bulevardi «Dëshmorët e Kombit», Nr. 8, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.3/1998; Dt:11.01.1999

Tel: 2228460; 2223873; 2227408

Faks: 2228460; 2228387

Banka Italiane e Zhvillimit (BIS)

Drejtori: Libero CATALANO

Adresa: Blv. «Dëshmorët e Kombit» Ndërtesat Kullat Binjake, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.5/1998; Dt:11.01.1999

Tel: 2280 351; 2280 352; 2280 353; 2280 354;2280 355;

Faks: 2280 356

Web: www.bisbanca.com

Banka Tirana (BT)

Drejtori: Dimitrios FRANGETIS

Adresa: Bulevardi «ZOGU i I «, nr. 55/1, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.7; Dt:12.09.1996

Tel: 2277700,

Faks: 2263022

Web: www.tiranabank.al

Banka Kombëtare Greke (Dega Tiranë) (BKG)

Drejtori: Joannis LEIVADITIS

Adresa: Rr. e Durrësit, Godina Comfort, Tiranë;

Numri dhe data e Licencës: Nr.8; Dt:25.11.1996

Tel: 2233 623; 2233 624

Faks: 2233 613

Web: www.nbg.gr

Banka Ndërkombëtare Tregtare (BNT)

Drejtori: Mahendra SING RAWAT

Adresa: Qendra e Biznesit, Rruga «Murat Toptani», Tiranë;

Mbrojta e mjedisit:

Prioriteti per mbrojtjene mjedisit qe ka vendosur Shqiperia, u perfundua me krijimin e Ministrise se Transportit ne Shtator te vitit 2001. Gjithashtu qeveria rishikoi ceshtjen e fondeve financiare per programet e mbrojtjes se mjedisit me krijimin e ashtuquajtur «eco-fund».

Pergjegjes per mbeshtetjen dhe ndihmen per zbatimin e ligjeve per mbrojtjen e mjedisit, si dhe zbatimin e drejte dhe te sakte te politikave qe lidhen me mjedisin jane :

- Ministria e Bujqesise, Ushqimit dhe mbrojtja e konsumatoreve Adr:Bulev. Deshmoret e kombit tel: 042257090 <http://www.mbumk.gov.al>
- Ministria e Puneve Publike, Transportit dhe telekomunikacionit Adr:Sheshi Skenderbej tel: 042234640 <http://www.mpptt.gov.al>
- Ministria e Financave Tregetise dhe Energjitikes Adr:Bulev. Zhan D'ARK tel: 042228442 <http://www.mete.gov.al>
- Ministria e Punes,e Ceshtjeve Sociale dhe shanseve te barabarta Adr:Rruga e Kavajes tel: 042228340 <http://www.mpcs.gov.al>
- Ministria e Shendetit Adr: Bulev. Bajram Curri tel: 042362937 <http://www.moh.gov.al>
- Instituti I Shendetit Publik tel 2374756 faks 2370058 www.ishp.com.al
- Instituti i metereologjise Adresa: Rruga e Duresit tel 042259359-360
- Keshilli Kombetar I zbatimeve etj.

Instituti I shendetit public eshte pergjegjes per kontrollin e cilesise te atmospheres ne zonat urbane. Rrjeti I kontrollit perbehet nga 13 zona nga te cilat merren mostra ne 7 qytete te medha. 2 nga te cilat ndodhen ne Vlore dhe ne Korce. Sipas rezultateve Korca eshte pika e referimit si Qytet i pastert. Ne qytetet e tjera ka vetem nje pike ku merret mostra ne qender te qytetit. Instituti i meteorologjise kontrollon gjithashtu cilesine e ajerit nepermjet rrjetit te tij.

Ligji «On Environment Protection», I cili u votua ne vitin 2001, vendos 6 nivele ne mbrojtjen e mjedisit qe zbatohen ne Shqiperi :

1. Resurse Naturale e Shkencesore
2. Parke Kombetare
3. Monumente Naturale
4. Resurse Naturale te kontrollueshme
5. Pejzazhe tokesore dhe detare te mbrojtura
6. Resurse te mbrojtura

TRANSFERTA MONETARE / MONEY TRANSFER**MONEY GRAM**

Manaxher Dege /Branch Manager: Arjan LIGU

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 84 264651

Cel/Mob: (355) 692230866

POSTA SHQIPTARE

e Bankës së Shqipërisë 3% për inflacionin. Objektivi i inflacionit u arrit në terma mesatarë, pavarësisht luhatjeve të ndjeshmemidis tremujorëve, si pasojë e goditjeve nga ana e faktorëve të ofertës, kryesisht me origjinë jashtë ekonomisë sonë. Ndikimi i politikës monetare në përmbushjen e objektivit të inflacionit, duhet të analizohet në retrospektivë. Pranohet gjerësisht se vendimet e politikës monetare ndikojnë mbi nivelin e përgjithshëm të çmimeve brenda një periudhe kohore nga 12-24 muaj. Për këtë arsye, për të vlerësuar efektin e politikës monetare mbi inflacionin gjatë vitit 2007, duhet të analizohet qëndrimi i politikës monetare të paktën gjatë vitit të mëparshëm.

Inflacioni bazë. Shtimi i presioneve inflacioniste në ekonomi, u reflektua në vlera të larta të normës vjetore të inflacionit bazë, gjatë pjesës së dytë të vitit 2007. Inflacioni bazë në tremujorin e tretë dhe të katërt ishte përkatësisht 3.1% dhe 3.7%, duke arritur nivelet më të larta gjatë pesë viteve të fundit. Norma mesatare e inflacionit bazë gjatë vitit 2007 ishte 2.6% apo 0.8 pikë përqindjeje më e lartë se sa ajo e një viti më parë. Në normat e larta të inflacionit bazë kanë kontribuar rritjet e vazhdueshme të çmimeve të disa artikujve, të cilët zënë një peshë të konsiderueshme në shportën e çmimeve të konsumit. Kjo prireje ka bërë që përbërësja e përhershme e inflacionit të regjistrojë rritje në një periudhë afatmesme, ndërkohë që kontributi mesatar vjetor i saj në inflacionin total për vitin 2009, ishte rreth 2 pikë përqindjeje.

Normat e interesit: Gjatë vitit 2007, Këshilli Mbikëqyrës I Bankës së Shqipërisë rriti në tre etapa normën bazë të interesit me 75 pikë bazë në total, duke e çuar atë në nivelin 6.25%. Nëpërmjet këtyre ndimeve, Banka e Shqipërisë synon sterilizimin e presioneve të pritshme inflacioniste në ekonomi nga ana e kërkesës, në funksion të ruajtjes së stabilitetit afatmesëm të çmimeve të konsumit.

Interesi mesatar i ponderuar i depozitave 12-mujore arriti në 6.33 për qind në muajin dhjetor, 0.63 pikë përqindjeje më lart se në muajin shtator dhe 0.87 pikë përqindjeje më lart se një vit më parë, duke tejkaluar dhe marxhin e sinjalizuar nga politika monetare. Me rritjen e kërkesës për kredi në lekë në fund të vitit, normat e interesit kanë pësuar një rritje, 14.1 për qind në tremujorin e katërt nga 13.1 për qind në tremujorin e kaluar. Pesha e kredisë në lekë mbetet ende e ulët dhe interesat për këtë tregues janë të luhatshëm nga një periudhë në tjetrën, në varësi të shpërndarjes së kredidhënies.

Normat e interesit për kredinë në euro janë rritur gjatë vitit 2007 në përputhje me ecurinë e interesave në euro në tregun ndërkombëtar, por diferenca e tyre me depozitat në të njëjtën monedhë ka rënë në 5.25 pikë përqindjeje nga 5.50 pikë përqindjeje gjatë vitit 2006.

Kursi i kembimit Monedha e vendit ka qene e forte. Kjo per arsye te normes se ulet te inflacionit dhe te politikave te kujdeshme monetare dhe fiskale te Qeverise. Duhet te merret ne konsiderate efekti negativ e nje monedhe te forte ne stimulimin e importit kundrejt eksportit te brendshem. Gjate vitit 2006 monedha vendase eshte vleresuar rreth 1,75% kundrejt USD dhe 0.9% kundrejt EURO.

Kursi mesatar I lekut ndaj euros për tremujorin e fundit të vitit ishte 121.69 lek/euro, duke u mbiçmuar me 1.6 për qind në terma vjetorë.

te peshkimit (ne ujera te rezervuareve) ne rrethin e Gjirokastres qe nga 7 ton ne 2002 arriti 1.136 ton ne 2006.

Kultivimi I midhjeve behet vetem ne rrethin e Sarandes dhe prodhimi I rrit nga 230 ton ne vitin 2002 ne 370 ton ne vitin 2006 (+61%).

Numri I peshkatoreve u dyfishua nga 2002 ne 2006 (nga 33 ne 68) 69% rregjistrohet ne rrethin e Sarandes, 21% ne rrethin e Gjirokastres dhe 10% ne rrethe te tjera.

Rrethi I Sarandes ka tradite te rendesishme ne sektorin e peshkimit. Sot ka 150 anije peshkimi te vogla dhe mesatare, me mundesi transportuese, rezervimi dhe perpunimi te peshkeve. Gjithashtu konsiderohet si nje nga prodhuesit me te rendesishem te midhjeve sidomos ne Butrint.

Kultivimi I peshkeve ne rezervuare u zhvillua ne periudhen pas luftes dhe sidomos ne vitet '70 duke u bazuar ne eksperiencen kineze. Rezervuaret e ujerave u ndertuan per tu ujitur, por u perdoren dhe per kultivim te peshkeve. Me renjen e diktatures komuniste, peshkimi ne keto rezervuare ishte I pakontrolluar, si rrezultat te zhduket krejtesisht peshket.

Ne periudhen e tranzicionit, u hartua nje ligj qe lejonte shfrytezimin e rezervuareve per ujitje, shume njez me eksperience ne kultivimin e peshkeve filluan prape te merren me kete aktivitet. Njekohesisht, filluan te investimet per krijimin e njesive te reja per kultivim e peshkeve ne ujera te rezervuareve. Sot ne rrethin e Gjirokastres ekzistojne 16 persona fizike qe merren me kete aktivitet nga te cilat 9 shfrytezojne rezervuar, 5 njesi te tjera kultivimi, dhe 2 rezervuar ne lumenj.

5 njesite e kultivimit disponojne instalime me siperfaqje te pergjithshme 5.400 m2 kurse rezervuaret zene nje siperfaqje 185.4 hektare.

Ne rrethin e Premetit eshte duke u ndertuar nje rezervuar «Ballaban», siperfaqje 6 hektar.

Problemi kryesor I peshkimit eshte mungesa I nje plani ne organizim te peshkimit, te perpunimit te peshkeve si dhe zhvillimi dhe zbatimi I metodave teknologjike per prodhimin, vleresimin te ekosistemeve.

TABELA
PESHKIMI (ne ton)

KATEGORIA	2001	2002	2003	2004	2005	2006	M.E.P.M. %
Deti	1.466	1.956	1.921	1.722	1.752	1.932	5,7
Bregdeti	116	90	95	67	240	254	17,0
Liqene	240	235	175	428	270	282	3,3
Rezervuar	1.588	1.373	1.512	1.881	2.180	2.078	5,5
Njesi kultivimi	35	108	167	684	725	1.470	111,2
Midhja	150	350	860	720	1.250	1.360	55,4
Totali	3.595	4.112	4.730	5.502	6.417	7.376	15,5

Inflacioni:

Inflacioni mesatar vjetor në vitin 2007 rezultoi 2.9%, vlerë thujse e njëjtë me objektivin

Brenda vitit 2009, për çdo pasuri të regjistruar pranë ZRPP, të ketë vetëm një pronar. Kemi mundesine e aplikimit elektronik ne menyre qe te kemi rregjistrim te sakte dhe te shpejte dhe akses te shpejte ne informacione.

Unbanistika & Vendbanimet:

Gjate periudhes se transicionit te ekonomise shqiptare dhe kalimi I saj ne sistemin e tregetesise se lire, sektori I ndertimit kishte nje zhvillim te rendesishem dhe pjesa e tij ne GDP te shtetit u rrit nga 5,1% vitin 1996 ne 14,2% ne vitin 2006.

Pjesa me e zhvilluar te tregut shqiptar te ndertimeve eshte ai I banesave, nga te cilat vjen 60% e vleres totale te transakcioneve . Zhvillim te shpejte ka tregu I banesave ne Tirane, duke u rritur numri I lejeve te ndertimit si dhe vellimi I ndertesave. Cmimet e blerjes te banesave mbeten ne nivele te uleta ne te gjithë vendin me perjashtim ne kryeqytet, qe kapin perafersisht shifren 1.500 deri 2.000 € m2 ne qender dhe 500 deri 850 € m2 ne periferi te qytetit.

Gjendja totale e zyrave ne Tirane llogaritet ne 20 mije m2. Megjithate, me perfundimin e planeve investuese qe sot jane ne zhvillim mendohet qe ne 5 me 10 vitet e ardhshme to te rrisin gjendjen ne me shume se 60 mije m2 . Oferta e kufizuar e ambjenteve per zyra ka si rrezultat qira te larta 16 deri 25 m2 ne kategorine A (Naytemboriki, 09.05.2008).

Bujqesia & Peshkimi:

Bujqesia

(Institucioni: Drejtoria e Pergjithshme e politikave bujqesore tel: +355 4 2228621)

Ashtu sic u analizua ne kapituj te meparshem, sektori i bujqesise eshte nje nga sektoret baze te ekonomise se Shqiperise dhe me gjithë renien graduale te tij gjate periudhes se tranzicionit ne ekonomine e tregut, sot perben rreth 20% te PBB-se dhe puneson rreth 58% te forces punetore.

Popullsia fshatare perben rreth 55% te popullsisë dhe sipas disa studimeve parashikohet se ne 20 vitet e ardhshme pjesa me e madhe e popullsisë shqiptare do te jetoje ne fshat.

Peshkimi:

Gjate periudhes 2001 – 2006, peshkimi kishte zhvillim te rendesishem dhe prodhimi total u rrit me perqindje mesatare vjetore 15,5%. Perqindje mesatare vjetore me ta medha kishin kultivimi I peshkut (111,2%) duke rritur prodhimin 42 here, kultivimi I midhjeve (55,4%) dhe peshkimi ne (17%). Perqindje mesatare vjetore me te uleta kishte peshkimi detar (5,7%), peshkimi ne liqene (3,3%) dhe peshkimi ne rezervuare (5,5%).

Ne jug te vendit peshkohet ne qytetin bregedetar te Sarandes ku ne vitin 2002 rregjistrohet 92.5% te prodhimit (perjashtuar ate te midhjeve) Perqindja perkatese per vitin 2006 ishte 71.1%, pavaresisht se prodhimi u pesefishua. Kjo ishte si rezultat i rritjes

Zgjidhja e Mosmarveshjeve

Investuesit ne Shqipëri kane te drejte e mbrojtjes ligjore qe lidhen me investimet e veta . Palet kundershtare mund te bien dakord te zgjidhin mosvarveshjen ne gjyqe. Investuesit e huaj munden gjithashtu te zgjidhin ceshtjet e tyre ne Gjykaten e Shqiperise ose ne Gjykaten arbitrare te Tiranës. Kushtet per arbitrimin tregetar te brendshem dhe nnderkombetar perfshihen ne kodin per proceduren politike.

Marveshje per bashkepunim tregetar dhe ekonomik

Keto marveshje kane si qellim te formojne bazen ligjore per promovimin e tregetit te mallrave dhe sherbimeve drejt bashkepunimit ekonomik.

Cdo anetar inkurajon dhe krijon kushte te favorshme per eksportin dhe importin e mallrave dhe sherbimeve qe vijne nga anetari tjetër dhe konsiderojne mallrat e inportuara njelloj si te tyre. . Marveshje te tilla ekzistojne dhe ne Greqi.

Marveshja per te shmangur tatimin e dyfishte

Shqiperia ka firmosur marveshjen per shmangjen e tatimeve te dyfishta si dhe parandalimin nga shmangja nga detyrimeve tatimore per sa I perket tatimeve mbi te Ardhurat dhe kapitalit ne shume vende midis te cilave dhe me Greqine. Keto marveshje mbizoterojne ligjeve shqiptare.

Marveshjet dypaleshe per mbrojtjen dhe promovimin e investimeve

Marveshjet dypaleshe sigurojne qe investuesit e vendeve perkatese gezojne mbrojtje kombetare ose mbrojtje kombetare te favorizuar dhe ofrojne mekanizma per zgjidhjen e konflikteve.

Marveshje te tilla ekzistojne dhe ne Greqi

Kadaster & Planimetria:

Zyra Qendrore e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme,(Adresa: Rr. "Jordan Misja", (ish Godina e Elektronikes)Tel.: 2233713; 2233063; 2234308Fax: 2234419e-Mail: srpp@mail.com/)

Zyra Qendrore e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, në varësi të së cilës janë 35 zyra vendore, është një institucion që regjistron në përputhje me ligjin, titujt e pronësisë që lëshohen nga institucionet që trajtojnë çështjet e tokës dhe kanë të drejta mbi titujt e pronësisë.

Sistemi i ri i Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme ose ajo që ne sot e njohim me emrin Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, ka filluar të funksionojë në mars të vitit 1996. Deri në atë kohë për zonat rurale nuk ka pasur asnjë institucion, ku mund të regjistroheshin titujt e pronësisë, në mënyrë që të kishim një treg të normuar shkëmbimesh Ndërsa për zonat urbane, funksiononte ajo që quhej regjistrimi hipotekor. Deri tani regjistrimi fillestar ka kaluar në 80 % të zonave rurale, ndërsa është kompletuar me të gjitha parametrat në 20% të zonave urbane Ky është një proces në vazhdim dhe nëpërmjet një projekti të Bankës Botërore synojmë që brenda katër viteve të regjistrojmë 500 mijë pasuri të tjera të paregjistruara, proces që tashmë ka filluar në 14 zona kadastrale.

K USHTE/ LIGJORE

L. 7764/ 02.11.1994 «Per investimet te huaja» krijon kushte te favorshme per investime te huaja ne Shqiperi .Ofron ne te gjithë investuesit e huaj persona fizike dhe juridike nje sere prej kushteve si me poshte:

*Asnje kutur nuk eshte I bllokuar ne investime dhe nuk duhet asnje leje paraprake shtetere.

* Nuk ka ndalesa per sa I perket pronesise te aksioneve (te shoqerive) nga investues te huaj apo vendas, lejohet krijimi I shoqerive me investues te mirefillte te huaj.

* Te huajt nuk lejohen te shproneshohen apo te kombetarizohen me menyra direkte apo indirekte me perjashtim te shoqerive me dobi publike ashtu si parashikohen nga ligji ne raste te jashtezakonshme.

*Investuesit te huaj kane mundesine te riatdhesojne kapitalet dhe kontributet ne forme investimi

*Ne baze te marreveshjeve ndershtetere parashikohen dhe kushte te tjera te favorshme.

Asjne dallim nuk ekziston midis investuesit vendas (Shqiptar) dhe te huaj ne baze te ligjit N.7638/19.11.1992 «Per shoqerite tregtare». Ligji parashikon veprimtarine e shoqerive si dhe format juridike ne baze te cilave mund te krijohen shoqerite.

Sistemi tatimor i Shqiperise nuk ka dallime per investuesit e huaj. Me te njejten menyre legjislacioni per tenderat shtetere ka shume dallime te vogla midis shoqerive vendas dhe te huaj.

Mbrojtja e te drejtave te autorit

Ligji .9380 date 28.4.2005 mbron te drejtat e autorit dhe perforcon pronen intelektuale(copyrights), patendat, simbolet komerciale, vulat tregtare, simbolet e origjines, dhe planet industriale.

Ne vitin 2000 Shqiperia miratoi marreveshjen e Marakes dhe keshtu firmosi dhe marreveshjen Per te drejtat tregtare te autorit (TRIPS) te Organizates Kombetare te Tregetise

Mbrojtja e Prones

Shqiperia ka firmosur marreveshje shumepaleshe per sigurine e investimeve (MIGA). MIGA ofron investuesve garanci per sa I perket rreziqeve jo-tregtare psh siguri ne raste te mostabilizimi politik etj ne menyre te terheqe investues te huaj ne vendet anetare .Njekohesisht me marreveshjen MIGA Shqiperia ka firmosur dhe marreveshjen e Nju Jorkut te vitit 1958 per njohjen dhe perforcimin e Foreign Arbitral Awards(FAA) si dhe marreveshjen e Gjenesves per zbatimin e FAA.

Shoqeria e investimeve private (OPIC) e cila subvecionohet nga qeveria e SHBA, mund te ofroje resurse ekonomike tregtare dhe sigurie tek investuesit amerikane ne Shqiperi. Tre veprimatrite kryesore te OPIC eshte siguria ndaj rrezikut, financim I investimeve, dhe kapitale investuese.

Shqiperia eshte anetar i WTO nga Shtatori I vitit 2000

Importi (përfshirë këmbimet) i energjisë elektrike pati një rritje të thellë prej 136.2 përqind krahasuar me vitin 2006. Sasia e importuar (përfshirë këmbimet), arriti vlerën 2,934 GWh nga 1,242 GWh në vitin 2006. Ajo përbën 49.9 përqind të sasisë së burimeve gjithsej në vitin 2007 nga 18.3 përqind në vitin 2006. Sasia e eksportuar (përfshirë këmbimet) ka rënë me 83.3 përqind krahasuar me vitin e mëparshëm. Ajo zë 1.8 përqind të sasisë së disponuar për përdorimin gjithsej.

BILANCI I ENERGIJE ELEKTRIKE
BALANCE OF ELECTRIC POWER

TREGUES	2006	2007	MWh
BURIMET	6.793.523	5.881.258	Indicators
			Sources
PRODHUAR		2.946.743	Production
- Termocentrale	5.551.223	72.380	- Thermo
- Hidrocentrale	92.630	2.819.503	- Hydro
- Stacione private /subveconuari	5.395.033	54.860	- Concession/private plants
	63.560		
Importe (Përfshirë shkëmbimet)	1.242.300	2.934.515	Import (including exchanges)
- Importeç	692.810	2.799.684	- Import
PERDORUR	6.793.523	5.881.258	Uses
Konsumi/humbje energjie	102.393	48.037	Own consumption/losses
Eksporte (Përfshirë shkëmbimet ç)	637.234	106.586	Export (including exchanges)
- Eksporte	0	0	- Export
Humbje energjie ne rrjet	2.481.174	2.085.184	Losses in network
- ne shperndarje	2.259.754	1.873.317	- In distribution
Nga konsumatorët	3.572.722	3.641.451	Uses by domestic users
- Familje	2.124.563	2.078.344	- Residential sector
-Te tjere	1.448.159	1.563.107	- Others

1.8. Investimet

(Kadaster & Planimetria, Urbanistika & Vendbanimet, Bujqesi & Peshkimi, Investimet e Huaja, Mbrojtja e Mjedisit, Mbrojtja e konsumatorit, Paraja & Bankat)

RREGULLAT E INVESTIMEVE

AMC, Vodafone dhe Eagle Mobile.

Zgjerimi i mbulimit të territorit me shërbim dhe futja e shërbimit me kartë të parapaguar kanë çuar numrin e përdoruesve celularë në 2 milion.

1.8. ENERGJIA

BILANCI I ENERGJISË VITI 2007

Burimet e energjisë elektrike në vitin 2007 u ulën me 13.4 përqind, krahasuar me vitin 2006. Sasia e energjisë së prodhuar dhe asaj të importuar arriti vlerën 5,881 GWh.

Prodhimi total i energjisë elektrike në vend u ul ndjeshëm me 46.9 përqind, krahasuar me vitin 2006. Sasia totale e prodhuar është 2,947 GWh dhe përbën 50.1 përqind të burimeve gjithsej të energjisë.

Prodhimi në hidrocentrale luan një rol të rëndësishëm në prodhimin total të energjisë në vend duke qenë se përbën 95.7 përqind të tij dhe 47.9 përqind të burimeve të energjisë në total nga 79.4 përqind në vitin 2006. Rënia e konsiderueshme në sasinë e energjisë së prodhuar prej HEC-ve, me 47.7 përqind ka dhënë ndikimin kryesor në rënien e prodhimit total të energjisë. Energjia elektrike e prodhuar nga TEC-et u ul me 21.9 përqind krahasuar me vitin 2006. Rënie të ndjeshme pati dhe prodhimi i impianteve private e me konçension me 13.7 përqind krahasuar me vitin e mëparshëm. Energjia e prodhuar nga TEC-et përbën 2.5 përqind të prodhimit në vend dhe ajo nga impiantet private e me konçension 1.9 përqind të tij.

BILANCI I PERGJITHSHEM I ENERGJISE 1998 – 2004 (ne kwo)*

PERSHKRIMI	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	M.E.P.M**.(%)
1998 - 2004	1.911	1.809	1.824	1.934	1.861	2.055	2.258	2,8
Konsumi I brendshem bruto	1.911	1.809	1.824	1.934	1.861	2.055	2.258	2,8
Prodhimi baze	1.345	1.113	987	933	896	1.012	1.178	-2,2
Importe	626	761	858	1.007	971	1.164	1.149	10,7
Eksperte	60	65	21	6	6	121	69	2,4
Konsumi I rrjetit elektrik	133	77	24	40	21	39	47	-15,9
Humbje rrjeti	140	108	113	145	116	85	94	-6,4
Shuma per konsum perfundimtar	1.605	1.570	1.665	1.764	1.696	1.802	2.131	4,8
Shuma konsumi jo energji	12	--	5	--	4	11	68	33,5
Shuma e konsumuar	1.514	1.570	1.660	1.764	1.691	1.791	2.063	5,3

dpshttr.gov.al tel: +355 4 2238138

Drejtoria e licensave te transportit tel +355 4 2256093

Taxhdromeia:

Στον τομέα των ταχυδρομείων δραστηριοποιούνται η δημόσια επιχείρηση Posta Shqiptare sh.a. (Αλβανικά Ταχυδρομεία α.ε) καθώς και οι εταιρείες με ιδιωτικό κεφαλαίο DHL, TNT, FedEx , UPS, YAPS. Αυτές οι ιδιωτικές εταιρείες προσφέρουν κυρίως ταχυδρομικές υπηρεσίες express. Posta Shqiptare (Αλβανικά Ταχυδρομεία) είναι η εταιρία που προσφέρει ευρεία γκάμα υπηρεσιών. Αυτή έχει ένα δίκτυο 520 υποκαταστημάτων σε όλη την Αλβανική επικράτεια. Μια από τις δραστηριότητες της Posta Shqiptare (Αλβανικά Ταχυδρομεία) είναι η συλλογή γραμματοσημάτων. Η έκδοση των γραμματοσημάτων είναι αποκλειστικότητα της. Σήμερα ο κατάλογος των αλβανικών γραμματοσημάτων αριθμεί 2850 διαφορετικά είδη.

Post-telekomunikacion:

Në tregun postar

ofrojnë shërbimet e tyre operatori publik postar Posta Shqiptare sh.a. si dhe kompanitë me kapital privat DHL,TNT,FedEx ,UPS, YAPS. Aktiviteti i këtyre kompanive private është përqëndruar kryesisht në shërbimeve që ofron . Ajo e kryen aktivitetin e saj në 520 zyra të shtrira në të gjithë territorin e Republikës.Një nga aktivitetet e Postës Shqiptare është dhe filatelia.Emetimi i pullës është ekskluzivitet i Postës Shqiptare. Aktualisht katalogu i pullave postare numëron 2850 pamje të ndryshme pullash.

SHERBIM POSTAR EKSPRES / EXPRESS COURIER SERVICE

ALBANIAN COURIER SERVICE (ACS)

Përfaqësues Dege / Branch Represent : Dritan GOZHITA

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 84 267314

Fax: (355) 84 267314

DHL

Përfaqësues Dege /Branch Represent: Arjan LIGU

Adresa/Address: Lagj. 18 Shtatori

Tel/Phone: (355) 84 264651

Cel/Mob: (355) 692230866

EMS

Përfaqësues / Represent: Posta Shqiptare

Adresa/Address: Lagj. "Varosh" , Lagj "18 Shtatori"

1.7. Telekomunikacion.

Në telefoninë fikse operojnë Albtelecom sh.a. dhe operatorë të telekomunikacioneve të zonave rurale.Ofrimi i telefonisë fikse lokale në zonat urbane, i telefonisë fikse kombëtare dhe ndërkombetare është ekskluzivitet i Albtelecom sh.a.

Në telefoninë e lëvizshme celulare ushtrojnë aktivitetin e tyre tre operatorë kryesore

Aeroportin Nënë Tereza zgjat rreth 20 deri në 30 minuta.
Kordinatat gjeografike janë: 41°21'54"V, 19°43'14"L

Vendet e fluturimit

Ka disa shoqata të tjera fluturimi, të cilat përdorin këte aeroport si nje lidhese për fluturimet e tyre. Shoqerite e fluturimit jane si me poshte:

Ada Air	Adria Airways	Albanian Airlines
Adria Airways	Austrian Airlines	Hemus Air
Albanian Airlines	Malév	Olympic Airlines
Turkish Airlines	British Airways	Belleair
Tirana fluturohet me linja ajrore për në këto qytete		
Athinë	Beograd	Bolonjë
Bari	Budapest	Frankfurt mbi Main
Stamboll	Ljubljane	Milano
Pescara	Pristinë	Roma
Sofia	Selanik	Vjenë
Zyrih	Forli	Londer - Gatwick

Përkrahimi i aeroportit të Kukësit

Ndërtimi i këtij aeroporti nisi në muajin maj të vitit 2002. Ky aeroport shtrihet në një sipërfaqe prej rreth 65 hektarë, 3 kilometra larg qytetit të Kukësit, dhe është i kategorisë ndërkombëtare C. Sipas projektit të ndërtimit, në këtë aeroport është parashikuar që të zbrasin njëherësh deri 5 aeroplane. Aeroporti është i pajisur me të gjitha mjetet e kontrollit të hapësirës ajrore.

Aeroportet:

Shqipëria ka sot vetem nje aeroport nderkombetar civil. Aeroporti i Rinasit, i ndertuar pas Luftes se Dyte Boterore, ka nje kapacitet perpunimi prej rreth 250 mije persona ne vit. Ne kete aeroport jane bere disa investime nga kompania gjermane Siemens per permiresimin e pistes dhe vendqendrimet te avioneve. Gjithashtu, po diskutohet per ndertimin e terminalit te ri te pasagjereve, i cili do te mundesoje rritjen e kapacitetet me deri 600 mije persona ne vit. Shume shpejt do te perfundoje dhe ndertimi i aeroportit te Kukësit me financues kryesor Emiratet e Bashkuara Arabe

Portet:

Porti detar i Durrësit është porta kryesore e Korridorit 8. Në këtë port ka filluar investimi i një shume prej 23 milion dollarë, ku Banka Boterore mbulon pjesen me të madhe me 17 milion dollarë, Fondi i OPEC-ut për Zhvillimin Nderkombetar 5 milion dollarë dhe qeveria shqiptare 1 milion dollarë. Nderkohe, edhe në Portin e dyte të vendit për nga rëndësia, ai i Vlores po kryhen, si dhe pritet të kryhen investime të konsiderueshme. Keshtu, për vitin 2000, në kuadrin e programit të bashkëpunimit nderkufitar Shqiperi-Itali, do të financohet faza e dyte e ndertimit të Portit të Vlores, financim i cili arrin në vlerën 9.4 milione ECU

Shenim: Institucioni pergjegjes: Drejtoria e pergjithshme e transportit email:dpshttr@

Te dhenat zyrtare nga Ministria e Transporteve (Adresa: Sheshi SKENDERBEJ tel 042234640 <http://www.mpppt.gov.al>) tregojne se Hekurudha Shqiptare ka ne inventarin e saj 66 vagone udhetaresh, 225 vagone malli dhe 25 lokomotiva. Me keto mjete, sipas te nejtave te dhena transportohen rreth 1,5- 2 milione udhetare dhe rreth 400-500 mije tone mallra ne vit. Per cdo vit buxheti i shtetit, ne forme subvencionesh, akordon rreth 4 milione USD per aktivitetin e operimit dhe 3-4 milione USD per investime kapitale. Megjithate bilanci vjetor rezulton me humbje rreth 1 milione USD.

Rrjeti hekurudhor shqiptar ka nje gjatësi te përgjithshme prej 447 km linjë kryesore dhe 230 km linjë sekondare. Ai shtrihet nga veriu me stacion kufitar Bajzë deri në jug me stacion fundor Vlora e deri në lindje me stacion fundor Pogradec, në kufi me FYROM. Rrjeti hekurudhor shqiptar lidhet me rrjetin hekurudhor ndërkombëtar nëpërmjet linjës Bajzë- Podgoricë, Mal i Zi, ku aktualisht kryhet transporti ndërkombëtar i mallrave. Ai lidhet gjithashtu me Portin e Durrësit, që është edhe porti hyrës i Korridorit të VIII-të.

Hekurudhat Shqiptare kryejnë transport ndërkombëtar. Transporti i pasagjereve konsiston ne operimin e linjave te meposhtme

- Shkoder – Milot – Vore – Durres – Rogozhine – Fier – Vlore
- Vore- Tirane
- Rogozhine – Elbasan – Pogradec

3. Transporti Detar, Infrastruktura e Porteve

Porti i Durrësit është porti më i madh. Në këtë port ngarkohet dhe shkarkohet rreth 80 përqind e volumit të mallrave gjithsej. Shqipëria është një vend bregdetar i cili laget nga detet Adriatik dhe Jon, dhe ne ketë bregdet ndodhen dhe katër portet detare te Shqipërisë dhe përkatësisht;

1. Porti i Shëngjinit
2. Porti i Durrësit
3. Porti i Vlorës
4. Porti i Sarandës

Tragetet kryejne cdo dite udhetime nga Durresi per ne Trieste(Italy) linje qe ka filluar te veproje rregullisht qe nga 1983, Koper(Slovenia), Bari (Italy), nga Saranda ka linja qe operojne deri ne 2 here ne dite per ne Korfuz(Greqi) qqe ka filluar qe nga 1988 si dhe pervec transportit te udhetareve nga te gjitha portet e mesiperme kryehen transporte mallrash. Me pare vepronte nje linje qe lidhte qytetin Oher te FYROM me Pogradecin

4. Transporti ajror

Në aktivitetin e transportit ajror operojnë 12 shoqëri ajrore, nga të cilat 10 të huaja dhe 2 të përbashkëta.

Aeroporti i Rinasit

Tel. & Fax. 00355 4 / 2362137, 2371201, 2234854. Web site: www.aeroport.com.al
E-mail: eleka@aeroport.com.al

Aeroporti gjendet rreth 18 km në veriperëndim të qendrës së kryeqytetit, si dhe rreth 7 km nga kryqëzimi i rrugës automobilistike që lidh Tiranën me qytetin bregdetar të Durrësit. Nuk ekziston akoma një linjë hekurudhore direkte, që të mundësojë transportimin e pasagjerëve deri në aeroport. Koha normale e udhëtimit nga qendra e kryeqytetit deri në

ketu Gjate gemimeve ne , u gjeten kisha te vogla te shekullit te 6te para eres sone.

Kalaja e Gjirokastrës:

Eshte nje kala e madhe I ndertuar ne nje vend fantastic dhe mbizoteron ne luginen e Drinos. Brenda ne Kala ndodhet Muzeu i Armeve, nje burg dhe vendi pushkatimi. Germimet sollen ne siperfaqe sende qeramike dhe kuzhine dhe nje murre I lashte, te cilat vertetojne se vendbanimi eshte qe nga shekulli I 4te dhe i 3te para eres sone Arkitektura e banesave brenda kalase jane nga me te mirembajtura te ketij lloji ne Shqiperi.

Muzeu Etnografik I Gjirokastrës

Ndodhet ne lagjen Palorto dhe eshte e njohur si shtepia ku eshte lindur

Kalaja Ali Pasha Tepelenë:

Kalaja e Tepelenë ishte nje vendbanim me pozicion strategjik sepse ishte ne kryqezimin e rrugeve pergjate lumenjve Vjosa dhe Drino. U shkaterua ne vitin 1942 gjate sundimit Turk dhe mbeti vetem pjesa veriore e pashkateruar. Me vone kalaja u ndertua prape nga Turqit dhe eshte ne gjendje te mire.

1.6. Infrastruktura Transporti

(Rjeti Rrugor, Transporti Rrugor & Ajeror, Portet & Tregtia detare, Rjeti evropian, Posta)
TRANSPORTI

1. Transporti rrugor

Aktualisht ka linja nderkombetare autobuzesh qe veprojne kryesisht drejt Greqise, duke kaluar nga Kapshtica, Kakavia ose Ura Vajgurore, dhe drejt Serbise dhe FYROM.

Autobuza dhe taxi operojne drejt te gjitha qyteteve sipas kerkeses dhe sezoneve.

Autostrada qe jane duke u ndertuar qe nga 2007:

- Durrës - Pristina
- Librazhd - Qafë Thanë: Pjese e korridorit 8.
- Lushnjë - Fier: Pjese e korridorit 8 dhe autostrades Adriatik - Jon
- Levan - Vlorë: Pjese e korridorit 8.
- Levan - Tepelenë: Pjese e autostrades Adriatik - Jon
- Tepelenë - Gjirokastrë: Pjese e autostrades Adriatik - Jon
- Shkodër - Han i Hotit: Pjese e autostrades Adriatik - Jon

Qe nga viti 2006 Shqiperia ben pjese ne Corporaten E- rruge. Rruget e meposhtme europiane kalojne nga vendi

- E86: Korça - Florina - Thessaloniki
- E762: Sarajevo - Nikšić - Podgorica - Tuzi - Shkodër
- E851: Dubrovnik - Bar - Ulcinj - Shkodër - Pristina
- E852: Tirana - Elbasan - Struga - Ohrid
- E853: Saranda – Ioannina

2. Transporti hekurudhor

shekullit 16te. Permban ambjente per lutje dhe minare e ndertuar me gure te gdhendur. Vlene ne permendet renditja harmonike e dritareve. Projektimi dhe ndertimi i xhamise u be nga Sinani, arkitekt me origjine shqiptare, i cili ka qene nje nga ndertuesit me te mire te Perandorise Otomane.

Kalaja Kanina

Kalaja eshte e ndertuar ne kodren e malit Shushica, rreth 380 m mbi nivelin e detit. U ndertua ne vendbanime te lashta, me I vjetri I Vlores. Kalaja u ndertua ne shekullin e 3te para eres sone.

Butrinti

Qyteti I lashte grek dhe vend arkeologjik afer kufirit Shqiptaro-grek, I nderuar ne nje vend me balte. Ka qene port I Kaonise, afer kalimit Vinari qe lidh liqenin e Butrintit me ngushticen e Korfuzit. Ka qene e banuar qe nga vitet parahistorike dhe Butrinti ka qene qyteti i lashte Grek te Epirit, koloni romake dhe qender fetare .

Qyteti i lashte i Butrintit eshte nje nga parqet me te rendisishme arkeologjike te Shqiperise dhe te Ballkanit qe mbrohet nga UNESCO si trashigimi kulturore boterore. Eshte e ndertuar ne brigjet e liqenit Butrint, ne jug te Sarandes drejt kufitit Shqiptaro-grek.

Emri i qytetit rrjedh nga nje legjent, sipas te cilit se qyteti u ndertua nga trojanet .

Qyteti Butrint u ndertua gjate shekullit te 3te para eres sone, ne anen jugore te kodres dhe qe prej atehere eshte ndertuar teatri dhe kasha, qe jane te vizitueshme. Ne shekullin e 1re para eres sone u shderua si koloni romake. Shuma skulptura te rendisishme u gjerden teatri i Butrintit, midis te cilave jane : skulptura e Zeus, Agripa's portrait dhe shume shkrime ne greqisht dhe latinisht .

Qyteti eshte e rrethuar me murre I cili u ndertua ne shekullin e 4te dhe te 3te para eres sone dhe ze 11 ha dhe permbledh teatrin, qendra tregetare dhe kisha.

Kalaja e Lëkurës:

Kalaja u ndertua ne shekullin e 6te dhe ndodhet ne pozicion strategjik ne koder dhe ka pamje panoramik te qytetit te Sarandes.

Kalaja Borsh:

Eshte e njohur si kalaja Sopot, nga emir I kodres ku eshte ndertuar. U ndertua ne shekullin e 4te nga fise Epirote.

Kisha e St. Stephan, Manastiri, Kisha e shen Marise (Dhërmi):

Fshati Dhërmi eshte ndertuar qe nga shekulli I 1re para eres sone dhe ka 31 kisha, diasa prej te cilave jane akoma te vizitueshme. Kisha me e rendesishme eshte ai I St. Stephan te periudhes bizantine. Ikonat e kishes jane qe nga shekulli 18te .

Qyteti I lashte I Antigones:

Pirro, mbreti I Epirit, themeloi Antigonea ne vitin 295 para eres sone. Skulptura e vogel prej bronxi i Posidones, qe sot ekspozohet ne Muzeun Kombetar Historik i Tiranes u gjet

Muzeu i kultures Mesjetare (Korça):

Muzeu u themelua ne vitin 1980 ne ndertese tradicionale ne qytetin e Korces afer bulevardit qendror. Ne muze expozohen 7.500 skulptura dhe mjete te tjera kulturore si dhe koleksion me veshje tradicionale. Rreth 1.200 e skulpturave jane tee pokes te bronxit dhe te hekurit, dhe 6.000 ikona bizantine te shekullit 13te dhe 14te deri sot.

Muzeu kombetare i Arsimit (Korça):

U themelua ne vitin 1968, dhe ne kete ndertese me 7 Mars 1887, u krijua shkolla e pare e gjuhes shqipe, e njohur si Mësonjëtorja.

Muzeu Prohistorik (Korça):

Strehohet ne ndertese tradicionale te qytetit te Korces dhe eshte gjithashtu Monument Kulturor. Tek muzeu expozohen sende proistorike dhe kerkime arkeologjike te banesave proistorike qe vertetojne zhvillim kulturor dhe traditat e Shqiperise Juglindore qe nga mijeveçari I 6 para eres sone deri ne shkullin e 6 te eres sone. Sendet historike te ekspozuara jane nga periudha helenike, romake dhe periudhen bizantine.

Muzeu / Banesa e piktorit Painter Vangjush Mio

Eshte nje qender kulturore te Korces ku organizohen ngjarje kulturore si : koncerte te muzikes klasike, expozita me fotografi dhe piktura etj.

Apollonia

H Apollonia eshte nje nga qytetet e lashta me te medha te Adriatikut. Eshte e ndertuar ne koder, me pamje panoramike dhe ka dalje ne detin Adriatik nepermjet lugines te lumit Agos (Vjosa). Ne shekullin e 1re te eres sone qyteti kishte lidhje te ngushta me qytetin e Korintit dhe me Korfuzin. Ne shekullin e 5te para eres sone ka qene nje qender I rendisishem tregetar dhe ekonomik. Qyteti ka njohur lulezim gjate shekujve te 4te dhe te 3te para eres sone.

Pojan Monastery

Afer Apollonise ndodhet Manastiri Pojan qe u rindertua nga Perandori Bizantinr Androniko Paleologo I dyte

Muzeu I Pavaresise (Vlora)

Stehohet ne ndertese te shekullit te 19te ne qytetin e Vlores. Gjate periudhes 1912 – 1913 ka qene selia e keverise se perkohshme te Vlores. Ne muze ekspozohen sende nga lufta per pavaresine e Shqiperise.

Muzeu Etnografik (Vlora)

Strehohet ne nje nga ndertesat me te vjetra te qytetit te Vlores (shekulli 19te). Ne kete ndertese u krijua ne 1908 Labëria Association. Muzeu eshte mjaft interesant dhe I kendeshem per vizitorin , ku ekspozohen sende tradicionale te krahines te Vlores. Ne vitin 1909 funksiononte ketu shkolla e pare e Gjuhes Shqipe per vajza, nen drejtimin e mesuesit patriot Marigo Posio.

Xhami Muradie

Behet fjale per xhami te tipit e sulltanit me qiellez e ndertuar ne gjysmen e dyte te

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ ΝΟΤΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	5*	1	78	160
	3*	86	1.859	3.960
	2*	19	249	541
	Shuma	106	2.186	4.661

Resurse Kulturore

Bylis:

Ky është emri i qytetit Ilir, afer fshatit Hekal ne rrethin e Mallakastër. U themelua ne shekullin e 3o para eres sone dhe kishte nje zhvillim kulturor, ekonomik, duke u bere qendra kulturore e komunitetit. Ne vitet 230 – 146 para eres sone importohen monedhat prej bronxi te cilat u perdoren ne te gjithe territorin. Vizitoret mund te shikojne murrin rrethues te qytetit, tregun e qytetit, stadiumin, teatrin, dhe banjen Iustiane. U ndertua reth shekullit te 3te dhe stadiumi perfaqeson nje ndertim unike duke e krahasuar me ato te qyteteve te tjera te lashta. Kisha ka nje interes e madh dhe permban basiliken, baptistirio, dhe episkopine

Nikaia:

Behet fjale per nje territore prej 1 km nga qytetii Bylis dhe 4 km nga autostrada Ballsh – Tepelenë. Qyteti u ndertua ne gjysmen e dyte te shekullit te 5te para eres sone. Tre kala mbrojtese gjenden ne hyrjen e qytetit, i cili ka teater ne forme harku 800-1000 vende, i ndertuar ne ambjent shkembor.

Lagja – St. Spiridhoni:

Shikon Lagjen Mangalem nga ana tjeter te lumit Osum. Gorica ka nje interes e vecante sepse ndertesat dhe banesat kane nje ngjashmeri me kalane e Gjirokastrës, qe eshte shenje e masave mbrojtese.

Ne anen lindore re lagjes te Goricës gjendet kisha e St. Spiridhoni me hyrje te madhe.

Ura e Goricës tek lumi Osum:

Lidh qytetin me lagjen Goricë. Shtepite ketu jane te ndertuara me gure, menyre me estetike te larte te shekullit 17te.

Lagja Mangalem / Xhamia – Mosque of Singles:

Kjo lagje ndodhet perballe lagjes Goricë ne anen tjeter te lumit Osum. Eshte lagje tradicionale. Ketu ndodhet shume dyqane me sende prej druri tipike otomane te shekullit 19. Xhamia Mosque of Singles ndodhet ne kete lagje. U ndertua ne vitin 1827 dhe eshte e njohur per zbulurimet e ngjajshme me ato te xhamise Etem Beg ne Tirane. Interesante eshte dhe Muzeu Etnografik i Beratit.

Kompleksi Arkitektonik dhe manastiri Ardenicë:

Mendohet se themelet e manastirit jane ndertuar ne vitin 1282 me iniciative te Perandorit Bizantin Androniko Palaiologo i 2te . Shume afer manastirit kalonte dega jugore e Rruges Egnatia. Hyrja u ndertua ne vitin 1474.

HOTELE SIPAS KATEGORIVE DHE QARQEVË

QARKU	RRETHI	QYTETI	KATEGORIA (*)	Numri I hoteleve	Numri I dhomave	Numri I shtreterve
Berat	Berat	Berat	3*	5	81	157
			2*	1	9	50
			Shuma	6	90	177
Durrës	Durrës	Durrës	5*	1	69	216
			3*	3	266	562
			2*	9	172	1.328
			Shuma	13	507	2.106
Fier	Lushnjë	Lushnjë	3*	1	70	135
			2*	1	18	25
			Shuma	2	88	160
Gjirokastrë	Gjirokastrë	Gjirokastrë	3*	12	140	270
			2*	4	52	128
			Shuma	16	192	398
Korçë	Korçë	Korçë	3*	7	250	488
			2*	2	38	77
Korçë	Πόγραδετς	Πόγραδετς	3*	9	288	565
Vlorë	Vlorë	Vlorë	3*	16	321	604
			3*	26	677	1.655
			2*	9	116	250
Vlorë	Vlorë	Sarandë	Shuma	35	793	1.905
			5*	1	78	160
			3*	25	471	943
			2*	4	43	86
Lezhë	Lezhë	Lezhë	Shuma	30	592	1.189
			3*	6	166	327
			5*	1	50	150
Shkoder	Shkoder	Shkoder	3*	10	227	395
			2*	4	50	102
			Shuma	15	327	647
			5*	2	288	576
Tiranë	Tiranë	Tiranë	4*	9	374	711
			3*	16	270	386
			2*	9	131	209
			Shuma	36	1.063	1.882
			3*	6	311	503
Tiranë	Tiranë	Tiranë	2*	2	30	56
			Shuma	8	341	559
SHUMA TOTALE			5*	5	485	1.102
			4*	9	374	711
			3*	133	3.250	6.425
			2*	45	659	2.281
			Shuma	192	4.768	10.519

vetëpunësuar.

Ndërmarrjet e mëdha me 80 e më shumë të punësuar përbëjnë më pak se 1 përqind të ndërmarrjeve gjithsej aktive, por kontributi i tyre në nivelin e punësimit është shumë i ndjeshëm dhe përbën rreth 47 përqind. Nga analiza e ndërmarrjeve të reja për vitin 2006 veçojmë:

- Vazhdojnë të mbizotërojnë personat fizik, 90 % të ndërmarrjeve të regjistruara
- Aktivitetet e tregtisë me pakicë dhe hotel e restorante janë dominues me përkatësisht 41 dhe 18 përqind të ndërmarrjeve të reja.
- Tirana vazhdon të jetë zona e preferuar për biznes ku janë vendosur 34 % e ndërmarrjeve të reja

1.5. Turizmi.

(Instituti: Agjensia Kombëtare e turizmit tel 04 228 621)

Ka një periudhë më se 9 vjeçare që sektori i turizmit luan një rol shumë të rëndësishëm në eksportet e vendit, duke përfaqësuar mesatarisht 77% të tyre. Regjistrohet një fluks të ardhurash nga turizmi prej 805 milion EURO ose 16 % rritje nga viti në vit. Kjo rritje vihet re në të ardhurat e siguruara nga shërbimet e ofruara udhëtarëve jorezidentë që vizitojnë Shqipërinë për qëllime biznesi dhe personale. Kjo rritje kryesisht është në tremujorin e tretë gjë që tregon efektin sezonal të turizmit në shqipëri. Vlen të përmendim se rritja 21.2% e numrit të jorezidentëve që kanë hyrë në Shqipëri, ka çuar në rritje të të ardhurave të këtij aktiviteti me 18 %.

Këto të ardhura kanë rritur indirekt kërkesën për faktorët e prodhimit (toka, puna, kapitali), rrjedhimisht edhe kontributin në të ardhurat kombëtare, duke e shndërruar turizmin në një aktivitet me produktivitet të lartë.

Një ndër sektorët me ritëm rritjeje të lartë, është sektori i hotelierisë dhe restoranteve me një rritje prej 18 %.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
HOTELE	62	81	85	85	102	142	185	194	199	170	230	252	220
KREVATE	2.018	3.719	3.423	3.423	3.575	5.919	7.677	7.996	8.420	6.600	7.642	8.362	7.791

Në shtesë të shërbimeve të turizmit, vihet re një përmirësim i bilancit të tregtisë në pothuaj gjithë sektorët e shërbimeve. Zhvillimet e sektorëve të shërbimeve karakterizohen nga liberalizimi i tregut, zgjerimi i teknologjisë në shërbimet e informacionit, shumëllojshmëria e shërbimeve kulturore si dhe rritja në vëllimin e shërbimeve financiare.

Numri i udhëtarëve të transportuar me mjete ajrore, detare dhe hekurudhore gjatë vitit është rritur me përkatësisht 15, 6 % dhe 15 %. Trafiku i transportit detar ka shënuar një rritje të ndjeshme prej 20 % në numrin e udhëtarëve të huaj, që kanë vizituar Shqipërinë.

Nete qendrimi mesatar në Shqipëri për turistët është 3.4 nete dhe për grupet 8 në 14 ditë. Gjatë kësaj periudhe vizitorët preferojnë të vizitojnë destinacione të ndryshme, zakonisht në blloqe 2 deri 3 ditore përreth një qendre lokale.

Σipas rregullave të Kodit Doganor, janë të ndaluara të hyjnë në territorin e vendit armë zjarri, municione, lëndë narkotike, drogë si dhe lëndë e mjete të tjera që kanë të bëjnë me krijimin e rrezikshmërisë publike. Rregulla të posacme ka për ndalimin e nxjerrjes nga Shqipëria të metaleve të çmuara, monedhave antike, hartave të vjetra, antikuaeve të caktuara, librave dhe punimeve artistike, të cilat përbëjnë pjesë të trashëgimisë kulturore e historike.

Etiketa dhe logo:

Η Ετικέτα των συσκευασιών έχουν σαν σκοπό την ενημέρωση του καταναλωτή σχετικά. Etiketat e paketimeve kanë si qëllim të informojnë konsumatorin lidhur me përbërjen/përmbajtjen e produktit. Megjithatë, duke u nisur nga këndvështrimi i prodhuesit, është më e rëndësishme që ato të tërheqin vëmendjen e konsumatorit dhe ta bindin atë që produkti i tyre është më i mirë se produktet e tjera. Në të shumtën e rasteve, funksioni informues i etiketave lihet pas dore dhe, në disa raste ekstreme, ky informacion është më shumë keqinformues. Qëllimi i këtij keqinformimi është që konsumatori të tërhiqet nga produkti dhe ta blejë atë menjëherë, pasi ai mund të besojë në atë që është shkruar në etiketë ose do të kërkojë një produkt tjetër.

Nga ana tjetër, konsumatorët janë viktimat të manipulimeve të bëra me ndihmën e etiketave dhe të publicitetit. Publiciteti, etiketat, ashtu si dhe të gjitha produktet, janë materiale që i nënshtrohen rregullit të zakonshëm, i cili thotë se shijet dhe pritjet e konsumatorëve duhet të kënaqen. Në qoftë se konsumatori dëshiron të blejë lëng portokalli 100 për qind natyral, etiketa duhet të shkruajë qartësisht "100 për qind" dhe paketimi duhet të zbulohet me një pamje të një portokalli të lëngshëm. Njerëzit parapëlqejnë produktet që kanë një paketim tërheqës, të etiketuar qartë dhe me piktura të bukura, duke mos i kushtuar vëmendje të madhe përmbajtjes, prandaj dhe detyra e prodhuesit është të kënaqë pritshmëritë e tyre.

Një vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet informacionit që vendoset në etiketat reklamuese apo të shkruara, të cilat përdorin thënie dhe logo ekologjike. Njerëzit nuk duhet të tregohen indiferentë, nëse kjo lidhet me kujdesin e vërtetë ndaj natyrës, ose nëse prodhuesi thjesht mashtron me këto simbole për të tërhequr vëmendjen e konsumatorit.

1.4. Biznes & Novatorizem.

Nderrmarjet:

Regjistri statistikor i ndërmarrjeve ekonomike jobujqësore deri në fund të vitit 2006 përmban 80 574 ndërmarrje aktive.

Shkalla e lindshmërisë së ndërmarrjeve të reja për vitin 2006 është 22 përqind me 14 644 ndërmarrje. Sipas aktivitetit ekonomik vazhdojnë të jenë mbizotërues sektori i tregtisë dhe i shërbimeve, të cilët mbulojnë 76 përqind të ndërmarrjeve aktive. Mbizotërimi i ndërmarrjeve me aktivitet tregtar e shërbime është një fenomen i pranishëm në të gjitha prefekturat. Për prefekturën Tiranë ky grup përbën rreth 82 përqind, në prefekturën Fier 74 përqind, në prefekturën Vlorë 73 përqind. Sipas madhësisë rreth 92 përqind e përbëjnë mikro-ndërmarrjet me 1-4 të punësuar. Pjesa më e madhe e tyre janë ndërmarrje me të

Σύνολο	1.693	1.741	1.818	2.061	2.386	9.6	100,0%							
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-----	--------	--	--	--	--	--	--	--

Taksat e tarifat e importit:

Pozicioni gjeopolitik dhe gjeoekonomik I Shqiperise perforcohet ne menyre renjesore dhe per aresyte te perspektives se futjes se saj ne KE me firmosjen e marrevshjes se stabilizim asoicimit (MAS) midis Shqiperise dhe KE (Luksemburg 12/2/2006).Si rezultat I ketij drejtimi te ri te pranimit ne KE hapet rruga per ndryshime rrenjesore dhe zgjidhjes se problemeve te pershtatjes se ligjshmerise , demokratizimit te marredhenieve politike ,te te drejtave e lirive te zhvillimit ekonomik te cilat e mbanin deri tani ne stanjacion.

Ftesa e koheve te fundit bere Shqiperise per pranimin e saj ne NATO (Bukuresht , Prill 2008) sinjalizon hyrjen e Shqiperise ne grupin e shteteve te forta euroaltantike per garantimin e qendrueshmerise dhe sigurise se ketij shteti dhe perforcimin e pozicionit gjeopolitik te tij.

Tregetia e lire vazhdoi me ritme te kenaqshme ku si rezultat I kesaj tarifate doganore per importet te reduktohen ritmikisht nga 15.3% ne vitin 1998 ne 3.1% ne vitin 2007 me synimin qe ne vitin 2010 te reduktohet ne 1%.

Ne vazhdim u nenshkruan marrevshje te rendesishme per tregetine dhe bashkepunimin reciprok si dhe financimin nga programet e Komunitetit Evropian (Phare, Interreg etj.), per rritjen e zhvillimin e marredhenieve dypaleshe per marrevshjen e stabilizim asoicimit (SAP), per marrevshjet preferenciale me KE, per heqjen e tarifave doganore per disa mallra qe eksportohen ne KE,per hyrjen ne programin CARDS etj. Gjithe ky process I sukseshem e coi Shqiperine ne firmosjen e marrevshjes se Stabilizim Asoicimit me KE. (12.06.2006), e cila e vuri ne nje drejtim te ri pranimin e Shqiperise ne KE. Pikat doganore me te rendesishme nepermjet te cilave realizohen importet me te medha si dhe qarkullimi i njerezve dhe mjeteve te transportit jane : Dogana Kakavije Gjirokaster , Qafe Bote Sarande , Porti Sarande ,Himare , Vlore, Durres , Shengjin , Hani i Hotit Shkoder, Moriqan Shkoder, Morine Kukës , Bllate Diber, Qafe Thane Pogradec ,Kapshtice Korce, 3 Urat Permet.

Tarifate Doganore per zhdoganimin e mallrave kane ndryshuar dhe ndryshojne vazhdimisht me drejtim uljen e tyre te vazhdueshme nga viti ne vit edhe si rezultat I firmosjes se marrevshjes se Stabilizim Asoicimit (MSA) te Shqiperise.

1- Shumica e mallrave te konsumit te gjere ne popull jane me tafife doganore 0 (sic jane makinerite dhe pjeset e kembimit te tyre,plastiket e bojerat,ushqimet ,birrat, pijet freskuese, mobiljet etj.)

2-Tarifate doganore 10% (Frutat,lakroret ,cigarette e etj)

3- Tarifate doganore 15% (Materiale ndertimi,hekur,lengjet e frutave)

Produktet me prejardhje nga KE kane tarifa doganore 2-4% me te uleta se te tjerat .

Perllogaritet qe gjate vitit 2008 te jene zhdoganuar 40 % e produkteve me Tarife doganore 0 , rreth 30% me Tarife doganore 2-6% dhe 30 % I mbetur me Tarife doganore 6-15%

Mallra te ndaluara per Import

Rregullat doganore:

Code	Description	IMPORTE						Σύνολο	% IMPORTE	% EKSPORTE	EKSPORTE						Total
		2002	2003	2004	2005	2006	million. €				2002	2003	2004	2005	2006	million. €	
GB	ANGLI	46	35	10	18	34	143	1,5%	0,1%	2	0	0	1	0	3		
AT	AUSTRI	26	29	20	36	29	140	1,4%	0,5%	1	5	2	1	2	11		
BY	BELGJIKE	8	8	14	16	20	66	0,7%	0,0%	0	0	0	0	0	-		
DK	DANIMARKE	5	7	4	4	4	24	0,2%	0,0%	0	0	0	0	0	-		
FI	FINLANDE	2	3	4	11	6	26	0,3%	0,0%	-	-	0	-	0	-		
FR	FRANCE	17	18	26	25	23	109	1,1%	0,6%	2	2	2	4	4	14		
DE	GJERMANI	82	97	114	113	136	542	5,6%	3,6%	21	14	15	18	20	88		
GR	GREQI	445	375	341	346	381	1888	19,5%	11,3%	48	54	58	55	61	276		
IE	IRLANDE	5	2	6	9	7	29	0,3%	0,0%	-	-	0	-	0	-		
IT	ITALI	603	589	597	611	677	3077	31,7%	72,9%	268	315	355	384	458	1.780		
NL	HOLLANDE	11	12	14	18	12	67	0,7%	0,1%	0	0	1	1	1	3		
ES	SPANJE	23	29	28	36	41	157	1,6%	0,1%	1	0	1	0	1	3		
SE	SUEDI	5	5	11	12	12	45	0,5%	0,5%	1	1	2	2	5	11		
BG	BULLGARI	35	44	37	59	66	241	2,5%	0,3%	0	0	1	3	3	7		
BA	BOSNJA HERCEGOVINA	1	1	1	3	7	13	0,1%	0,2%	0	0	0	1	3	4		
HR	KROACIA	39	26	24	25	35	149	1,5%	0,1%	0	0	0	0	2	2		
YU	SERBI & MALI I ZI	16	10	11	13	22	72	0,7%	1,3%	6	11	2	4	9	32		
XJ	FYROM	22	15	19	26	39	121	1,2%	1,4%	6	3	6	8	10	33		
RO	RUMANI	16	14	8	15	42	95	1,0%	0,1%	0	0	0	1	1	2		
SL	SLOVENI	25	26	14	15	19	99	1,0%	0,2%	1	0	0	2	1	4		
TR	TURQI	106	116	130	155	182	689	7,1%	1,4%	4	4	9	9	8	34		
CA	KANADA	1	4	3	4	4	16	0,2%	0,7%	6	2	2	5	3	18		
CH	ZVICER	20	13	46	20	26	125	1,3%	0,1%	1	1	0	0	1	3		
CN	KINA	12	53	82	140	145	432	4,5%	4,1%	3	6	26	28	38	101		
BR	BRAZILI	2	10	26	19	24	81	0,8%	100,0%	374	420	486	530	631	2.441		
CY	QIPRO	5	4	2	3	4	18	0,2%									
CZ	REPUBLIKA CEKE	3	12	17	21	26	79	0,8%									
EC	EKUADOR	4	7	6	6	8	31	0,3%									
EG	EGJIPT	4	10	7	9	15	45	0,5%									
GE	GJEORGJI	1	0	3	7	6	17	0,2%									
HU	HUNGARI	12	12	13	16	19	72	0,7%									
IN	INDI	1	4	5	8	6	24	0,2%									
JP	JAPONI	1	5	9	9	10	34	0,4%									
KR	KOREA E JUGUT	2	4	6	10	26	48	0,5%									
LB	LIBAN	6	9	0	1	0	16	0,2%									
MD	MOLDAVI	0	1	3	5	4	13	0,1%									
PL	POLONI	1	4	5	10	13	33	0,3%									
RU	RUSI	40	49	52	85	99	325	3,4%									
SK	SLOVAKI	3	1	3	4	5	16	0,2%									
TN	TUNIZI	3	3	2	3	6	17	0,2%									
UA	UKRAINE	17	44	46	60	93	260	2,7%									
US	USA	13	14	27	21	19	94	1,0%									
O	TE TJERA	4	17	22	34	34	111	1,1%									

	Total	Itali Italy	Greqi Greece	Germani Germany	Turqi Turkey	Të tjera Others	
%	100,0%	70,3%	8,4%	2,8%	1,3%	17,1%	
Total	16.207	11.401	1.363	452	217	2.775	Total
Ushqim, pije duhan	1.009	1.893	1.626	495	567	6.576	Food, beverages, tobacco
Minerale, lëndë djegëse, ener. elek.	1.688	446	3.379	27	121	7.541	Minerals, fuels, electricity
Produkte kimike dhe plastike	157	1.276	784	375	472	2.902	Chemical and plastical products
Lëkurë dhe artikuj prej lëkure	308	982	1	1	3	68	Leather and leather manu- factures
Prodhime druri dhe letre	557	507	484	51	111	795	Wood manufactures and articles of paper
Tekstile dhe këpucë	8.461	3.719	691	153	387	944	Textile and footwear
Materialë ndërtimi dhe metale	2.989	2.647	1.134	81	1.393	3.362	Construction materials and metals
Makinëri, pajisje dhe pjesë këmbimi	661	4.212	891	2.123	784	6.161	Machineries, equipments and spare parts
Te tjera	378	776	115	133	199	900	Others
Alla	378	776	115	133	199	900	Others

	Total	Itali Italy	Greqi Greece	Germani Germany	Turqi Turkey	Të tjera Others	
%	100,0%	26,4%	14,6%	5,5%	6,5%	47,0%	
Total	62.284	16.455	9.104	3.439	4.037	29.248	Total
Ushqim, pije duhan Min.lëndë djeg.ener.elek	11.157	1.893	1.626	495	567	6.576	Food, beverages, tobacco
Prod.kimike dhe plastike	11.514	446	3.379	27	121	7.541	Minerals, fuels, electricity
XProdukte kimike dhe plastike	5.807	1.276	784	375	472	2.902	Chemical and plastical products
Lëkurë dhe artikuj prej lëkure	1.055	982	1	1	3	68	Leather and leather manufactures
Prodhime druri dhe letre	1.948	507	484	51	111	795	Wood manufactures and articles of paper
Tekstile dhe këpucë	5.893	3.719	691	153	387	944	Textile and footwear
Materiale ndërtimi dhe metale	8.615	2.647	1.134	81	1.393	3.362	Construction materials and metals
Makineri, pajisje dhe pjesë këmbimi	14.172	4.212	891	2.123	784	6.161	Machineries, equip- ments and spare parts
Të tjera	2.123	776	115	133	199	900	Others
Alta	2.123	776	115	133	199	900	Others

nga sektorët financiarë dhe ata jofinanciarë (250milionë euro). Këto detyrime kanë qenë kryesisht në euro (66 për qind) dhe nëdollarë (34 për qind).

Vlen të përmendet, që kjo rritje ka ardhur edhe si rrjedhojëe vendosjes së depozitave të emigrantëve në sistemin tonë bankar, gjë që tregon rritje të interesit të emigrantëve për të investuar në ekonominë shqiptare.

Detyrimet në formën e kredisë tregtare u rritën me 11.8 milionë euro, e krijuar kjo nga rritja e importeve për këtë periudhë.

ZHVILLIMET NË SEKTORIN E JASHTËM TË EKONOMISË PER VITIN 2007

Edhe pse dinamika e tregtisë na flet për ritme të larta rritëse si në importe (26 për qind) ashtu edhe në eksporte (25 për qind), baza e ulët e këtyre të fundit nuk mundi të ndikojë në përmirësimin e deficitit tregtar. Ai arriti vlerën e 2.3 miliardë eurove ose 27 për qind më i lartë se viti 2006. Prurjet nga eksporti në turizëm kanë arritur në nivelin 1 miliard euro, të vlerësuar 27 për qind më shumë, se ato nga eksporti i mallrave. Rritja vjetore e të ardhurave nga turizmi vlerësohet në rreth 24 për qind. Kjo rritje është ndikuar kryesisht nga rritja e numrit të shtetasve të huaj dhe të emigrantëve (62 për qind) që kanë vizituar vendin si edhe nga rritja e shpenzimeve ditore, ndërkohë që ditëqëndrimi mesatar vlerësohet në rënie të lehtë. Ndërkohë, shpenzimet e shqiptarëve në udhëtimet jashtë shtetit kanë arritur në rreth 923 milionë euro. Vëllimi i shpenzimeve për udhëtime, për vitin 2007, vlerësohet rreth 20 për qind më i lartë krahasuar me një vit më parë. Pasojë kjo, vetëm e rritjes së numrit të udhëtarëve me 48 për qind, ndërkohë që koeficientët vlerësues të kohëqëndrimit dhe të shpenzimeve mesatare ditore kanë pësuar një rënie të lehtë. Prurjet nga emigrantët janë shoqëruar edhe nga transferta të tjera private dhe shtetërore duke regjistruar 1 miliard euro transfera neto, për vitin 2007.

Viti 2007 karakterizohet nga një lëvizje shumë e madhe e kapitalit në të dyja kahet, kryesisht në atë hyrës. Përrjashtuar transfertat e njëanshme të kapitalit, llogaria financiare këtë vit përkufizohet në rritje të madhe si të detyrimeve financiare të Shqipërisë me botën ashtu edhe të mjeteve tona jashtë. Viti regjistroi një fluks neto kapitalesh prej 836 milionë eurosh, duke mundësuar financimin e rreth 95 për qind të deficitit korent. Transfertat kapitale, të cilat karakterizohen kryesisht nga grante me karakter investimi si në sektorin shtetëror ashtu edhe në atë privat, vlerësohen 90 milionë euro. Në llogarinë financiare vihet re një rritje e madhe e detyrimeve tona valutore të përfaqësuara nga investimet e huaja direkte, huamarrja afatgjatë me terma të zbutur si dhe investime të tjera afatgjata dhe afatshkurtra. Këto të fundit përfaqësohen në formën e depozitave të vendosura në sistemin tonë bankar, nga institucione financiare jorezidente.

Këtë vit ekonomia shqiptare ka pritur flukse hyrëse të kapitaleve të huaja duke rritur detyrimet e saj me rreth 806 milionë euro. Kjo rritje vlerësohet rreth 45 qind kundrejt vitit 2006. Fluksi i investimeve të huaja direkte gjatë vitit 2007 regjistroi 463 milionë euro, me një rritje vjetore prej 205 milionë eurosh kundrejt vitit të kaluar. Kjo rritje ka ardhur veçanërisht nga investimet në fushën e komunikacionit, rezultat kryesisht i procesit të privatizimit si dhe rritjes së pranisë së kapitalit të huaj në sektorin financiar të ekonomisë shqiptare. Flukset hyrëse të investimeve të huaja direkte janë shoqëruar me flukse të kapitalit në formën e huamarrjes, rreth 129 milionë euro. Nga të cilat, 93 për qind kanë shkuar në sektorin e qeverisë. Rritja e këtyre detyrimeve ka çuar në rritjen e pagesave të ardhshme të borxhit të jashtëm. Njëkohësisht, shërbimi i borxhit të jashtëm për vitin 2007 ka reduktuar detyrimet tona me rreth 54 milionë euro, duke përfaqësuar vetëm 7 për qind të eksporteve tona, gjë që tregon për një aftësipaguese brenda niveleve të pranuar. Ndërkohë, huamarrja private duket të ketë ngadalësuar ritmet e rritjes së saj. Krahasuar me vitin 2006, rritja e detyrimeve të këtij sektori vlerësohet sa 27 për qind e fluksit hyrës të një viti më parë dhe zë vetëm 7 për qind të huamarrjes. Këtë vit, një rëndësi të veçantë kanë marrë detyrimet financiare të krijuara nga investimet afatshkurtra, në formën e rritjes së depozitave të jorezidentëve si edhe nga detyrime të tjera, të krijuara

Tregëtia e jashtme sipas shteteve / Foreign Trade by countries													
	Importe - Import				%				exportet - Export				%
	02-07	02-08	01+02-07	01+02-08	01+02-08	01+02-08	02-07	02-08	01+02-08	01+02-08	01+02-08		
Total	26.890	32.969	51.199	62.284								100,0%	
EU countries	15.808	19.742	31.033	37.065								85,6%	
Austria	347	326	541	631	1,0%	1,0%	11	35	35	78	78	0,5%	
Great Britain	180	291	379	492	0,8%	0,8%	2	4	2	7	7	0,0%	
Germany	1.609	1.908	2.882	3.439	5,5%	5,5%	173	240	367	451	451	2,8%	
Greece	3.733	4.427	7.608	9.104	14,6%	14,6%	631	721	1.274	1.363	1.363	8,4%	
Italy	7.391	8.792	13.924	16.456	26,4%	26,4%	5.625	5.833	10.471	11.401	11.401	70,3%	
Spain	292	425	698	820	1,3%	1,3%	8	6	13	8	8	0,0%	
Others of EU	2.256	3.572	5.001	6.123	9,8%	9,8%	248	364	376	573	573	3,5%	
China	1.332	1.811	3.337	4.100	6,6%	6,6%	358	266	683	310	310	1,9%	
Croatia	329	375	481	726	1,2%	1,2%	2	50	4	53	53	0,3%	
FYROM	519	563	947	1.157	1,9%	1,9%	68	174	163	310	310	1,9%	
Russia	1.321	1.430	1.993	2.404	3,9%	3,9%	26	-	29	73	73	0,5%	
USA	159	269	319	823	1,3%	1,3%	31	75	79	98	98	0,6%	
Turkey	2.117	2.088	4.116	4.037	6,5%	6,5%	65	95	163	217	217	1,3%	
Ukraine	450	650	1.483	1.059	1,7%	1,7%	-	-	1	-	-	-	
Switzerland	2.630	1.707	2.845	3.292	5,3%	5,3%	4	6	9	11	11	0,1%	
Others	2.225	4.334	4.645	7.622	12,2%	12,2%	489	874	794	1.255	1.255	7,7%	

1.2. . Tregetia:

(Politika e jashtme dhe marrëdhëniet nderkombetare-Tregetia e jashtme)

Rregulla tregetare:

Tatime e taksa importi leje importi standartizimi ,dokumenta baze eksporti /importi ,rregjimi I perkohshem , Kerkesa per etikete e standartizim, Mallrat e ndaluara per import.

Praktikat tregetare: Kanalet e shperndarjes dhe shitjeve Ndermjetes/ Shperndares,Franchising,Joint Ventures, Marreveshje shteterore

Predispozicioni I eksperteve juridike

Tregetia e jashtme

Partnerët kryesorë tregtarë nga vendet e BE-së vazhdojnë të jenë Italia dhe Greqia. Importet dhe eksportet e mallrave me këto dy vende përbëjnë 35 dhe 13% të vëllimit të përgjithshëm tregtar, rreth 2 pikë përqindjeje më të ulët ndaj vitit 2006. Rritje paraqesin eksportet dhe importet e mallrave me Austrinë dhe Britaninë e Madhe, ndonëse pesha e tyre ndaj vëllimit të përgjithshëm të shkëmbimeve tregtare nuk ka ndryshuar në kohë (2%). Nga vendet e rajonit, partnerët kryesorë tregtarë vazhdojnë të jenë Turqia, FYROM dhe Kroacia. Një fakt për t'u përmendur është se gjatë vitit 2007, shkëmbimet tregtare me FYROM janë rritur me 57%, kryesisht në sajë të rritjes së eksporteve të mallrave (77%). Në rritjen e eksporteve mendohet të ketë ndikuar pozitivisht zbatimi i marrëveshjes së tregtisë së lirë me FYROM. Kroacia vazhdon të jetë një partner i rëndësishëm tregtar ndonëse gjatë vitit 2007, shkëmbimet tregtare me të shënojnë një rënie vjetore prej 17%. Rritje të konsiderueshme paraqet dhe vëllimi i shkëmbimeve tregtare me Kinën gjatë vitit 2007 (46%).

Tregetia e jashtme sipas shteteve

Foreign trade by countries

si pjesë përbërëse e Drejtorisë së Politikave të Shërbimeve Komunitare ka si mision: Të parandalojë, lehtësojë dhe riaftësojë nga çdo dëmtim popullatën, gjënë e gjallë, pronën, trashëgiminë kulturore dhe mejdisin nga emergjencat civile.

Parandalimin e ndotjes së mjedisit shkakton nga veprimtaritë në punët publike dhe transport, zbatimimi i strategjisë kombëtare të mjedisit sipas sektorëve përkatës.

Shqipëria është republikë parlamentare. Qeverisja bazohet në një sistem zgjedhjes të lira, të barabarta, të përgjithshme e periodike. Sistemi i qeverisjes në Republikën e Shqipërisë bazohet në ndarjen dhe balancimin ndërmjet pushteteve ligjvënës, ekzekutiv dhe gjyqësor.

SISTEMI JURIDIK

Sistemi Shqiptar i Drejtësisë përbëhet nga Gjykata e Faktit, Gjykatat e Apelit dhe Gjykata e Lartë. Secili nivel trajton çështje civile, penale, tregtare dhe administrative. Sistemi ushtarak i drejtësisë është i përfshirë në sistemin e drejtësisë penale. Sistemi ynë i Drejtësisë përfshin 346 gjyqtarë të cilët janë të shpërndarë në 29 Gjykata Fakti, 6 Gjykata Apeli, 1 Gjykatë Ushtarake Apeli dhe në Gjykatën e Lartë.

Gjykatat e Rretheve Gjyqësore organizohen dhe funksionojnë në rrethe gjyqësore në të gjithë territorin e vendit. Kompetencat tokësore dhe qëndra e ushtrimit të veprimtarisë për secilën prej tyre caktohet me dekret të Presidentit të Republikës, me propozimin e Ministrit të Drejtësisë, pasi të jetë marrë edhe mendimi i Këshillit të Lartë të Drejtësisë. Gjykatat e Rretheve Gjyqësore gjykojnë sipas rregullave të parashikuara në kodet e procedurave, ku përcaktohet edhe përbërja e trupit gjykues. Gjykatat e Apelit funksionojnë në zona të caktuara nga Presidenti i Republikës, përsëri me propozimin e Ministrit të Drejtësisë, pasi të jetë marrë edhe mendimi i Këshillit të Lartë të Drejtësisë. Këto Gjykata gjykojnë në shkallë të dytë ankimet kundër vendimeve të Gjykatave të Rretheve Gjyqësore.

Gjykatat e Apelit gjykojnë me trup gjykues

të përbërë nga tre gjyqtarë.

Gjykatat Ushtarake organizohen dhe funksionojnë brenda sistemit gjyqësor sipas kompetencave të përcaktuara në ligj. Gjykatat Ushtarake përbëhen nga Gjykatat e Shkallës së Parë dhe të Apelit. Kjo e fundit shqyrton në shkallë të dytë ankimet kundër vendimeve të Gjykatave Ushtarake të Shkallës së Parë.

Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë

ndalon krijimin e Gjykatave të Jashtëzakonshme. Në nenin 135 pika 2 e saj thuhet: «Kuvendi mund të krijojë me ligj Gjykata për fusha të veçanta, por në asnjë rast Gjykata të Jashtëzakonshme». Një gjë e tillë është pasqyruar edhe në paragrafin e tretë të nenit 11 të ligjit 8436, datë 28 dhjetor 1998 «Për Organizimin e Pushtetit Gjyqësor në Republikën e Shqipërisë» Gjykatat e Rretheve Gjyqësore kanë kompetencë të gjykojnë të gjitha mosmarrëveshjet civile si dhe mosmarrëveshjet e tjera të parashikuara në Kodin e Proedurës Civile e në ligje të tjera, si dhe veprat penale, përveç atyre që i përkasin kompetencës së Gjykatës Ushtarake. Këto të fundit gjykojnë ushtarakët për veprat penale ushtarake, robërit e luftës dhe persona tjerë të caktuar me ligj. Për gjykimin e mosmarrëveshjeve civile e të mosmarrëveshjeve të tjera të parashikuara në Kodin e Proedurës Civile e në ligje të veçanta, zbatohen rregulla të detyrueshme, të njëjta e të barabarta. Në asnjë rast Gjykata nuk mund të mos shqyrtojë dhe të japë vendime për çështjet që paraqiten për shqyrtim, me arsyetimin se ligji mungon, nuk është i plotë, ka kundërshtime ose është i paqartë.

Gjithashtu, legjislati procedural penal ka për detyrë të sigurojë një procedim të drejtë, të barabartë e të rregullt ligjor, të mbrojtë liritë personale dhe të drejtat e interesat e ligjshme të shtetasve, të ndihmohet për forcimin e rendit juridik dhe zbatimin e Kushtetutës e të ligjeve të shtetit.

në momentin e hyrjes në territorin e Republikës së Shqipërisë me automjete me targë të huaj, pajisen nga degët e doganave me një vërtetim hyrje. Automjetet e huaja përjashtohen nga pagesa e taksës së qarkullimit për 60 ditë qëndrimi në vit në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe paguajnë vetëm 1 euro në çastin e daljes. Për çdo ditë qëndrimi mbi këtë periudhë, taksa e qarkullimit llogaritet, si më poshtë:

NE EURO

1. Për autoveturat me më pak se 8+1 ndenjëse, përfshirë

dhe ndenjësen e drejtuesit të mjetit, për çdo ditë ose pjesë të ditës...1

2. Për autoveturat me 8+1 ndenjëse, përfshirë dhe ndenjësen

e drejtuesit të mjetit, për çdo ditë ose pjesë të ditës...2

Për shtetasit e huaj, që hyjnë në territorin e Republikës së Shqipërisë me grupe turistike, nëpërmjet shoqërive turistike, taksa e vizës është sipas parimit të reciprocitetit, por jo më shumë se 1euro, për ata që hyjnë nëpërmjet pikave tokësore dhe ujore të kalimit kufitar dhe jo më shumë se 10 euro, për ata që hyjnë nëpërmjet pikës së kalimit kufitar ajror

Punët publike

Sherbime publike në Shqipëri janë shëndesia, arsimi, rendi, etj. Egzistojnë edhe disa drejtori për politika specifike të sherbimeve publike sipas kërkesave aktuale, si për shembull:

1. Drejtoria e politikave të strehimit tel: +355 4 2229406

Drejtoria e Politikave të Strehimit është struktura e pushtetit qendror, përgjegjëse për perfaqësimin e interesave të publikut që kanë të bëjnë me funksionin e strehimit në nivel kombëtar. Misioni i Drejtorisë është të sigurojë bazen ligjore, financiare dhe institucionale për përmirësimin e kushteve të banimit, rritjen e aksesit në strehim të pershtashëm dhe të perballueshëm dhe përmirësimin dhe mirembajtjen e bane-

save dhe vendbanimeve urbane.

2. Politikat në ndërtim tel: +355 4 2256089

Hartimi i politikave në fushën e ndërtimit në kuadër të përafërimit të legjislatcionit shqiptarë me atë evropian dhe në përgjigje të ritmit të zhvillimit e arritjeve të teknologjisë në këtë fushë, si dhe unifikimi i metodologjisë së llogaritjes së kostos dhe hartimi i manualit teknik të çmimeve të punimeve të ndërtimit, për të bërë të mundur një administrim cilësor dhe efektiv të përdorimit të fondeve publike.

3. Programet e strehimit në zbatim Banesa me kosto të ulët (BKU)

Ky program adreson një kategori familjesh, të cilat nuk disponojnë banesë në pronësi dhe kanë të ardhura të pamjaftueshme për të perballuar vlerat e banesave në tregun e lire, por kanë të ardhura me të larta se familjet që klasifikohen për programin e banesave sociale me qira. Niveli i të ardhurave të familjes, vlerësohet për çdo projekt dhe skema që aplikohet.

4. Mbetjet e ngurta tel: +355 4 2257028

Mbrojtja e mjedisit dhe e shëndetit të njerëzve nga ndotja dhe detimi, që shkaktohen nga mbetjet e ngurta urbane (familjare, tregëtare) dhe inerte (ndërtimi dhe shkatërrimi), duke përcaktuar rregullat, teknikat dhe metodat e trajtimit të tyre, të cilat çojnë në paksimin e mbetjeve dhe në zvoglimin e ndikimeve të tyre.

5. Ujësjellës Kanalizime tel: +355 4 2256122

Përmirësimi i shërbimit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve:

Duke zhvilluar infrastrukturën e ujësjellës kanalizimeve, nëpërmjet zbatimit të politikave për programimin e investimeve publike në këtë fushë. Duke zbatuar politika investimi për sigurimin e furnizimit me ujë 24 orë për zonat turistike.

Nëpërmjet decentralizimit të shërbimit të furnizimit me ujë pranë njësive të qeverisjes vendore brenda vitit 2007.

6. Emergjencia Civile dhe Mjedisi tel: +355 4 2256122

Sektori i Emergjencave Civile dhe Mjedisi

33 03 00 10	Parfume	60 për qind
33 03 00 90	Ujëra tualeti	60 për qind
33 07 20 00	Deodorante	60 për qind
33 07 20 00	Αποσμητικά	60 τις εκατό

TAKSAT NACIONALE

1. NIVELI I TAKSAVE PORTUALE NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË

Taksat portuale paguhen për një periudhë njëmuore nga anijet, të cilat kryejnë veprimtari tregtare, sa herë që prekin portet dhe radat e Republikës së Shqipërisë.

NIVELI I TAKSAVE PORTUALE NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË

LLOJI I TAKSAVE PORTUALE	Për çdo ton neto të regjistrimit të anijeve për një muaj	Për çdo ton neto të regjistrimit të anijeve për një vit
Taksë e anijes:	EURO	EURO
Për anije që kanë tonazh deri në 50 NRT	10	30
Për anije që kanë tonazh nga 51 NRT deri në 500 NRT	0,5	1
Për anijet mbi 501 NRT	1,0	2
Për anijet traget, pasagjerë dhe Ro-Ro	1,50	5
Për anijet turistike, sportive, jahte	0,10	
Krujzera	0,4	
Taksë feneri:		
për të gjitha anijet	0,1	

Taksat portuale paguhen para nisjes së anijes nga porti. Anijet e huaja i paguajnë taksat portuale në valutë lirish të konvertueshme, kurse anijet e personave juridikë ose fizikë të regjistruar në Republikën e Shqipërisë paguajnë në valutë ose në lekë

2. TAKSA E QARKULLIMIT TE AUTOMJETEVE TE HUAJA

Me vjeljen e kësaj takse ngarkohen degët e doganave në pikat e kalimit kufitar. Personat

22 04	Verë dhe verërat e gazuara, shampanjë, musht rrushi - nga prodhues vendas e të huaj, me sasi <= 1 000 hektolitër/vit - nga prodhues vendas e të huaj, me sasi > 1 000 hektolitër/vit	20 lekë /litri 35 lekë /litri
22 08	- nga prodhues vendas e të huaj, me sasi <=20 000 hektolitër/vit. - nga prodhues vendas e të huaj, me sasi>20 000 hektolitër/vit Pije alkoolike me forcë alkoolike ndaj volumit deri në 12 për qind	150 lekë /litri 200 lekë /litri 70 lekë /litri
22 08 20 29	Raki	100 lekë /litri
IV	DUHAN DHE NËNPRODUKTET E TIJ	
24 02 10 00	Puro dhe cigarillos që përmbajnë duhan	2 240 lekë/kg
24 02 20	Cigare që përmbajnë duhan	40 lekë/paketa
24 02 90	Puro, cigarillos dhe cigare me zëvendësues duhani	2 240 lekë/kg
24 03	Duhan tjetër i përpunuar dhe zëvendësuesit e duhanit, duhan i homogjenizuar ose i rindërtuar, ekstrakte dhe esenca prej duhani	1 500 lekë/kg
V	NËNPRODUKTET E NAFTËS	
27 10 11 41 27 19 11 45 27 10 11 49	Vajra të lehta (benzinë dhe benzol) Benzinë dhe benzol pa plumb, me përmbajtje plumbi jo më tepër se 0,013gr/litër - Me më pak se 95 oktan - Me 95-98 oktan - Me 98 e më shumë oktan	37 lekë /litri
27 10 11 51 27 10 11 59	Benzinë me plumb, me përmbajtje plumbi më tepër se 0,013 gr/litër - Me më pak se 98 oktan - Me 98 e më shumë oktan	50 lekë /litri
27 10 19 71 deri 27 10 19 99	Vajra lubrifikante dhe vajra të tjera	40 lekë/ kg
27 13 11 00 27 13 12 00	Koks nafte dhe vajra të tjera	1 lek/kg
VI	ARTIKUJ KOZMETIKË, PARFUMERI DHE TUALETI	

TATIMIN MBI TË ARDHURAT PERSONALE NGA PUNËSIMI

E ardhura e tatueshme	Përqindje	
Mbi (lekë)	Deri në (lekë)	
0	10 000	0 për qind
10 001 +	30 000	+ 10 për qind të shumës mbi 10 000 lekë
30 001 +	Më tepër	10 për qind të shumës mbi 0 lekë

AKCIZA

Mallrat kryesore të tatueshme me akcizë në Republikën e Shqipërisë, janë si në tabelën e mëposhtme.

Kodi NK	PËRSHKRIMI	SHKALLA TATIMORE
I	KAFE	
09 01 11 00 09 01 12 00	Kafe jo e pjekur e dekafeinizuar ose jo	50 lekë/kg
09 01 11 00 09 01 12 00	Kafe jo e pjekur e dekafeinizuar ose jo	100 lekë/kg
II	LËNGJE FRUTASH, UJË DHE PIJE FRESKUESE	
20 09	Lëngje frutash dhe perimesh të pafermentuara, pa shtesa alkoolike, që përmbajnë ose jo lëndë ëmbëlsuese	2 lekë/litri
22 02	Ujërat minerale ose të gazuara, me ëmbëlsues ose aromatizues shtesë, pijet freskuese joalkoolike, përjashtim lëngjet e frutave	2 lekë/litri
III	BIRRË, VERË, ALKOOL DHE PIJE ALKOOLIKE	
22 03	Birrë e bërë nga malto	30 lekë/litri
	- nga prodhues vendas e të huaj me sasi ≤ 200 000 hektolitër/vit	
	- Nga prodhues vendas e të huaj, me sasi > 200 000 hektolitër/vit	40 lekë/litri

b. për të gjitha importet e mallrave në territorin e Republikës së Shqipërisë.

Kufiri minimal i regjistrimit është 8 milion lekë (për vit kalendarik) ose ndonjë shumë tjetër e përcaktuar nga Këshilli i Ministrave në bazë të pikes 5 të këtij neni. Te gjithë personat juridike/fizike të cilet kane aktivitet eksporti ose importi jane te detyruar te regjistrohen per qellim pagimin e TVSH-se.

Janë të detyruar të regjistrohen gjithashtu edhe çdo subjekt tjetër si individët, organet e pushtetit qendror e lokal, organizatat shoqërore, politike, ndërkombëtare, misionet diplomatike, etj. që kryejnë aktivitetet import-eksporti, pavarësisht nga qarkullimi. Për çdo subjekt që kryen import-eksporte veprimet doganore bëhen vetëm pasi ai të ketë paraqitur origjinalin ose kopjen e noterizuar të Certifikatës së Numrit të Identifikimit për Personin e Tatueshëm (NIPT). Xhiro totale perllogaritet ne baze te cmimit total te paguar nga bleresi, duke perfshire edhe pagesat e taksave dhe denimeve (gjobave). TVSH zbatohet në masën 20 për qind, përveç rasteve kur në këtë ligj përcaktohet ndryshe.

Janë te perjashtuar nga nga pagesa e TVSH-se:

- Furnizimi i shërbimeve financiare.
- Furnizimet e arit, bankënotave a monedhave për Bankën e Shqipërisë.
- Furnizimi i pullave të postës për përdorim për shërbime postare ose pulla të ngjashme.
- Furnizimi i bërë nga një organizatë jofitimprurëse kundrejt pagesës së reduktuar është një furnizim i përjashtuar sipas kushteve të përcaktuara në nenin 24 etj.

Tatimi ne Burim:

Të gjithë personat rezidentë në Republikën e Shqipërisë, organet e qeverisjes qendrore e vendore, organizatat jo-fitimprurëse dhe çdo subjekt tjetër, i njohur nga legjisllacioni në fuqi, janë të detyruar të mbajnë tatimin në burim në masën 10 për qind nga shuma bruto e pagesave të mëposhtme, që lindin nga një burim në Republikën e Shqipërisë:

Interesat	10%
Ndarjet e fitimit	10%
Pagesa per sherbime teknike, sherbimet e manaxhimit, sherbimet financiare etj	10%
Pagesat per qerate	10%
Dividentet	10%
Pagesat per te drejtat e autorit dhe pronesise intelektuale, etj	10%

Tatimi mbi te Ardhurat Personale:

Te gjithë individet, rezidente ne Shqiperi tatoeshen per te gjithë te ardhurat e gjeneruara kudo ne bote, ndersa jo-rezidentet tatoeshen vetem per te ardhurat e gjeneruara brenda kufirit te territorit shqiptar.

Legjislacioni Tatimor:

Regjimi i tatimeve dhe tarifave ne Republiken e Shqiperise konsiston ne nje pakete ligjesh, direktivash, rregulloresh, marreveshtje tatimore me vendet e tjera, te cilat japin nje pasqyre te plote te te gjitha llojeve, niveleve, perlllogaritjeve, procedurave si dhe metodikat dhe format e kontrollit tatimor te taksave, te perfshira ne sistemin tatimor shqiptar.

Niveli i Taksave:

Personat juridike/fizike ne Republiken e Shqiperise jane subjekt te taksave te meposhtme:

Taksa	Norma e Taksës
Tatimi mbi Fitimin	10 % Nga 01.01.2008
Tatimi mbi te ardhurat personale	10 %
Tatimi mbi Burimin	10 %
Tatimi mbi Vleren e Shtuar	20%

Tatimi mbi Fitimin:

Te gjitha kompanite (te huaja ose jo) te cilat jane te rregjistruara ne regjistrin tregetar dhe paguajne TVSH-ne jane subjekt i tatimit mbi fitimin. Tatimpaguesit rezidente taten vetem per ardhurat te cilat i gjenerojne ne territorin e Republikës së Shqiperise.

Nje person juridik konsiderohet rezident ne Shqiperi ne qofte se:

- ka nje vendndodhje te perhershme (zyrat qendrore) ne Republiken e Shqiperise
- ka qendren efektive te menazhimit te biznesit ne Republiken e Shqiperise.

Shkalla tatimore e tatimit mbi fitimin aktualisht është 10 %, ndërsa para 1 janar 2008 ka qene 20%. Për përcaktimin e fitimit të tatueshëm në Republikën e Shqipërisë njihen si shpenzime ato që kryhen për qëllime fitimi, sigurimi dhe ruajtje të fitimit, në masën që këto shpenzime provohen dhe dokumentohen nga tatimpaguesi, si dhe kur janë objekt i kufizimeve të specifikuara nga ky ligj.

Dokumenti i përdorur si bazë për justifikimin e shpenzimit, për efekt tatimor, është: fatura tatimore me TVSH, fatura e thjeshtë tatimore dhe çdo dokument tjetër i përpiluar dhe lëshuar, në përputhje me udhëzimet e Ministrit të Financave, në zbatim të legjislacionit tatimor.

Tatimi mbi Vleren e Shtuar:

Tatimi mbi vlerën e shtuar (TVSH) paguhet:

- për të gjitha furnizimet e tatueshme të mallrave dhe shërbimeve të kryera kundrejt pagesës prej një personi të tatueshëm, si pjesë e veprimtarisë së tij ekonomike në territorin e Republikës së Shqipërisë.

			6	278	
16	Girokaster	Girokaster	2	95	Girokaster 23.558
17		Tepelene	2	77	
18		Permet	2	97	
			6	269	
19	Korce	Korce	2	155	Korce 60.871
20		Devoll	1	44	
21		Kolonje	2	76	
22		Pogradec	1	72	
			6	347	
23	Kukes	Kukes	1	90	
24		Has	1	30	
25		Tropoje	3	68	
			5	188	
26	Lezhe	Lezhe	2	63	
27		Kurbin	3	28	
28		Midrite	4	80	
			9	171	
29	Shkoder	Shkoder	2	139	Shkoder 84.364
30		Malesi e Madhe	2	56	
31		Puke	2	75	
			6	270	
32	Tirane	Tirane	3	155	Tirane 432.652
33		Kavaje	2	65	Kavaje 29.724
34		Bashkia Tirane	1	0	
			6	220	
35	Vlore	Vlore	4	99	Vlore 934.402
36		Sarande	2	62	Sarande 17.584
37		Delvine	1	38	
			7	199	
	SHUMA		74	2.962	

TATIMET KRYESORE NE SISTEMIN TATIMOR SHQIPTAR

1.1.3. Shteti.

(Organet baze, Shpërndarja administrative, Sherbimet publike, Sistemi juridik Ekonomia dhe sistemi tatimor, Mbrojtja dhe sistemi publik.)

Shqipëria ndahet në 12 qarqe secili qark mesatarisht me 3-4 qytete. Nder qytetet me të mëdha mund të përmendin Tiranën, qe është dhe kryeqyteti i Shqipërisë, Durrësi, Vlora, Fieri, Shkodra, Gjirokastra, Berati, etj.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

N/R	Qarku - rrethi	Qytete- zona	Numri / qyteteve	Numri fshatrave	Qytetet kryesore qendra të banuara dhe popullsia (2004)
1	Berat	Berat	2	122	Berat 45.448
2		Kucove	1	17	
3		Skrapar	2	103	
			5	242	
4	Diber	Diber	1	141	
5		Mat	3	76	
6		Bulqize	2	62	
			6	279	
7	Durrës	Durrës	4	61	Durrës 139.979
8		krujë	2	43	
			6	104	
9	Elbasan	Elbasan	2	176	Elbasan 98.145
10		Pegin	1	49	
11		Gramsh	1	95	
12		librazhd	2	75	
			6	395	
13	Fier	Fier	3	117	
14		Mallakaster	1	40	
15		Lushnje	2	121	Lushnje 37.892

është 135 km, ndërkohë që vetëm 72 km e ndajnë nga Italia dhe 77 milje nga Greqia. Pozicioni që ka Vlora garanton një lëvizje masive të turistëve vendas dhe të huaj. Gjiri i Vlorës dallohet për resurset e shumta natyrore, për biodiversitetin e pasur dhe koridoret ekologjike. Është ndër zonat me potencialin turistik më të lartë të vendit, gjë që lidhet me daljen direkte në det, me pasuritë e shumtanatyrore, klimaterike, ujore, arkeolo-gjike, historike, kulturore, njerëzore dhe ekonomike. Qyteti i Vlorës shtrihet ndërmjet Ujit të Ftohtë dhe Zvërnecit.

Rrafshi mbi të cilin ngrihet qyteti i Vlorës ka lartësi nga 6 m deri në 76 m mbi nivelin e detit dhe përfaqëson një nivel bazë kontinental, ende aktiv.

Ndërsa gjatësia e përgjithshme e vijës bregdetare është 90 km, nga grykëderdhja e Vjosës deri në Karaburun, e cila është shpallur nga Këshilli i Ministrave zonë me përparësi për zhvillimin e turizmit.

Aktualisht, qyteti i Vlorës vazhdon të zgjerohet në të gjitha drejtimet e veçanërisht drejt Bregut të Detit, sidomos drejt Ujit të Ftohtë dhe Jonufrës.

KORÇA

Korça është një qytet në Shqipërinë jugore. Korça është edhe qendra e prefekturës me të njëjtin emër. Është një nga qytetet më të mëdha të vendit me rreth 85.000 banorë të regjistruar, por me 70.000 rezidentë.

Ekonomia e qytetit të Korçës i ka themelet e saj në zhvillimin bujqësor, por nuk mund të lihen pa përmendur bizneset e mëdha të qytetit të cilat përfshijnë kryesisht sektorin e ndërtimit civil dhe prodhimin e materialeve të ndërtimit, sektorin ushqimor dhe atë të shërbimeve. Edhe pse Korça ofron mundësi të mira për zhvillimin e turizmit, ngelet akoma shumë për të bërë në këtë drejtim.

Radio në Shqip	Televizione në Shqip	Agjensi lajmesh
ALSAT	Radio "Top Albania"	Βρετανικό Πρακτορείο ειδήσεων (BBC)
TV ARBERIA	Radio "+2"	Associated Press
BBF TV	Radio "Deutsche Welle"	Γαλλικό Πρακτορείο ειδήσεων
DIGITALB	Radio "Italia"	ALNA (Albania News Agency)
KLAN TV	Radio "BBC World Service"	ATSH
KTV	Television "TV5"	Η φωνή της Αμερικής
MY MUSIC	Television "RAI 1"	Reuters
NEWS 24	Radio "RFI"	Deutsche welle
ORA NEWS	Radio "World Family"	TIR - FA
RTK		Albania Daily News
RTV 21		
SUPERSONIC TV		
TVSH		
TOP CHANNEL		
VIZION PLUS		
+ 64 televizione lokale	+ 35 radio lokale	

universitet publik "Universitetin e Luigj Gurakuqit".

FIER

Fieri është një qytet i vendosur në jugperëndim të Shqipërisë. Qyteti i lashtë Corinthian i Apollonisë ndodhet vetëm 8 km larg. Është një qender e rëndësishme industriale, shtrihet pranë lumit të Gjanices dhe Semanit. Me qytezen e vogël të Patosit që ndodhet vetëm pak minuta larg është qendra e industrisë së naftës, bitumit, dhe lendeve kimike. Shumë rrugë që përhapen nga qendra të udhëheqin drejt Vlores në derëtim të jugut (35 km) dhe Patosit në lindje (8 km).

BERAT

Berat është një qytet i cili është përfshirë në listën e trashëgimisë botërore në Korrik të vitit 2008. Shtrihet në të djathtë të lumit Osum, në një distancë të shkurtër në bashkimin e këtij lumi me lumin Molisht. Qyteti është i njohur për arkitekturën e tij historike dhe bukurinë e tij i njohur si qyteti i 1000 ditareve, për shkak të ditareve të shumta të shtëpive të vjetra. Të njëjten pamje mund ta shijosh në Gjirokaster dhe në Catanzaro (Itali) ku dikur ka jetuar një minoritet i vogël shqiptarësh. Është një zone mjaft e mirembajtur me rrugë të pastra, me shtëpi turke dhe kisha Ortodokse.

GJIROKASTER

Qyteti është krijuar diku nga shekulli i 12 rreth një fortëse mbi një kodër. Aktualisht, Gjirokastra e ruan të paprekur skemën e saj urbanistike. Ajo përbëhet nga disa lagje të ndërtuara mbi një terren të aksidentuar, dhe që rrethojnë kalanë. Çdo shtëpi ka karakteristika të vecanta që lidhen me terrenin mbi të cilin ato janë ndërtuar. Sipas kategorive, në qytet dallohen kalaja, pazari, ndërtimet e kultit dhe shtëpitë e banimit.

Gjirokastra është një qender mjaft e rëndësishme komerciale me zhvillim të disa industrive, ku dallohet industria ushqimore, e lekures dhe tekstilëve

SARANDA

Rrethi i Sarandës shtrihet në skajin me jugor të Shqipërisë me një sipërfaqe 732 km². Saranda kufizohet me Delvinën, Vlorën dhe Gjirokasterin dhe lidhet me Greqinë përmes kufirit tokësor dhe detar. Rajoni jugor në teresi dhe zona përreth Sarandës specifikisht dallohet për diversitetin dhe pasurinë e habitateve. Saranda shtrihet midis kepit të Paladhës në veri-perëndim në një gjatësi 7.5 km e gjeresi maksimale rreth 1 km. Shtrihet në një gjë përgjithësisht të thellë, të pastër, me një ngjyrë karakteristike blu të thellë, me breg të lartë e shkëmbor dhe me një peisazh ujor që të kujton platene e në teatri gjigand natyror.

Qyteti shtrihet në një sipërfaqe prej 750 ha përgjatë një vijë bregdetare 7.5 km, buze detit Jon dhe rreth 1 km në thellësi. Konsiderohet si "qyteti i diellit" mbasi mesatarisht në vit ka 280-300 ditë me diell. Ka klimë mesdhetare. Temperatura mesatare arrin në 17-18 °C, në dimër luhet mesatarisht nga 10-12 °C dhe në verë nga 26- 28 °C.

VLORA

Rrallë qytete në botë mund të kenë një pozicion kaq të volitshëm gjeostrategjik siç e ka Vlorën, e cila lidhet me daljen e saj të menjëherëshme në det dhe mbështetjen në vargmalet në lindje.

Pararoja përëndimore e qytetit është ishulli i Sazanit dhe gadishulli i Karaburunit me të cilët Vlorën mban "çelsat" e ngushticës së Otrantos. Vlorë është qytet i lashtë dhe porti jugor i Adriatikut. Sipas regjistrimit të vitit 2003 popullsia e Vlorës është mbi 124.000 banorë. Gjiri i Vlorës është i cekët ku thellësia shkon në 5 m pas 1 km larg bregut dhe 10 m pas 2 km larg bregut. Vlorë ka një pozicion të favorshëm, në kryqëzimin e rrugëve tokësore, detare dhe ajrore në të gjithë rajonin. Distanca nga kryeqyteti i vendit, Tirana,

Sherbimi Kombëtar i Transfuzionit është i përbërë nga 29 banka gjaku, 3 banka gjaku në Tiranë dhe 26 në rrethet.

Qendra Kombëtare e Mirërritjes, Zhvillimit dhe Rehabilitimit të Femijeve Tiranë:

QKMZHRF Tiranë është ngritur si Qendër Kombëtare, Diagnostikuese, Trajtuese e Trainuese në vitin 2000, mbi bazën e spitalit distrofik Tiranë.

Misioni saj është përmirësimi i cilësive të jetës së femijeve me nevojë të vecanta, si dhe mbështetja e familjeve të tyre, për të pasur partnerë ato në rrugën e gjatë të rehabilitimit, kujdesit dhe edukimit të këtyre femijeve.

Qendra Kombëtare e Inxhinierisë Biomjekësore:

Qëllimi i saj është profilaksia dhe mirëmbajtja e pajisjeve mjekësore me qëllim që pajisjet mjekësore të kombinuar me personelin e institucioneve shëndetësore (mjeke, specialiste, infermiere) t'i shërbejnë sa më mirë pacientëve, duke rritur cilësinë në shërbimin ndaj tyre.

TIRANA

Qyteti i Tiranës kufizohet në veri nga Kodër-Kamëz me lartësi 112 m mbi nivelin e detit; në jug nga Selita me lartësi 303 m mbi nivelin e detit; në perëndim nga Universiteti Bujqësor dhe në lindje nga Kodra e Sullit me lartësi 418 m mbi nivelin e detit.

Temperatura mesatare vjetore është 16°C. Sasia mesatare e reshjeve është 1,297 mm. Tiranë përkrahë nga 2 lumenj kryesorë: Lumi i Lanës (nga Ish Autotraktorët tek Rezervati i Peshkut) me gjatësi 15.3 km dhe Lumi i Tiranës (nga shkalla e Tujanit tek Universiteti Bujqësor) me gjatësi 10.25 km. Në Tiranë ndodhen 4 liqene: Liqeni i Tiranës, Liqeni i Kodër-Kamëz, Liqeni i Farkës dhe Liqeni i Tufinës.

Tiranë është qendra më e rëndësishme industriale në Shqipëri. Për tu përmendur janë industria e lehtë dhe ushqimore si dhe industria ndërtimore, por edhe industria e ndërtimit të makinerive apo ajo e tekstileve dhe e përpunimit të qelqit Shumica e popullsisë janë sot të punësuar në sektorin e tregëtisë dhe atë të ndërtimit, në sektorin e shërbimeve publike, atë turistik dhe si punonjës të shtetit.

DURRES

Durresi është qyteti i dytë më i madh në vend, është më i lashtë dhe një nga qytetet më të rëndësishme në aspektin ekonomik. Ka një popullsi rreth 114000 banorë të vlerësuar në vitin 2003. Në vitin 2007 është hapur universiteti i parë publik në këtë qytet i quajtur "Universiteti i Aleksander Moisiut". Për shkak të pozitës gjeografike është një pikë lidhëse e rëndësishme me Evropën Perëndimore edhe për shkak të portit që është afër me portet italiane, vecanërisht me Barin. Aty është vendosur një punishte për riparimin e anijeve, fabrika prodhimi, për prodhimin e lekures, materialeve plastike dhe cigares. Gjithashtu prodhohet edhe verë dhe një varietete e prodhimeve ushqimore.

SHKODER

Shkoder është një qytet i vendosur në Liqenin e Shkodrës në veriperëndim të Shqipërisë. Është një nga qytetet më të vjetra dhe historike të vendit, dhe një qendër ekonomike dhe kulturore mjaft e rëndësishme. Ka një popullsi rreth 200000 banorë me gjithë rrethinat të vlerësuar në vitin 2008. Është një qendër e rëndësishme industriale, aty prodhohen pjesë mekanike dhe elektrike, dhe prodhime tekstile dhe prodhime ushqimore. Ka një

Inxhinierise Biomjekesore dhe Qendra Kombetare e Kontrollit te Barnave.

Me perjashtim te Tiranes ku ne kuadrin e nje projekti pilot eshte riorganizuar sherbimi shendetesor paresor dhe eshte krijuar ASHR-ja, ne çdo distrikt funksionon nje DSHP-Drejtoria e Shendetit Publik e cila duhet te koordinoje te gjitha sherbimet shendetesore te rrethit. Ne 12 rrethet e medha (qendra te rajoneve) krahas DSHP-ve, funksionojne si drejtori te veçanta Drejtoria Spitalore dhe Drejtoria e Kujdesit Shendetesor Paresor. Ky organizim do te rishikohet me perfundimin e projektit pilot te ASHR-se duke synuar krijimin e autoriteteve rajonale qe do te koordinojne funksionimin e sherbimeve shendetesore ne rang rajoni.

Instituti i Sigurimeve te Kujdesit Shendetesor:

Sigurimi Shendetesor ne Republiken e Shqiperise eshte institucionalizuar ne baze te Ligjit "Per Sigurimet Shendetesore ne Republiken e Shqiperise" (Nr. 7870), date 13.10.1994. Ai eshte i tipit Bismarkian. Skema e Sigurimeve Shendetesore ka hyre ne zbatim me 1 mars 1995 si nje mekanizem i rendesishem ne reformimin e sistemit shendetesor, si ne drejtim te menyres se financimit dhe rritjes se burimeve per kujdesin shendetesor, ashtu dhe te pempresimit te cilesise se sherbimeve.

Institucione nacionale:

Sistemi shendetesor ne Shqiperi mbeshetet edhe nga nje sere institucionesh nacionale, te cilat varen direkt nga Ministria e Shendetesise.

Instituti i Shendetit Publik:

Institucioni me i larte teknik ne fushen e shendetit publik eshte Instituti i Shendetit Publik i cili eshte nje institucion nacional nen varesine direkte te Ministrise se Shendetesise. Detyrat e tij perfshijne studimin dhe monitorimin e faktoreve te riskut, survejancen e semundjeve ngjitese, referencen laboratorike si edhe menaxhimin e programeve te vaksinimit. Zbatimi i mjaft programeve afatshkurtra me natyre studimore apo promovuese te shendetit eshte gjithashtu pjese e aktivitetit te tij. Instituti i Shendetit Publik luan edhe nje rol te rendesishem lidhur me trainimin ne fushen e shendetit publik.

Qendra Kombetare Kontrollit te Barnave:

Qendra eshte institucioni pergjegjes per kontrollin e cdo veprimtari ne fushen farmaceutike. Ajo ushtron kontroll mbi a) veprimtarite e fabrikimin, mjediset dhe pajisjet e tij b) tregtimin me shumice dhe pakice si dhe kushtet e ruajtjes se barnave, c) lendet e para medikamentoze dhe lendet ndihmese ambalazhuese d) barnat e importura nga te gjitha subjektet e licensuara.

Qendra Kombetare e Transfuzionit te Gjakut:

Qendra Kombetare e Transfuzionit te Gjakut ka si qellim sigurimin e gjakut dhe produkteve te tij per te plotesuar ne menyren me optimale kerkesat per transfuzione qe nevojiten per, trajtimin e personave te aksidentuar, pacienteve qe vuajne nga anemia e rende dhe kronike, pacienteve me kancer, pacienteve qe do t'u nshetrohen nderhyrjeve kirurgjikale, grave qe kane hemoragji te madhe gjate lindjes.

ngrit nga kolonistë Korinthos në vitin 627 paraK. Me gjithë shkatërimet nga tërmetet dhe mbulimi nga qyteti modern në qytetet janë zbuluar disa monumente ku më kryesorët janë Amfiteatri, Bukuroshja e Durrësit (mozaik) etj. Koleksionet e Muzeut Arkeologjik të qytetit janë më të pasura në Shqipëri. Bylisi ndidhet në kodrat afër fshatit Hekal. Monumentet më kryesore Teatri, Shetitorja dhe disa mozaikë bazilikash. Afër tij ndodhet dhe Bazilika e Ballshit e përmendur për mbishkrimet dhe epitafin me origjinë nga ai i quajtur (Epitafi i Glavinicës) 5 km larg Bylisit ndodhet dhe qyteti i lashtë Nikaja (afër fshatit Klos). Monumente kryesore këtu është një teatër. Oriku (Pashaliman) Ndodhet 20 km në jug të qytetit të Vlorës. Port i përmendur i lashtësisë dhe bazë detare shekullore. Përmendet nga historanë latinë për luftën e zhvilluar aty, ndërmjet Çezarit dhe Pompeut në vitin 43 paraK. Monumentet kryesore të këtij Parku arkeologjik janë: teatri, nekropoli, dhe kisha e Marmiroit. Kalaja e Kanines ne Vlore, I ka fillimet qysh ne gjysmen e pare te mijejcarit te fundit p.e.s. Amantia u themelua si qytet ne fund te shek V p.e.s. Antigonea ndodhet në fshatin Sofratikë Gjirokastër. Ka interesante teatrin fushor dhe nje partik me kollona të stilosur. Objektet e bronxit të zbuluara aty janë të famshme

Feja:

Pjesa me e madhe e popullsisë i perket besimit musliman me rreth 65-70% te popullsisë dhe jane te ndare ne dy komunitete ate te Sunni Islam dhe Bektashi qe jane me liberal, qe perbejne 25 % te popullsisë muslimane. Kisha orthodokse e shqiperise dhe kisha katolike zene perkatesisht 20-25 % dhe 10 % te popullsisë. Popullsia mulsimane eshte e shperndare pothuajse ne te gjithë vendin ndersa ortodokset ne jug dhe katoliket ne veri, megjithese kjo ndarje nuk eshte fikse, sepse zonat urbane kane pergjithesisht popullsi te perzier.

SISTEMI SHENDETESOR

Sistemi Shendetesor ne Shqiperi eshte kryesisht publik. Shteti siguron pjesen me te madhe te sherbimeve qe i ofrohen popullates si ne fushen e promocionit, parandalimit, diagnostikimit dhe kurimit. Sektori privat eshte akoma ne hapat e pare dhe mbulon pjesen me te madhe te sherbimit farmaceutik, sherbimit stomatologjik dhe disa klinika diagnostikuese specialitetesh te cilat jane perqendruar kryesisht ne Tirane.

Ne sektorin publik rolin e liderit e luan Ministria e Shendetesise e cila eshte hartuese dhe pergjegjese per politikat dhe strategjite e sistemit shendetesor, per rregullimin e tij si dhe per koordinimin e te gjithe aktoreve brenda dhe jashte sistemit.

Sherbimi shendetesor diagnostikues dhe kurues eshte i organizuar ne tre nivele: sherbimi paresor, sherbimi spitalor dytesor, dhe spitalor terciar.

Sherbimet e shendetit publik dhe promocionit ofrohen ne kuadrin e shendetit paresor dhe mbeshteten dhe mbikqyren nga ISHP.

Krahas ketyre ofrojne sherbimet e tyre edhe nje sere institucioneve nacionale si Qendra Kombetare e Transfuzionit te Gjakut, Qendra Kombetare e Mirerritjes, Zhvillimit dhe Rehabilitimit te Femijes, Klinika Stomatologjike Universitare, etj.

Ne mbeshtetje te institucioneve shendetesore funksionojne edhe Qendra Kombetare e

është koha e ndërrimit të shumë qeverive. Dy figura, që spikatën në politiken shqiptare më pas ishin prifti ortodoks Fan Noli. Udhëheqësit e Revolucionit Borgjes të vitit 1924 dhe Ahmet Zogu, i shpallur mbret në vitin 1938. Pas pushtimit fashist më shtatë prill 1939 shqiptarët u reshtuan në lëvizjen antifashiste botërore deri në çlirimin e vendit më 29 Nëntor 1944. Për 55 vjet Shqipëria nën udhëheqjen e Enver Hoxhës do të bënte pjesë në kampin socialist.

Renia e diktatures:

Në vitin 1990 Shqipëria si shume vende të tjera të Lindjes u bë pjesë e ndërrimit të sistemit komunist, i cili u zëvendësua me sistemin pluralist. Ishte përpjekja e shumë Intelektualeve shqiptare si: Prof. Dr Sali Berisha, Gramoz Pashko, Azem Hajdari etj mbështetur nga të gjitha shtresat e popullsisë që mundësuan ndërrimin e sistemit komunist. Sot Shqipëria është një vend demokratik që synon të futet në NATO, dhe është shume pranë futjes në Bashkimin Europian me të drejta të plota, pas firmosjes së marrëveshjes së Asociim-Stabilizimit në 12 qershor nga kryeministri aktual i shqiptarëve Dr. Sali Berisha.

Monumente Kulturore

Pershkrimi:

Shqipëria është një vend me kulturë të lashtë. Ilirët dhe pasardhësit e tyre arbërit dhe shqiptarët për tu mbrojtur ngritën keshjtellat dhe farkëtuan armët e tyre. Në kohë paqeje mjeshtërit zbukuronin qytetet, zejtarët punonin stoli të ndryshme, artistët skalitnin drurin dhe mermerin dhe poçarët prodhonin enë me gjithfarë formash. Udhëtoni nëpër Shqipëri dhe do të çuditeni se pranë ndërtimeve modeste të duket silueta e një kalaje madhështore, pranë një ure moderne të dalloni urat me harqe të lashtësisë. Hyni në muzetë edhe në ato të qyteteve të vogla dhe do të gjeni të mbushura me skulptura, kolona të gdhendura me mjeshtëri dhe objekte të tjera arkeologjike. Shkoni në pazaret Shqiptare dhe do të befasoni me bizhuteritë dhe veshjet fisnike tradicionale nëfilligran ose të qëndisur me fije argjendi dhe ari. Kjo është Shqipëria.

Monumentet e lashta

Gërmadhat e kalave dhe fortesave ndodhen në vise të ndryshme, disa të tjera përfaqësojnë qytete të tëra Muze dhe parqe arkeologjike si qyteti i Shkodrës (Skodra kryeqyteti i lashtë i Ilirëve) me Rozafën dhe legjendën e saj të murrimit, tërheq mjaft vizitorë.

Kjo legjendë përfaqëson përpjekjen mijëvjeçare të shqiptarëve për të ndërtuar. Berati "qyteti i një mbi një dritareve" është shpallur në mbrojtje të UNESCO. Në këtë mbrojtje është dhe parku arkeologjik i Butrintit. Gjirokastra qyteti i gurtë me kalanë e saj si një kryqëzor në hapësirë dhe ndërtime imponante shprehin fisnikëri. Festivali folklorik që organizohet aty e gjallëron atë. Këtë vit në Shqipëri me qëllim zhvillimin e turizmit u hapën 6 parqe të reja arkeologjike si: Parku i Orikut, i Apollonisë, i Bylisit, i Amantias, Lisit dhe Shkodrës. Në mjaft prej tyre vitet e fundit po bëhen gërmime arkeologjike nga shqiptarë dhe të huaj.

Apollonia e gërmuar që para çlirimit nga arkeologu i famshëm francez Leon Rej vazhdon të studjohet nga institute francez e arkeologjisë. Nga monumentet më të rëndësishme të Apollonisë janë: ndërtesa e Aganotetëve e rikonstruktuar, Fontana, Teatri, vilat romake me mozaikë si dhe kisha e Shën Mërisë. Ky qytet i madh dhe hijerëndë siç e kanë quajtur me të drejtë shkrimtarët e lashtë ka qënë një qendër kulture dhe arti me rëndësi të dorës së parë përderisa ka studiuar dhe Oktavian Augusti. Dyrahu-Epidamnus,(Durrësi) U

2. Ilirët dhe pushtimi romak:

Nga fundi i mijëvjeçarit të dytë pese zbulimet arkeologjike na bëjnë të njohur një element të ri etnik që ishin Ilirët paraardhësit tanë. Arti Ilir pasqyrohet qartë veçanërisht tek format e objekteve që shërbenin për të zbuluar trupin. Ilirët që i përkasin familjes së madhe indo-europiane kanë qënë një popull i ndarë në shumë fise të mëdha dhe të vogla. Disa prej të cilëve kanë qënë: Ardianët, Dardanët, Lobeatët, Enkelejt, Pirustet, Taulantët, Mollosët, Kaonët. Ndërtimet në periudhën e hekurit (mijëvjeçari I p.e.s) kanë qënë të shumta. Ndër qytetet dalloheshin Bylysi, Skodra, Antipatrea, Aulona, Dimali, Amantia, Foinike, Antigonea si dhe qytetet Koloni, Dyrriahu, Apollonia, Orikumi dhe Buthroti. Ilirët me lindjen e rendit skllavopronar krijuan shtetin e tyre. Që nga shekulli VII-te para K. formohet federata e taulantëve me bazile Galaurin, dhe bashkësia e Mollosëve. Nga fundi i shekullit V-te para K. shteti Ilir ishte konsoliduar, mbreti i parë ishte Sira kurse më vonë pushtetën e mori mbreti i famshëm Bardhyli. Rreth viteve 360 para K. ky i fundit dhe pasardhësi i tij Kliti u përballën me përpjekjet e FYROM të Filipit II-te për të pushtuar territore ilire. Ilirët janë dalluar gjithmonë për karakterin e tyre luftarak. Demosteni oratori më i shquar i Greqisë së lashtë është shprehur : për sa i përket Pajonëve dhe fiseve të tjera ilire duhet besuar se për ta është më e kënaqshme të jenë të pavarur dhe të lirë sesa të nënshtruar. Mbretëria më e suksesshme në jetën politike të kësaj periudhe ishte padyshim Mbretëria e Ardianëve (v 231-168 para K.) e cila bashkoi në pushtetin e vet të gjitha tokat Ilire të veriut. Ngjarje që kanë ngelur të pashlyeshme në histori kanë qënë tre luftat Iliro-Romake nën udhëheqjen e Agronit dhe mbretëreshës trime Teuta. Pas vitit 168 para K. me invazionin e ashpër të Paul Emilit Iliria ra nën sundimin romak. Shumë ngjarje dhe kryengritje kanë ndodhur në këtë periudhë ku Ilirët janë faktor i rëndësishëm. Në vitin 9të të erës sonë Batua në dardan do të trondiste gjithë perandorinë me kryengritjen e tij. Udhëheqës ushtarak të shquar kanë dalë nga gjiri i Ilirëve edhe më pas në periudhën Bizantine. Ata i kanë dhënë botës pesë perandorë si: Diokliciani, Anastasi (me origjinë nga Durrësi), Kostandini, Justin i dhe Justiniani. Ambasadori amerikan Xhorxh Uilliams në veprën e tij "Shqiptarët" thotë: "Historia e Shqipërisë i ngjan një liste të gjatë pushtimesh". Dhe me të vërtetë Gotet, Sllavët, Normandët do të zotëronin për një kohë të gjatë këtë vend.

3. Arberia dhe principatat:

Në Shqipëri u krijuan disa principata arbërore si Balshajve, Muzakajve, Ardianëve etj. Pas vdekjes së heroit kombëtar Gjergj Kastriot Skënderbeut (1468), i cili kishte zbrapsur turqit për 25 vjet Shqipëria ra nën sundimin osman për 450 vjet.

4. Rilindja kombetare dhe lufterrat boterore:

Fillimi i shekullit XIX-te përbën rilindjen kombëtare të Shqiptarëve. Lëvizjet e para janë kulturore dhe kanë të bëjnë me përhapjen e arsimit dhe kulturës por dhe me kërkesa autonomiste siç ishte rasti i Lidhjes Shqiptare të Prizrenit, 1878. Udhëheqës të shquar të kulturës, diplomacisë dhe lëvizjeve të armatosura kanë qënë Naum Veqilharxhi, Jeronim De Rada, vëllezërit Frashëri, Pashko Vasa, Konstadin Kristoforidhi etj. Në fillim të shek XX-te Ismail Qemali, Luigj Gurakuqi dhe te tjerë do të ideonin dhe drejtonin përpjekjen për pavarësi, që do të kurorëzohet me ngritjen e flamurit dy krenar në qytetin e Vlorës më 28 Nëntor 1912. Qeveria e Ismail Qemalit me kryeqytet Vlorën do të qeveriste vendin për 14 muaj, pas kësaj, Shqipëria do të bëhej mbretëri me në krye Princin europian Vidi me kryeqytet Durrësin. Tirana u bë kryeqytet i vendit me 1920 pas luftes se I-rë Boterore. Kjo

Popullsia dhe territori

Sip: 28.748 Km², Popullsia: 3.1 Milion banore. Kryeqyteti: Tirana me rreth 800. 000 banore. Shqipëria nga ana gjeografike është një territor me shumë kontraste. Ka një larmi të pabesueshme të relievit, duke krijuar një mozaik mjedisor. Madheshtore ngrihen në territore të ndryshme male të larta të thepisura që kanë ndikuar në tiparte e banoreve ndoshta dhe të emrit të tyre. (Shqiptaret e kanë marrë emrin nga Shqiponja, që është dhe simboli i flamurit shqiptar). Nga vargmalet me imponante janë padyshim Alpet e Veriut me majen me të lartë Jezercen (2660m). Mali me ilarte i Shqipërisë është Korabi (2754 m) i lartë dhe ndodhet në V. lindje të vendit. Vargmale të tjera janë Vargmali i Skenderbeut, Malesia Pike-Mirdite, dhe Vargmalet e Lures, ku ndodhen dhe disa liqene të mrekullueshme akullnajore. Në rajonet Jug-Lindore dhe Jugore, interesante janë Mali i Tomorit ose Baba Tomori sic permendet nga vendasit. Është një mal me majë të sheshtë prandaj është çilesuar si fron perëndije, për këtë me mijëra pelegrine shkojnë çdo vit atje për të bërë kurban perëndive. E njëjtat gjë ndodh dhe me Malin e Bardhë në rrethin e Vlores ku është ngritur një tempull nderimi. Me në jug ndodhen male të tjera si mali i Çikës mbi Akrokeraunë. Jo me kot e quajne atë Mali i Vetitimave (Çika në Shqipëri do të thotë Xixa). Në këtë vend mund të shikosh me të vërtetë pozicionin me tipik të kontrasteve Shqiptare Llogarane, ndërsa mund të besh ski në këtë vend për një orë mund të zbresesh në det për të nxirë nga rrezet e ngrohta të diellit. Malet janë simbol i shqiptareve: në krahinë të ndryshme kanë simbole Palisi, Shpati, Gramozi, Shrebeniku ose Dajti në Kryeqytetin tonë ku mund të shkohet me teleferik.

Gjuha

Shqipja është një gjuhë indoevropiane që flitet në Shqipëri, Kosovë, FYROM dhe nga shqiptarët etnikë në pjesë të tjera të Ballkanit jugor. Gjuha shqipe flitet gjithashtu edhe përgjatë bregdetit lindor të Italisë dhe në Sicili, në jug të Greqisë si dhe në Gjermani, Suedi, Shtetet e Bashkuara, Kanada, Ukrainë dhe Belgjikë. Shqipja është një ndër gjuhët moderne që përfaqëson një degë më vete në familjen e gjuhëve indoevropiane.

Historia

1. Lashtesia:

Shqipëria është një vend me një trashëgimi të pasur historike. Kerkimet arkeologjike të ndërtuara si nga studiues të huaj si Ugolini, etj ashtu edhe nga studiuesit tane kanë vertetur se trulli i banuar sot nga shqiptaret filloi të popullohej që në epokën e paleolitit, mbi 100 000 vjet më parë. Në Shqipëri vendbanime të kësaj kohe kanë qenë; Shpella e Gajtanit (Shkoder), vendbanimet në Malin e Dajtit dhe të Xares (Sarandë) etj. Njerezit primitivë jetonin në grupe të veçuara pranë shpellave të thata dhe të mbrojtura. Gjate periudhës së neolitit vendbanimet u shtuan ndjeshëm. Vetëm në zonën e Korçës janë gjetur 12 të tilla. Këto kanë qenë ndërtuar në vende të hapura, në luginë dhe pranë ujërave, lumëve dhe liqeneve. Tipik është vendbanimi i vendosur mbi shtylla druri i zbuluar në Maliq në vitin 1948 (vendbanim palaft), dhe shpellat e Velçës, pikturat shpellore të Lepenicës etj. Muzetë shqiptare kanë mjaft objekte guri e stralli dhe nga shpella të tjera si të Komrikut (Kolonjë), Spilesë (Himarë), etj. Një hov të mëtejshëm i dha zhvillimit ekonomik e kulturor në vendin tonë zbulimi dhe përpunimi i metaleve (periudha e bakrit dhe e bronzit). Objekte kryesore të kësaj kohe janë tumat si të Pazhokut, Matit, fshatit Vajzë (Vlorë) dhe Vodhinë (Gjirokastër).

21	LUSHNJE	144.351	4,7%	712	2,5%
22	MALESI M.	36.770	1,2%	555	1,9%
23	MALLAKASTER	39.881	1,3%	393	1,4%
24	MAT	61.906	2,0%	1.029	3,6%
25	MIRDITE	37.055	1,2%	867	3,0%
26	PEQIN	32.920	1,1%	109	0,4%
27	PERMET	25.837	0,8%	930	3,2%
28	POGRADEC	70.900	2,3%	725	2,5%
29	PUKE	34.454	1,1%	1.034	3,6%
30	SARANDE	35.235	1,1%	749	2,6%
31	SKRAPAR	29.874	1,0%	775	2,7%
32	SHKODER	185.794	6,0%	1.973	6,9%
33	TEPELENE	32.465	1,1%	817	2,8%
34	TIRANE	523.150	16,9%	1.238	4,3%
35	TROPOJE	28.154	0,9%	1.043	3,6%
36	VLORE	147.267	4,8%	1.609	5,6%
	SHUMA	3.087.159	100%	28.747	100%

Popullsia

3,127,263 (viti 2004)

95% Shqiptare, 3% Greke dhe 2% të tjerë

Shkalla e rritjes së popullsisë

1,05% (2004)

Sipërfaqja e përgjithshme është 28.748 kilometra katrore. Kryeqyteti i saj është Tirana. Gjatësia e përgjithshme e vijës kufitare është 1094 km, nga te cilat 657 km - kufi tokësor, 316 km - kufi detar, 48 km - kufi lumor dhe 73 km - kufi liqenor. Në veri e verilindje ka 529 km vijë kufitare me Malin e Zi, Kosovën dhe ish republikën jugosllave të FYROM, ndërsa në jug e juglindje me Greqinë një vijë kufitare prej 271 km.

Shqipëria ka një pozitë të favorshme gjeografike, pasi gjendet në kryqëzimin e rrugeve më të shkurtëra që kalojnë nga Mesdheu perëndimor për në Ballkan e Azinë e Vogël dhe kontrollon kalimin përmes kanalit detar të Otrantos. Luginat e saj më të gjëra janë ato të lumenjve Drin, Shkumbin dhe Vjosë, që lehtësojnë, njëkohësisht, lidhjen e brendshme të Ballkanit me detin Adriatik dhe të Azisë së Vogël me viset e Mesdheut. Bregdeti i Adriatikut shtrihet nga gryka e Bunës deri në Kepin e Gjuhëzes. Në gjirin e Vlorës e në drejtim të jugut, bregdeti është i lartë, shkëmbor, ku dominon mali i Karaburunit. Gjiret kryesore të Shqipërisë janë: gjiri i Drinit, i Lalëzit, i Durrësit, i Karavastasë dhe i Vlorës, në hyrje të së cilës gjendet ishulli i Sazanit.

1.1.2. Popullsia.

(Historia, Feja, Kultura, Gjuha, Shoqeria, Sistemi Shendetesor, Qytetet Kryesore, Shtypi, Radio-televizioni, Agjensi lajmesh)

Popullsia:

Popullsia shqiptare eshte me moshe shume te re. Mbi 40 per qind e saj, si per meshkuj edhe per femra, i perket grup-moshes 0- 19 vjec, 50 per qind grup-moshes 20- 64 vjec dhe vetem 10 per qind jane mbi 65 vjec. Ne total popullsia eshte rreth 3,5 milione banore. Sipas te dhenave te PNUD-it (Janar 2000), 15 per qind e popullise shqiptare ndodhet aktualisht jashte territorit te Shqiperise.

POPULLSIA - RREGJISTRIM 2001					
No	RRETHET	POPULLSIA	% POP.	SIPERFAQE	% POP.
	1	2	3	4	3
1	BERAT	128.410	4,2%	939	3,3%
2	BULQIZE	42.985	1,4%	469	1,6%
3	DELVINE	10.859	0,4%	348	1,2%
4	DEVOLL	34.744	1,1%	429	1,5%
5	DIBER	86.144	2,8%	1.088	3,8%
6	DURRES	182.988	5,9%	433	1,5%
7	ELBASAN	224.974	7,3%	1.372	4,8%
8	FIER	200.154	6,5%	785	2,7%
9	GRAMSH	35.723	1,2%	695	2,4%
10	GJIROKASTER	55.991	1,8%	1.137	4,0%
11	HAS	19.842	0,6%	393	1,4%
12	KAVAJE	78.415	2,5%	414	1,4%
13	KOLONJE	17.179	0,6%	805	2,8%
14	KORCE	143.499	4,6%	1.752	6,1%
15	KRUJE	64.357	2,1%	333	1,2%
16	KUCOVE	35.571	1,2%	84	0,3%
17	KUKES	64.054	2,1%	938	3,3%
18	KURBIN	54.519	1,8%	273	0,9%
19	LEZHE	68.218	2,2%	479	1,7%
20	LIBRAZHD	72.520	2,3%	1.023	3,6%

ujëmbledhës të tyre shtrihet brenda territorit shqiptar. Këta lumenj shkarkojnë në detin Adriatik mesatarisht 1'308 m³/s (min. 649 dhe maks. 2'164 m³/s); moduli mesatar i rrjedhjes është 30,2 l/s . km². Nga prurja e përgjithshme vjetore prej 42,25 miliardë m³, vetëm 12,8 miliardë u përkasin ujërave nëntokësore. Mesatarja vjetore e rreshjeve në territorin shqiptar është 1'430 mm/vit, por të shpërndara jo uniformisht përgjatë vitit: rreth 40% në dimër, 32% në pranverë, 17% në vjeshtë dhe vetëm 11% në verë.

Prej rreshjeve të çrregullta, lumenjtë janë të rrëmbyeshëm, gërryes (në pjesën lindore të vendit) dhe përgjithësisht formojnë shtrat të gjerë dhe të lakuar në Ultësirën Bregdetare Perëndimore. Lumenjtë kryesorë rrjedhin nga juglindja drejt veriperëndimit, me kah drejt perëndimit në deltat bregdetare. Përmbajtja minerale e ujërave është përgjithësisht e ulët, midis 150 dhe 500 mg/l, kryesisht si bikarbonate. Temperatura luhatet nga 3,5 në 8,9°C në dimër, dhe nga 17,8 në 24,6°C në verë. Gati gjithë lumenjtë shkarkojnë ujërat në detin Adriatik, në një zonë prej rreth 150 km.

Deti, liqenet, pyjet

Shqipëria ka një vijë bregdetare rreth 400 km por dhe tre Liqene mjaft te pershtatshme per plazh si: Liqeni i Shkodres, Ohrit dhe Prespes si dhe shume lumenj te rrembyeshem (i vetmi lum i lundrueshem eshte Buna 44 km i gjate). Lagunat si ajo e Karavastase, Nartes e Butrintit jane ekosisteme me pasuri te paçmuara te faunes dhe te flores. Liqeni me i madh eshte ai i Shkodres me siperfaqe 368 km² kurse lumi me i gjate Drini me gjatesi me shume se 400 km. Lumenj te tjere jane Mati, Shkumbini, Semani, dhe Vjosa e cila buron qe nga malet e pindit ne Greqi.

Fushat dhe luginat jane nje burim i rendesishem i ekonomise se vendit. Ato krijojne dhe pisazhe te gjalla plot gjelberim. Ne vijen bregdetare ato krijojne ..... te pershtatshem ku jane ngritur porte te rrendesishme si Durresi, Vlora, Saranda, Shengjini etj, kurse prane luginave ndodhen qendra ekonomike si Elbasani, Fieri, Berati, Korça etj. Vendi yne eshte i pasur me pyje me shkurre mesdhetare dhe deri ne ato halore.

Ato jane mjediset e perhapjes se llojeve te shumta te botes shtazore ku vendin kryesor e zene shpendet por dhe ariu i murme, derri i eger, dhelpra, lepuri, kaprolli etj. Hapesira te veçanta me vlera biologjike e turistike jane shpallur zona te mbrojtura; te tilla jane: Parku i Prespes, Parku i Tomorrit, Parku i Dajtit, Parku i Thethit, Parku i Qafshatames, Bredhi i Hotoves (1300ha), Bredhi i Drenoves (1380ha), Parku i Divjakes, Parku i Lures, Parku i Llogarase, zonat e lagunave te Nartes, Orikumit, Butrintit etj. Disa prej ketyre kane lokale e ambiente per turizmin dimeror ose veror dhe jane mjaft te frekuentuara nga grupmosha te ndryshme.

Klima:

Shqipëria ka një klimë mesdhetare. Per shkak te relievit te saj malor te thyer, klima ka nje larmi te madhe ne te gjithe vendin. Shqipëria karakterizohet me vere te thate dhe te nxehte, me dite me diell te shkelqyer, dhe pergjithesisht dimer te ftohte, te bute dhe me reshje te shumta. Zakonisht, harku kohor Qershor-Shtator karakterizohet prej nje kohe te nxehte me diell, ndersa Tetor-Maj, fresket/ftohte dhe lageshti.

1.1 Karakteristika te pergjithshme te vendit

1.1.1. Vendi

(Gjeografia, Relievi, Klima, Pyjet)

Pozita Gjeografike:

Shqipëria është një vend në Europën Juglindore, në perëndim të gadishullit të Ballkanit. Ajo ndodhet midis koordinatave gjeografike 39 gradë e 38' dhe 42 gradë e 39' të gjerësisë veriore dhe 19 gradë e 16' të gjerësisë lindore, në largësi pothuajse të barabartë nga Ekuadori dhe Poli i Veriut. Sipërfaqja e përgjithshme 28.748 kilometra katrorë. Kryeqyteti i saj është Tirana. Gjatesia e përgjithshme e vijes kufitare është 1094 km, nga të cilat 657 km - kufi tokësor, 316 km - kufi detar, 48 km - kufi lumor dhe 73 km - kufi liqenor

Relievi

Fushor (në Shqipërinë Perëndimore), Pllajor (në Shqipërinë Lindore Malor (në Shqipërinë Veriore dhe Qendrore); Maja më e lartë: Mali i Korabit (2,753m) Vija Bregdetare 362 kilometër

Relievi i Shqipërisë është kryesisht malor. Vargmalet e para alpine u formuan nga mbarimi i jurasikut, ndërsa gjatë erës kenozoike u shpejtua procesi malformues në tërësinë e Albanideve, që aktualisht përbëjnë tokën e nëntokën e Shqipërisë. Lartësia mesatare e relievit është 708 metra, ose 2 herë më e lartë se mesatarja e Evropës. Lartësitë më të mëdha gjenden në Alpet shqiptare dhe në malet e Lindjes (Korabi 2751 metra mbi nivelin e detit, përbën edhe majën më të lartë të Shqipërisë).

Fushat zene kryesisht pjesën perëndimore, përgjatë bregdetit Adriatik, por ka edhe në pjesë të tjera të vendit. Fushat më të larta janë ato të pellgut të Korçës, mbi 800 metra mbi nivelin e detit. Fushat gjenden kryesisht përgjatë lumenjve kryesore si: Vjosë, Devoll, Osum, Shkumbin, Erzen, Mat e Drin, ku gjenden, gjithashtu, edhe tokat bujqësore e qendra të mëdha banimi, si dhe përkohë nga rrugë të rëndësishme komunikimi. Territori i Shqipërisë ndahet në 4 krahina të mëdha natyrore (fiziko-gjeografike):

Alpet shqiptare
Krahina malore qendrore
Krahina malore jugore
Ultesira bregdetare

Plazhet kryesore janë: Plazhi i Velipojes, i Tales, i Shengjinit, i Durrësit, i Divjakes, i Semanit, i Vlores, i Dhermiut, i Himares dhe ai i Sarandës.

Kepat kryesore janë: Kepi i Rodonit, i Bishtit të Palles dhe i Gjuhezes.

Lumenjte

Për shkak të veçorive morfologjike, Shqipëria është shumë e pasur në lumenj. Më shumë se 152 lumenj dhe përrenj, formojnë përfundimisht 8 lumenj të mëdhenj, që rrjedhin nga juglindja drejt veriperëndimit, kryesisht drejt bregdetit Adriatik. Rreth 65% e pellgut

HYRJE

Ky udhëzues, u përpilua në përputhje me programin Interreg III: «Programi i fqinjësisë Greqi-Shqipëri», Aksi 2-Masa 2.1 dhe referohet në orientimin e shpejtë të afaristit të mundshëm për përgatitjen e shpejtë të tij, me qëllim që të zbulojë mundësitë investuese që ndoshta mund të ekzistojnë, si në mbarë Shqipërinë ashtu dhe në pjesën jugore të saj.

Enti i investimit është Dhoma Tregtare e Janinës, e cila mori përsipër këtë vepër në bashkëpunim me Dhomën Tregtare të Gjirokastrës.

Parimi në zgjedhjen e të dhënave ishte regjistrimi në thelb dhe i shpejtë i të dhënave për afaristin që ka ndërmend të përpiqet në një treg të ri, në tregun e Shqipërisë, duke respektuar kohën dhe mundësitë e tij.

Falenderojmë të dyja Dhomat e Tregtisë, të Janinës dhe të Gjirokastrës, për ndihmën e çmuar që na dhanë dhe urojmë që ky Udhëzues të jetë me përfitim për të dy vendet

- 4.1. Regjimi financues - Kreditë
  - 4.2. Përforcimet ekzistuese – sponsorizimet dhe stimulimet.
- Kapitulli 5.
- Gjetja dhe arsimimi i personelit:
- 5.1. Arsimi dhe shkenca.
  - 5.2. Arsimimi dhe përgatitja profesionale
  - 5.3. Nivelet e rrogave - Siguracionet shoqërore.

SHTOJCA A

Informacione të vlefshme.

SHTOJCA B

Rasti i Gjirokastrës.

SHTOJCA C

Ekspozitat tregtare.

SHTOJCA D

Dokumentacioni-Bibliografia.

UDHËZUESI I BIZNESIT NË SHQIPËRI
TABELA E PËRMBAJTJES

Hyrja

Kapitulli 1

Temat themelore:

1.1 Karakteristikat e përgjithshme të vendit:

1.1.1. Vendi.

(Gjeografia, Morfologjia, Pyjet, Klima)

1.1.2. Popullsia.

(Historia, Besimet, Kultura, Gjuha, Shoqëria, Shëndetsia, Qytetet e rëndësishme, Shtypi, Radio-Televizioni, Agjensitë e Shtypit)

1.1.3. Regjimi.

(Ndarja Administrativa-Shërbimet Publike, Sistemi Tatimor, Sistemi Ligjor)

1.2. Tregtia:

(Tregtia e Jashtme-Sektori Ekonomik i Jashtëm, Doganat dhe Taksat për Importin, Produktet e ndaluara nga Importi, Markat dhe Etiketat e detyrueshme)

1.3. Afarizmi

1.4. Turizmi

1.5. Infrastrukturat e Transportit:

(Transportet Rrugore, Portet, Transportet Ajrore, Postat)

1.6. Telekomunikacionet

1.7. Energjia.

1.8. Investimet:

(Legjislacioni përkatës, kadastra dhe kantieret, urbanistika dhe enti i banesave, bujqësia dhe peshkimi, mbrojtja e ambjentit, mbrojtja e konsumatorit, paraja dhe bankat)

Kapitulli 2.

2.1 Proçedura e themelimit të biznesit

2.2 Format ligjore të shoqërive vartëse dhe karakteristikat themelore të tyre:

2.2.1. Shoqëri e panjohur:

2.2.2. Shoqëri me përgjegjësi të kufizuar:

2.2.3. Shoqëritë aksionere, tregtare etj.:

Kapitulli 3.

Krijimi një plani të përkryer business plan.

Kapitulli 4.

Financimi i veprimtarive investuese:

Dhoma e Tregëtise Janine

Guide tregëtare e Shqipërise

JANINE 2008

ME FINANCIMIN E GREQISE DHE KOMUNITETIT
EVROPIAN

DHOMA E TREGËTISE JANINE

INTERREG III

